

*Mestská časť
Bratislava -
Ružinov*

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Ružinov na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2023

Obsah

Úvodná časť	3
Vyhodnotenie realizácie aktivít MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2009 – 2014	6
1 Analytická časť	13
1.1 Základné vymedzenie a poloha MČ Bratislava-Ružinov	13
1.2 Samospráva	14
1.2.1 Kompetencie MČ Bratislava-Ružinov	14
1.2.2 Majetkovo-právne súvislosti	15
1.2.3 Ekonomická situácia	16
1.3 Historicko-kultúrne súvislosti	16
1.3.1 Kultúrne dedičstvo	17
1.4 Demografia	29
1.4.1 Vývoj počtu obyvateľov	29
1.4.2 Veková štruktúra	30
1.4.3 Plodnosť	31
1.4.4 Vzdelanostná štruktúra	32
1.5 Hospodárstvo	33
1.6 Občianska vybavenosť	36
1.6.1 Dopravná infraštruktúra	36
1.6.2 Technická infraštruktúra	36
1.6.3 Životné prostredie a verejné priestranstvá	38
1.6.4 Bezpečnosť, civilná ochrana a hasičský zbor	39
1.6.5 Bývanie	41
1.6.6 Školská infraštruktúra	43
1.6.7 Sociálna infraštruktúra	47
1.6.8 Kultúrna infraštruktúra	49
1.6.9 Športová infraštruktúra	50
1.7 SWOT ANALÝZA	51
2 Strategická časť	55
2.1. Strategické koncepcné dokumenty na európskej, národnej a regionálnej úrovni	55
2.2. Strategický rámec rozvoja MČ Bratislava-Ružinov	57
3 Programová časť	62
3.1. Prehľad projektových zámerov v hospodárskej oblasti	62
3.2. Prehľad projektových zámerov v sociálnej oblasti	76
3.3. Prehľad projektových zámerov v environmentálnej oblasti	84
4. Realizačná časť	89
4.1 Akčný plán na rok 2016 s výhľadom do roku 2018	89
4.2 Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR	93
4.2.1 Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie	93
4.3 Systém monitorovania a hodnotenia PHSR	97
4.4 Stručný popis komunikačnej stratégie	98
5. Finančná časť	99
5.1. Indikatívny finančný rámec	99
5.2. Financovanie kapitálových investícií za pomoci EŠIF	100
5.3. Alternatívne financovanie kapitálových investícií	107
5.3.1. Zhodnotenie súčasnej situácie	108
5.4. Typy dlhodobého financovania	111
Záver	114

Úvodná časť

Formulár Ú7- Titulná strana dokumentu PHSR MČ Bratislava-Ružinov

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Ružinov na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2023
Územné vymedzenie :	Mestská časť Bratislava-Ružinov
Územný plán obce/VÚC schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	do 31.12.2020
Verzia	1.0 ¹
Publikovaný verejne:	

¹Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1. atď

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Ružinov patrí medzi strategické dokumenty podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Má charakter strednodobého rozvojového dokumentu, ktorý určuje hlavné smery rozvoja mestskej časti Bratislava-Ružinov do roku 2020. Je nositeľom rozvojovej politiky mestskej časti, jeho vypracovaním mestská časť plní jeden zo základných princípov regionálnej politiky, a to princíp programovania. Dlhodobý rozvoj je založený predovšetkým na určení jasne stanovených rozvojových priorít a strategických cieľov. To umožňuje mestskej časti realizovať jej rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach. Mestská časť Bratislava-Ružinov vypracovávaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, o budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja poskytuje komplexný pohľad na stav hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Ružinov, stanovuje jej víziu, strategické oblasti a ciele, rozvojové priority

a akčný plán. Je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja 2014 – 2020 a hlavného mesta Bratislava.

Tento dokument obsahuje analýzu východiskovej situácie pre hospodársky a sociálny rozvoj, určuje hlavné smery rozvoja, formuje pomocou čiastkových cieľov strategické ciele. Stratégia je v súlade so strategickými dokumentmi Slovenskej republiky a Európskej únie. Vychádza zo zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (ktorý nadobudol účinnosť 1. 1. 2009). Mestská časť ako právnická osoba má ako žiadateľ na účely čerpania prostriedkov z fondov Európskej únie postavenie obce, preto je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja vypracovaný v zmysle Metodické príručky pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja má charakter flexibilnej koncepcie, je otvoreným dokumentom, ktorý môže byť aktualizovaný podľa potrieb v závislosti od

nových zámerov a cieľov.

Časový harmonogram prípravy:

- 01/2014: analýza východiskovej situácie- odborní pracovníci MU,
- 02/2014: spracovanie návrhu PHSR za jednotlivé sekcie- odborní pracovníci MU,
- 03/2014 - prerokovanie pripravovaného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja so širokou verejnosťou, široká verejnosť bola na prerokovanie pozvaná prostredníctvom mesačníka ECHO, Prerokovanie sa uskutočnilo

na Miestnom úrade mestskej časti Bratislava-Ružinov, Mierová 21 vo veľkej zasadačke,

- 04/2014 prerokovanie pripravovaného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja s odbornou verejnosťou, zástupcami hlavného mesta SR Bratislavy a BSK a poslancami MČ,
- 05-06/2014 prerokovanie návrhu PHSR v MR, v komisiách MZ a MZ.
- 01-02/2016 aktualizácia PHSR podľa metodiky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, platnej od februára 2015

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mestskej časti Bratislava-Ružinov pozostáva z analytickej, strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti.

Formulár Ú8 – Štruktúra dokumentu

Osnova PHSR
Úvod
<ul style="list-style-type: none"> - Základné informácie o dokumente PHSR a jeho obsahu - Členovia riadiaceho tímu a kompetencie zapojených strán pri tvorbe dokumentu - Chronológia tvorby dokumentu
1 Analytická časť
<ul style="list-style-type: none"> - Komplexná analýza vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí a na základe informácií vyplývajúcich z hĺbkových rozhovorov s vybranými aktérmi pôsobiacimi v meste Nové Zámky - Grafické a mapové výstupy dopĺňajúce jednotlivé kapitoly - SWOT analýza identifikujúca silné a slabé stránky, vychádzajúce z vnútorných špecifik mesta a príležitosti a ohrozenia rozvoja mesta, predstavujúce externé faktory mimo územia mesta - SWOT analýza bola vytváraná v spolupráci so širokou verejnosťou, formou prieskumu verejnej mienky, ako aj so socio-ekonomickými partnermi mesta, ktorí na základe vlastného uvažovania identifikovali disparity a faktory rozvoja
2 Strategická časť
<ul style="list-style-type: none"> - Vízia územia - Formulácia stratégie rozvoja formou definovania strategických cieľov v jednotlivých politikách (hospodárska, sociálna, environmentálna) - Opatrenia, ktorých realizácia prispeje k napĺňaniu definovaných cieľov - Strategická časť PHSR bola vytváraná v súčinnosti so socioekonomickými partnermi mesta využitím metódy TOWS matice - Strategická časť bola prerokovaná mestským zastupiteľstvom

3 Programová časť
<ul style="list-style-type: none"> - Súbor konkrétnych projektových zámerov priradených k opatreniam podľa jednotlivých politík rozvoja - Súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt definovaných za účelom vyhodnocovania realizácie PHSR - Formuláre na prípravu veľkých, finančne najnáročnejších projektov - Zber projektových zámerov sa realizoval pomocou internetového dotazníka, pričom do zberu zámerov sa mohli zapojiť zamestnanci MsÚ, socio-ekonomickí partneri a široká verejnosť - Priorizácia jednotlivých projektových zámerov socio-ekonomickými partnermi za účelom vytvorenia akčného plánu
4 Realizačná časť
<ul style="list-style-type: none"> - Popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR a spôsob komunikácie - Systém monitorovania a hodnotenia - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na nasledujúce 2 roky (n+2), zahŕňajúci vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych projektov
5 Finančná časť
<ul style="list-style-type: none"> - Indikatívny finančný plán v štruktúre podľa jednotlivých politík na celé obdobie platnosti PHSR - Finančný rámec pre realizáciu PHSR mesta na úrovni konkrétnych projektových zámerov - Model viaczdrojového financovania – tzv. intervenčná matica
Záver
<ul style="list-style-type: none"> - Informácia o schválení a zverejnení dokumentu PHSR
Prílohy
<ul style="list-style-type: none"> - Príloha 1 - Vyhodnotenie aktivít MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2009-2014 - Príloha 2 - Formulár P3 Súhrnný prehľad projektových zámerov - Príloha 3 - Akčný plán a indikatívny finančný rámec - Príloha 4 - Formulár Ú6 Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

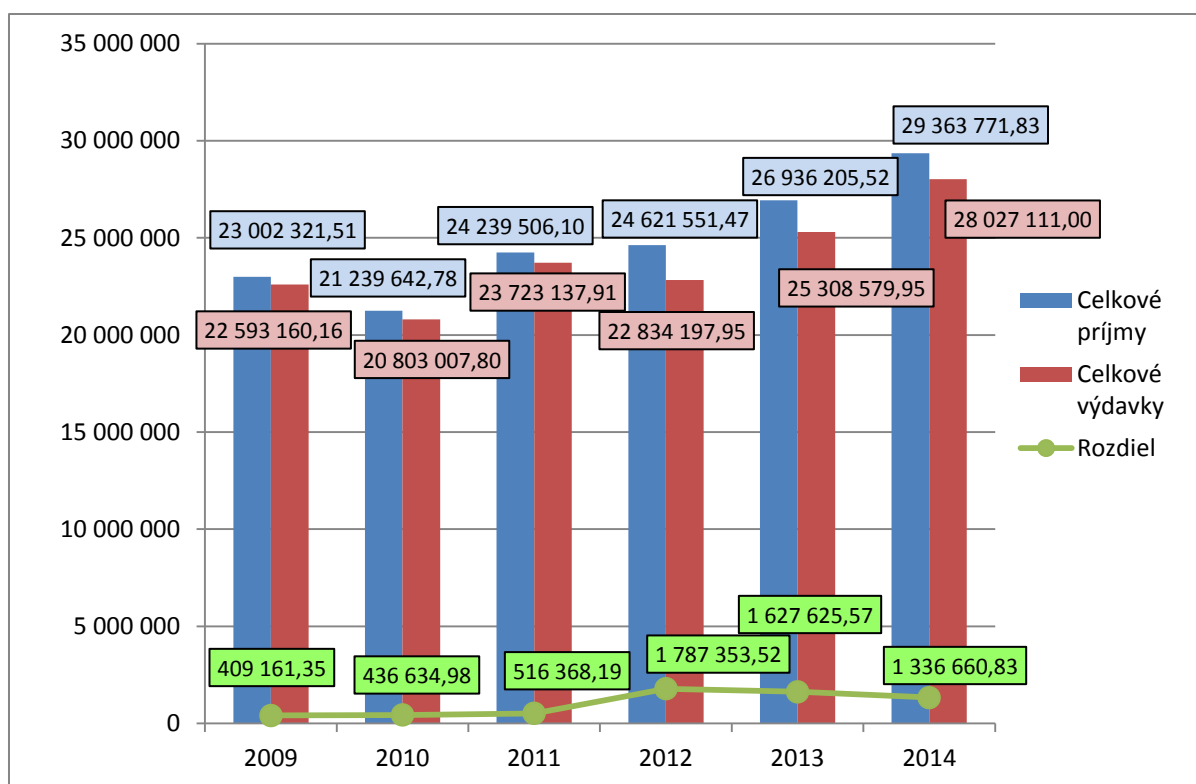

Vyhodnotenie realizácie aktivít MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2009 – 2014

Hodnotenie realizácie aktivít MČ Bratislava-Ružinov bolo spracované ex-post analýzou údajov, pričom základnými informačnými zdrojmi pre vyhodnotenie údajov boli výročné správy a záverečné účty mestskej časti za roky 2009 až 2014. Rozpočet MČ Bratislava-Ružinov je rozdelený do 13 tematických programov. Na základe alokácie finančných zdrojov v jednotlivých rozpočtových programoch môžeme zhodnotiť mieru aktivity MČ Bratislava-Ružinov v jednotlivých oblastiach, ako aj odhadnúť schopnosť mestskej časti realizovať projektové zámery v budúcnosti. Podrobné informácie o finančných alokáciách v jednotlivých programoch na roky 2009 –

2014 sú uvedené v Prílohe 1 – Vyhodnotenie aktivít MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2009 – 2014.

V grafe 1 sú uvedené údaje o výške celkových príjmov a výdavkov (v €) mestskej časti v rokoch 2009 – 2014, pričom líniovým grafom je znázornená výška rozdielu medzi príjmami a výdavkami. Celkové príjmy a celkové výdavky sa skladajú z bežných príjmov a výdavkov, kapitálových príjmov a výdavkov a finančných operácií. V sledovanom období MČ Bratislava-Ružinov vždy hospodárila s prebytkom, vykázaným na konci rozpočtového roka. Najvyšší prebytok dosiahla mestská časť v roku 2012, viac ako štvornásobný oproti roku 2009, kedy bol najnižší prebytok v sledovanom období. Suma celkových príjmov od roku 2010 do roku 2014 rástla. V roku 2014 dosiahli celkové príjmy takmer 29,4 mil. € a celkové výdavky 28 mil. €.

Graf 1 Vývoj celkových príjmov a výdavkov MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2009 – 2014

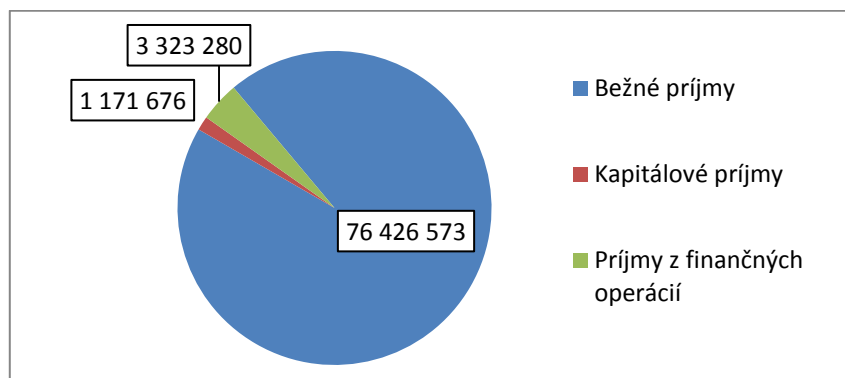
Podiel bežných a kapitálových príjmov a výdavkov a podiel finančných operácií na

rozpočte, v časovom horizonte rokov 2012 až 2014, je znázornený v grafe 2 a 3. Bežné

príjmy sú tvorené daňovými príjmami (napr. daň za užívanie verejného priestranstva a podielov na výnose daní z nehnuteľnosti, daň za psa, z príjmov fyzických osôb a poplatku za komunálny odpad a pod.), nedaňovými príjmami (príjmy z prenájmu majetku MČ a prenájmu bytov, administratívne a iné poplatky), grantmi a transfermi (dotácie zo štátneho rozpočtu, dotácie zo zdrojov EÚ, sponzorské dary a pod.) a príjmami rozpočtových organizácií. Bežné príjmy predstavovali 94,4 % všetkých príjmov MČ Bratislava-Ružinov v intervale rokov 2012

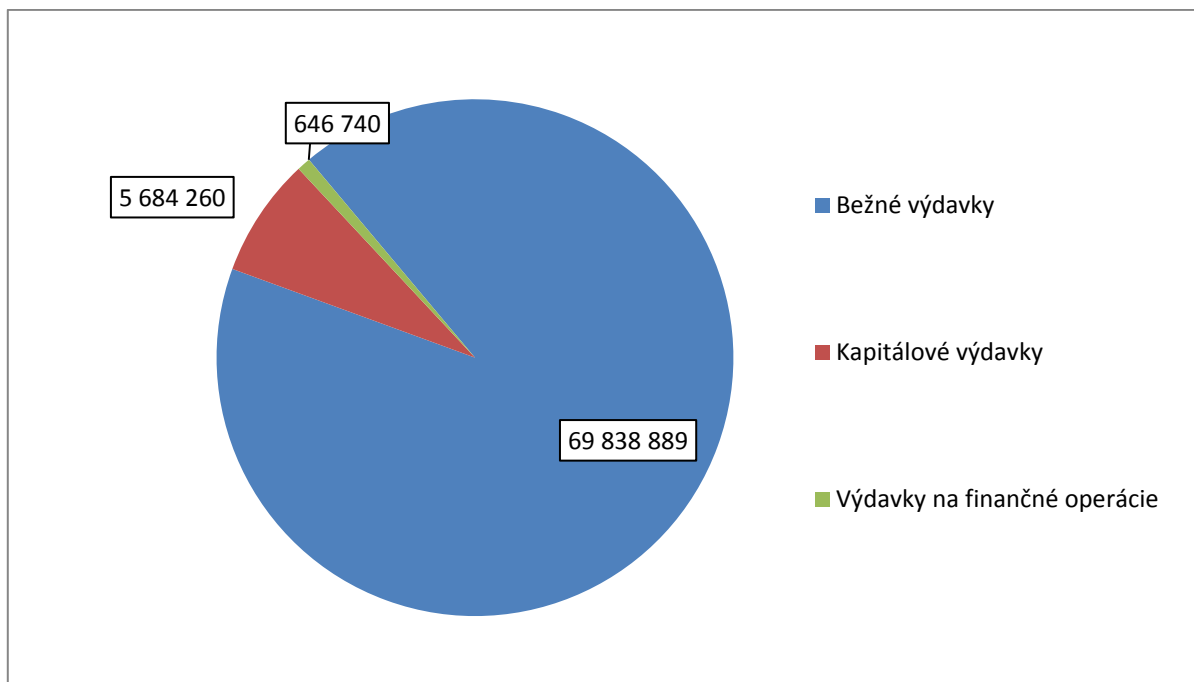
– 2014. Kapitálové príjmy predstavujú príjmy z predaja majetku mestskej časti, ako napríklad pozemkov, bytov a nebytových priestorov a iného nehnuteľného majetku mestskej časti, ako aj kapitálových transferov. Kapitálové príjmy predstavovali 1,4 % celkových príjmov v rokoch 2012 – 2014. Finančné operácie sú tvorené prevodmi z rôznych fondov (napr. Fond rozvoja bývania, Konto zelene, Fond statickej dopravy, Rezervný fond). Príjmy z finančných operácií predstavovali 4,1 % celkových príjmov v intervale rokov 2012 – 2014

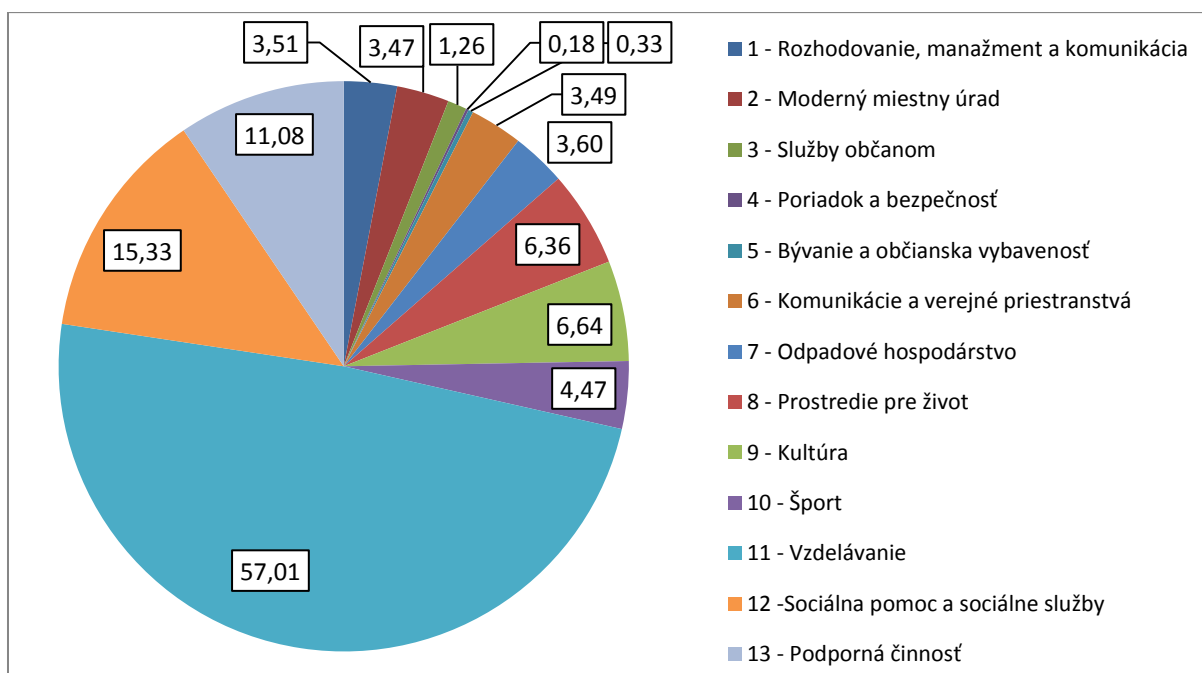
Graf 2 Podiel príjmov MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2012 – 2014 v EUR

Výdavky rozpočtu MČ Bratislava-Ružinov sa delia na bežné a kapitálové výdavky a výdavky na finančné operácie. Bežné výdavky predstavujú najmä platby za mzdy, poistné, tovary a služby, napr. cestovné náhrady, energie, materiál, dopravné, údržbu a opravy a nájomné. Bežné výdavky predstavujú najväčší podiel na celkových výdavkoch, približne 91,7 % (graf 3), čo odzrkadľuje aj výšku bežných príjmov. Kapitálové výdavky predstavujú najmä rozpočtové výdavky na obstaranie a zhodnotenie hmotného a nehmotného majetku, výdavky na tvorbu hmotných a mobilizačných rezerv, ako aj príspevky a dotácie iným právnickým osobám v zriaďovateľskej kompetencii MČ Bratislava-Ružinov. Kapitálové výdavky tvorili v rokoch 2012 – 2014 približne 7,5 % celkových

výdavkov. Náklady na finančné operácie tvorili necelé percento (0,8 %) celkových výdavkov MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2012 – 2014.

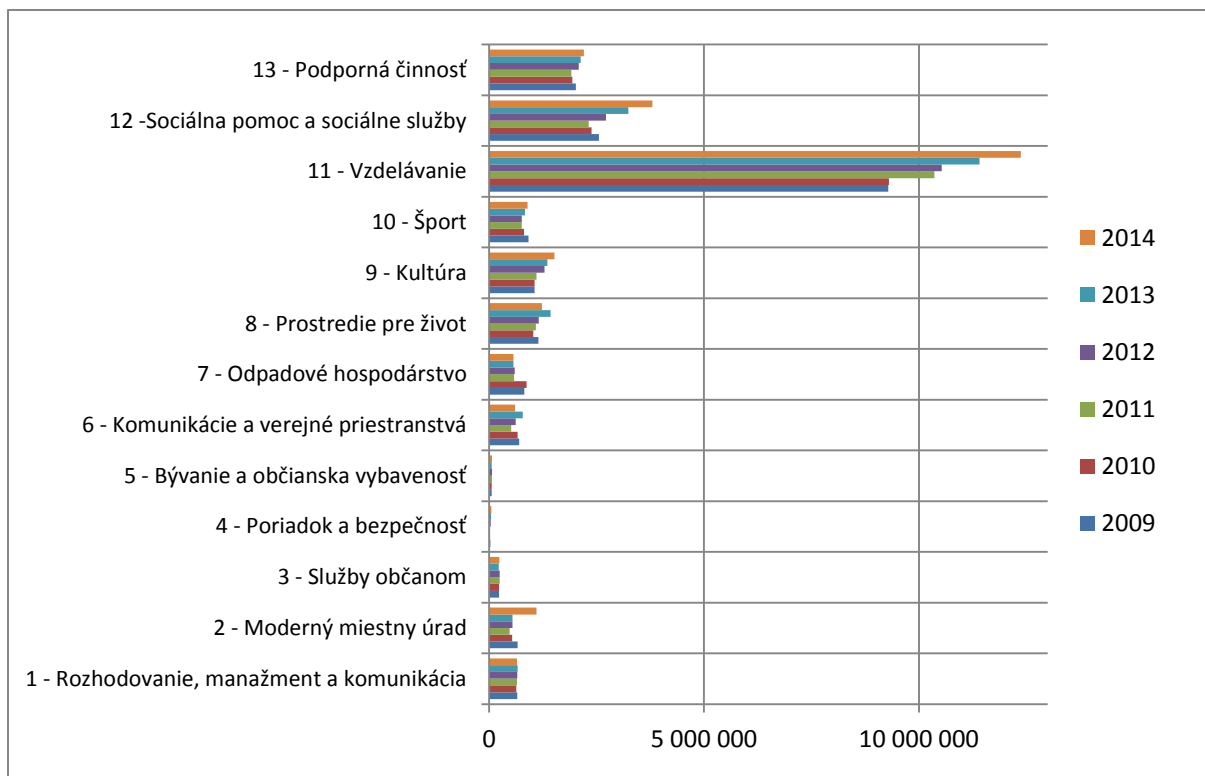

Graf 3 Podiel výdavkov MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2012 – 2014 v EUR.

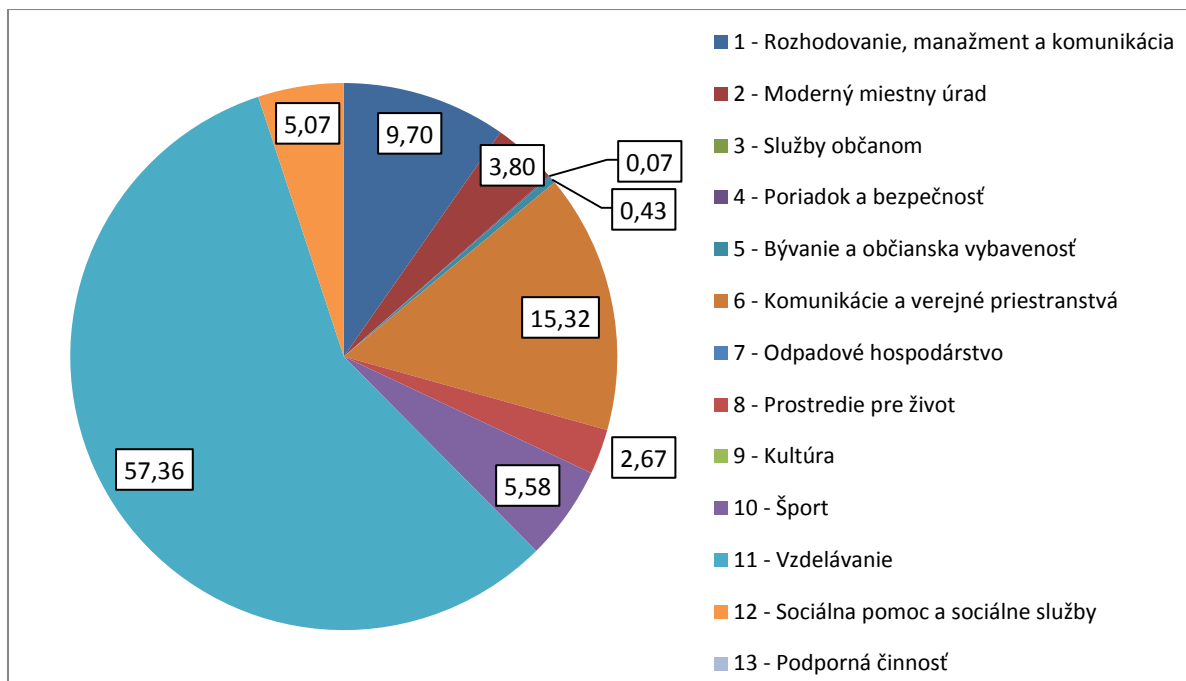

Graf 4 Podiel bežných výdavkov podľa rozpočtových kapitol MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2009 – 2014

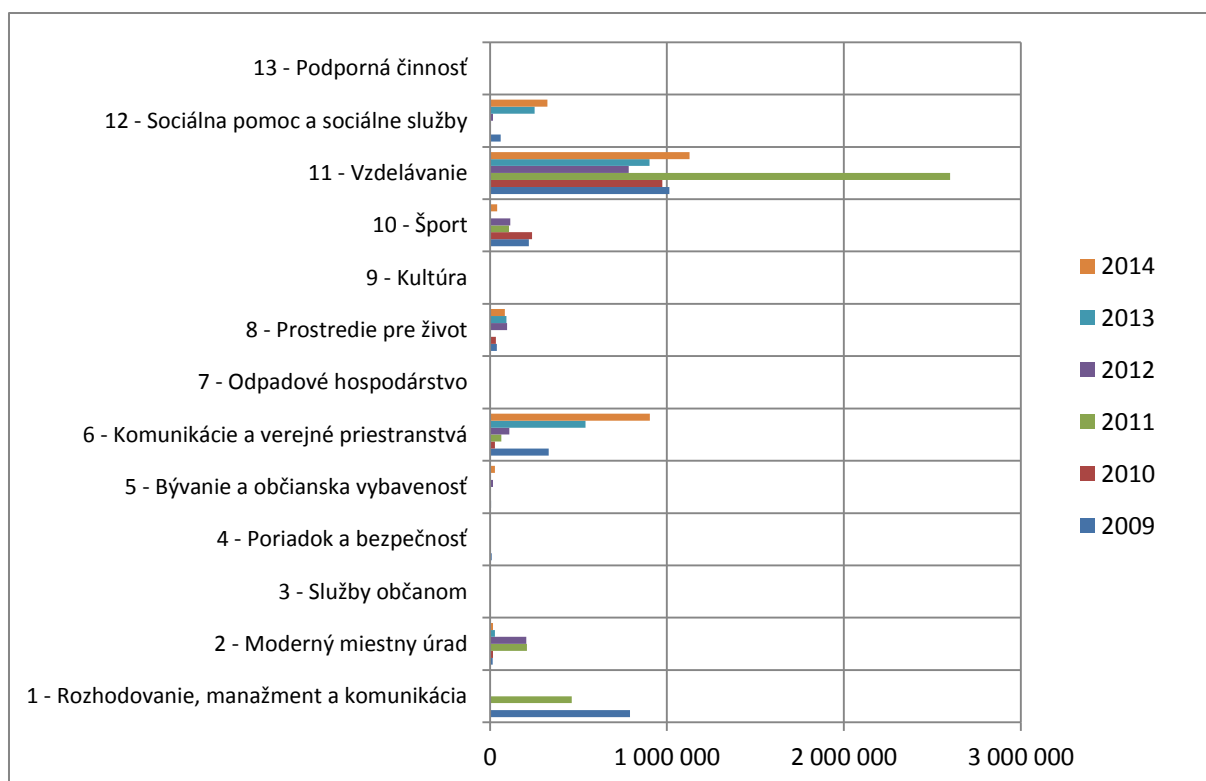

Graf 5 Vývoj bežných výdavkov programového rozpočtu MČ Bratislava-Ružinov podľa rokov v intervale 2009 – 2014

Graf 6 Podiel kapitálových výdavkov podľa rozpočtových kapitol MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2009 – 2014

Graf 7 Vývoj kapitálových výdavkov programového rozpočtu MČ Bratislava-Ružinov podľa rokov v intervale 2009 – 2014

Program 1 – Rozhodovanie, manažment a komunikácia predstavoval 3,51 % bežných výdavkov za roky 2009 – 2014 (graf 4) a zahŕňa všetky výdavky na riadenie mestskej časti, členstvo v organizáciách a združeniach, urbanistické štúdie a územný plán investícií, komunikáciu a propagáciu a taktiež minimálne výdavky na kontroly, petície a sťažnosti. V rámci kapitálových výdavkov Program 1 tvoril 9,7 % výdavkov v rokoch 2009 – 2014 (graf 6), pričom kapitálové výdavky boli zaznamenané iba v rokoch 2009 a 2011. V roku 2009 boli výdavky určené na strategické plánovanie a projekty, manažment investícií a komunikáciu a propagáciu a v roku 2011 iba na strategické plánovanie.

Program 2 – Moderný miestny úrad tvoril 3,47 % bežných výdavkov v rokoch 2009 – 2014 (graf 4). Najväčšia alokácia výdavkov je na vnútornú správu a majetok mestskej časti, ostatné výdavky sú určené na daňovú a rozpočtovú politiku mestskej časti, právne služby a na vzdelávanie zamestnancov. Na Program 2 pripadalo 3,8 % celkových

kapitálových výdavkov za roky 2009 až 2014, pričom tieto výdavky idú na vnútornú správu mestskej časti a ich najväčšia alokácia bola v rokoch 2011 a 2012 (graf 7).

Program 3 – Služby občanom tvoril 1,26 % bežných výdavkov za roky 2009 – 2014 (graf 4). Program 3 predstavuje výdavky spojené s poskytovaním služieb občanom na úseku matriky a ohlasovne pobytu a na územné rozhodovanie. V rámci Programu 3 neboli zaznamenané žiadne kapitálové výdavky v rokoch 2009 – 2014 (graf 6).

Program 4 – Poriadok a bezpečnosť predstavoval najmenší podiel (0,18 %) bežných výdavkov MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2009 – 2014 (graf 4). Program zahŕňa výdavky na civilnú ochranu a ochranu pred požiarmi. Kapitálové výdavky mestskej časti na tento program tvorili 0,07 % a boli vyčerpané v roku 2009 na ochranu pred požiarmi.

Program 5 – Bývanie a občianska vybavenosť tvorila 0,33 % bežných výdavkov mestskej časti v sledovanom období (graf 4).

Tieto výdavky sú použité na správu obecných bytov a nebytových priestorov a na agendu štátneho fondu rozvoja bývania. Kapitálové výdavky na program 5 boli vo výške 0,43 % z celkových kapitálových výdavkov MČ (graf 6). Tieto výdavky boli použité na budovanie a rekonštrukciu vnútroblokov a agendu ŠFRB v roku 2009, v roku 2010 iba na agendu ŠFRB a v rokoch 2012 až 2014 na správu obecných bytových a nebytových priestorov.

Na Program 6 – Komunikácie a verejné priestranstvá v rokoch 2009 až 2014 pripadlo 3,49 % bežných výdavkov MČ, ktoré sú používané na správu a údržbu pozemných komunikácií (graf 4). Kapitálové výdavky na tento program tvorili druhý najväčší podiel (15,32 %) kapitálových výdavkov MČ v rokoch 2009 až 2014 (graf 6). Tieto prostriedky boli výrazne vyššie v rokoch 2009, 2013 a 2014 (graf 7), pričom vysoký podiel výdavkov bol použitý na výstavbu miestnych komunikácií, v roku 2014 bola vyššia suma použitá aj na budovanie chodníkov. Okrem týchto aktivít sú kapitálové výdavky v programe 6 určené aj na budovanie parkovacích miest a cyklistických trás. Avšak na výstavbu parkovacích miest neboli prostriedky použité ani v jednom roku sledovaného obdobia.

Program 7 – Odpadové hospodárstvo predstavoval v rokoch 2009 – 2014 podiel 3,6 % bežných výdavkov MČ Bratislava-Ružinov (graf 4). Väčšina výdavkov v rámci programu ide na zvoz, odvoz a zneškodnenie odpadu. Druhou menšou položkou sú náklady na vodné hospodárstvo, ktoré výrazne klesli od roku 2010 a tým sa znížili bežné výdavky na tento program (graf 5). Z kapitálových výdavkov mestskej časti na odpadové hospodárstvo počas rokov 2009 až 2014 nešli žiadne výdavky.

Program 8 – Prostredie pre život tvoril 6,36 % bežných výdavkov mestskej časti v rokoch 2009 – 2014 (graf 4). Najväčšou položkou v rámci programu je verejná zeleň, na ktorú

išlo 950 tis. až 1,5 mil. € ročne. Približne okolo 70 tis. € ročne išlo na detské a športové ihriská a okolo 18 tis. € na deratizáciu. Na verejné osvetlenie išli bežné výdavky iba v roku 2009. Podiel kapitálových výdavkov na program 8 v sledovanom období bol 2,67 % (graf 6). Kapitálové výdavky boli použité na budovanie detských a športových ihrísk v každom roku s výnimkou roku 2011 a na verejnú zeleň v rokoch 2010 a 2013.

Na Program 9 – Kultúra išiel v rokoch 2009 až 2014 podiel 6,64 % bežných výdavkov MČ (graf 4). Výdavky boli rozdelené na podporu kultúrnych podujatí mestskej časti, ktoré tvorili približne dvojnásobok financií oproti výdavkom na knižnicu Ružinov. V sledovanom období sa postupne zvyšovala suma určená na podporu programu (graf 5), pričom výdavky na podporu podujatí narástli z takmer 700 tis. € v roku 2009 na viac ako 1,1 mil. € v roku 2014. Na tento program neboli v sledovanom období použité kapitálové výdavky.

Program 10 – Šport mal finančnú alokáciu 4,47 % bežných výdavkov v rokoch 2009 – 2014 (graf 4). Väčšina výdavkov každý rok išla na Ružinovský športový klub (okolo 800 tis. € ročne), ostatné výdavky boli použité na podporu športových aktivít a na športové areály. Výška bežných výdavkov na tento program bola v sledovanom období približne rovnaká (graf 5). Kapitálové výdavky na šport tvorili 5,58 % v rokoch 2009 až 2014 (graf 6). Všetky kapitálové výdavky boli použité na Ružinovský športový klub, okrem roku 2013, kedy na tento program neboli vyčlenené kapitálové výdavky.

Najväčšie bežné výdavky (57,01 %) boli v rokoch 2009 až 2014 spojené s Programom 11 – Vzdelávanie (graf 4). Každý rok tvorí najvyššiu položku základné vzdelávanie, po ňom predškolské vzdelávanie a následne školské stravovanie. Ďalšie výdavky každý rok idú na zariadenia pre záujmové vzdelávanie, financie na školský úrad a na modernizáciu,

opravy a údržby objektov. V sledovanom období, tak ako sa zvýšili celkové bežné výdavky od roku 2009 do roku 2014 (graf 1), zvýšili sa aj bežné výdavky určené na program Vzdelávanie z približne 9,3 mil. € na 12,4 mil. € (graf 5). Program bol v sledovanom období taktiež najväčšou položkou kapitálových výdavkov (57,36 %, graf 6). Všetky kapitálové výdavky boli určené na modernizáciu, opravy a údržby objektov. Najväčšia suma bola financovaná v roku 2011 (2,6 mil. €), v ostatné roky sa výdavky pohybovali približne do 1 mil. €.

Program 12 – Sociálna pomoc a sociálne služby predstavoval druhý najväčší objem alokovaných bežných výdavkov (15,33 %) v rokoch 2009 – 2014 (graf 4). Najvyššiu položku bežných výdavkov predstavujú zariadenia sociálnych služieb, na ktoré sa zvýšila alokácia z približne 2,2 mil. € v roku 2009 na 3,6 mil. € v roku 2014. Zvyšné finančné prostriedky, približne do 200 000 € v každom roku sú alokované na starostlivosť

o seniorov, starostlivosť o rodinu a dieťa, na dávky a príspevky v sociálnej pomoci, na pochovávanie občanov a na príspevky neštátnym subjektom. Výška bežných výdavkov na tento programom od roku 2012 postupne narástla (graf 5). Kapitálové výdavky v sledovanom období tvorili 5,07 % (graf 6). Tieto financie boli investované do zariadení sociálnych služieb a v roku 2009 aj ako príspevok neštátnym subjektom, s výnimkou rokov 2010 a 2011 kedy neboli použité v rámci programu žiadne kapitálové výdavky. Výška alokovaných kapitálových výdavkov výrazne narástla v posledných dvoch rokoch sledovaného obdobia (graf 7).

Program 13 – Podporná činnosť v sledovaných rokoch predstavoval 11,08 % bežných výdavkov MČ Bratislava-Ružinov (graf 4). V rámci tohto programu ie všetky výdavky na správu miestneho úradu a ich výška bola približne rovnaká vo všetkých rokoch (graf 5). Na tento program neboli alokované žiadne kapitálové výdavky.

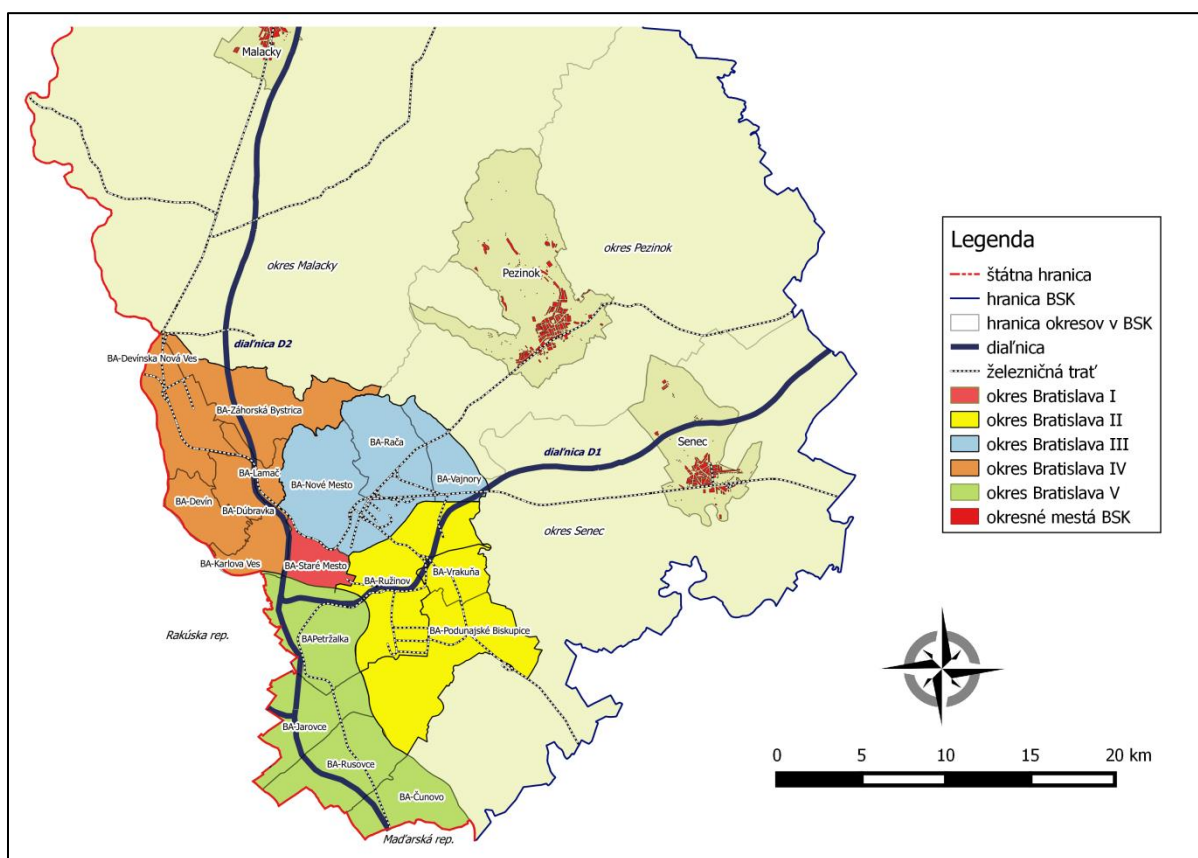
1 Analytická časť

1.1 Základné vymedzenie a poloha MČ Bratislava-Ružinov

Územie hlavného mesta SR, Bratislavy, je za účelom výkonu samosprávy, podľa zákonov týkajúcich sa nového územno-správneho členenia Slovenska č.221/96 a 222/96, ktoré nadobudli účinnosť dňom uverejnenia v Zbierke zákonov dňa 24. 7. 1996, rozdelené na 5 okresov (mapa 1), ktoré sa ďalej delia na 17 mestských častí. Mestské časti sú právnickými osobami, ktoré za podmienok ustanovených zákonom o Bratislave a štatútom hlavného mesta hospodária so zvereným majetkom a finančnými prostriedkami.

Administratívne spadá MČ Bratislava-Ružinov spolu s MČ Vrakuňa a Podunajské Biskupice do okresu Bratislava II.

Mestská časť Bratislava-Ružinov vznikla na základe zmien v politickom systéme po novembri 1989, keď sa podľa zákona SNR č. 377/1990 z 13. septembra 1990 o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave vytvorili v Bratislave mestské časti. Územie MČ tvoria tri katastrálne územia: Nivy, Ružinov a Trnávka. Svojou rozlohou (39,6 km²) a počtom obyvateľov 75 665 k 1. 1. 2014 (Informácia zo zdroja: Referát hlásenia a evidencie pobytu občanov SR), patrí k najväčším zo 17 mestských častí Bratislavy. Zaberá východnú časť územia mesta, leží na štrkových nánosoch Dunaja v priemernej nadmorskej výške 133 m. MČ je bohatá na vodné plochy (Štrkovecké jazero, jazero Rohlík, Zlaté piesky) a má deväť charakteristických sídlisk (Nivy, Ružová dolina, Trávniky, Štrkovec, Pošeň, Ostredky, Prievoz a Trnávka, Starý Ružinov).

Mapa 1 Okresy a mestské časti hlavného mesta Bratislava

1.2 Samospráva

1.2.1 Kompetencie MČ Bratislava-Ružinov

Mestská časť Bratislava-Ružinov je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov.

O chod Mestskej časti Bratislava-Ružinov sa od demokratických volieb v novembri 1990 stará miestna samospráva. Miestny úrad mestskej časti Bratislava – Ružinov so sídlom na Mierovej ulici 21 bol zriadený v decembri 1990.

Kompetencie mestskej časti v oblasti prenesenej štátnej správy:

- Pôsobnosť cestného správneho orgánu na miestnych komunikáciách III. a IV. triedy
- Vydávanie rozhodnutí – súhlasov na výrub drevín
- Vydávanie povolení na odber povrchových vôd a podzemných vôd
- Vo veci vodných stavieb
- Agenda školského úradu
- Výkon štátnej správy v druhom stupni vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol riaditeľ základnej školy, ktorej zriaďovateľom je MČ (zákon č. 596/2003 Z. z. O štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vo veciach rozpisu rozpočtu prideleného z kapitoly MŠVVaŠ SR
- Schvaľovanie návrhov na zriadenie tried pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a deti a pre žiakov s mimoriadnym

nadaním a talentom

- Ohlasovňa obyvateľov
- Agenda stavebného úradu
- Matrika.

Mestská časť má svojho starostu, miestne zastupiteľstvo (miestna rada a komisie) a miestny úrad. Prvého starostu, JUDr. Jozefa Olejára, v novodobej histórii mestskej časti Bratislava-Ružinov, zvoleného v roku 1990, vystriedali Ing. Richard Volek (1994), Ing. Pavol Kubovič (1998), Ing. Slavomír Drozd (2006) a súčasný starosta Ing. Dušan Pekár (2010 a 2014).

Počet poslancov miestneho zastupiteľstva sa postupne zredukoval z pôvodných 60 na súčasných 25. Miestne zastupiteľstvo rozhoduje o najdôležitejších otázkach miestneho významu, ako napríklad:

- Rozpočet a záverečný účet mestskej časti
- Všeobecne záväzné nariadenia (VZN) mestskej časti
- Hospodárenie s majetkom a finančnými prostriedkami mestskej časti
- Miestne poplatky
- Územnoplánovacia dokumentácia mestskej časti.

Samospráva sa snaží byť otvorenou pre svojich obyvateľov, prijíma podnety a požiadavky zo strany verejnosti. Mestská časť má zriadenú novú webovú stránku, na ktorej sa nachádzajú informácie o mestskej časti, miestnom úrade, miestnom zastupiteľstve, odborných útvaroch miestneho úradu, financiách, rozhodnutiach a návrhoch zastupiteľstva. Smeruje tak k transparentnosti všetkých informácií a dokumentov. Cieľom mestskej časti je zverejňovať všetky informácie pre verejnú kontrolu a informovanie verejnosti, aj v zmysle odporúčaní Transparency International.

Starosta mestskej časti pravidelne organizuje stretnutia s občanmi, kde majú občania možnosť prediskutovať svoje názory, návrhy na rozvoj alebo požiadať o pomoc v oblastiach, ktoré sú v kompetencii mestskej časti.

Mestská časť má bohatú kultúrnu tradíciu. Strediskom kultúrneho diania mestskej časti je CULTUS Ružinov, a. s. a jeho spoločenské a kultúrne domy, Knižnica Ružinov s pobočkami, od roku 1992 vychádza mesačník Ružinovské echo, od mája 1996 začala svoje vysielanie Televízia Ružinov (začínala pod názvom TV RIK).

Mestská časť Bratislava-Ružinov je zriaďovateľom jedenástich materských a deviatich základných škôl a na jej území pôsobí okrem základných umeleckých a stredných škôl aj súkromná vysoká škola Paneurópska vysoká škola na Tomášikovej ulici a Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, ktorá má sídlo na Mlynských luhoch.

O rozvoj športu v Ružinove sa stará Ružinovský športový klub, ktorý vo svojich zariadeniach, v súčasnosti obohatených o prístavbu Zimného štadióna V. Dzurilla vytvára priaznivé podmienky pre športovanie detí a mládeže.

V rámci sociálnej starostlivosti je pre seniorov zabezpečený bohatý sociálny program (denné centrá, zariadenia pre seniorov – Domov dôchodcov na Pažítkovej ulici a Ružinovský domov seniorov na Sklenárovej ulici) kultúrne, športové a spoločenské podujatia pre seniorov, vzdelávacie prednášky, príspevky, sociálne služby, sociálne poradenstvo a pod.

V Mestskej časti Bratislava-Ružinov sa nachádzajú tri rímskokatolícke farnosti (Farnosť Bratislava – Prievoz, Farnosť Bratislava – Márie pomocnice kresťanov, Farnosť Bratislava – Trnávka), Evanjelický

cirkevný zbor AV Bratislava – Prievoz a pravoslávna cirkevná obec Bratislava, ktorej Chrám sv. Rastislava na Tomášikovej ulici bol vysvätený v máji 2013.

1.2.2 Majetkovo-právne súvislosti

Mestská časť Bratislava-Ružinov je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave v znení neskorších predpisov hospodári s vlastným majetkom, vlastnými príjmami a s majetkom, ktorý jej bol zverený do správy hlavným mestom Bratislava.

Majetok obce a nakladanie s ním upravuje osobitný zákon SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Majetok obce tvoria nehnuteľné veci a hnutelné veci vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva.

Obec hospodári so svojím majetkom samostatne alebo prostredníctvom správcu majetku obce, ktorým je jej rozpočtová alebo príspevková organizácia zriadená podľa osobitného predpisu. Pozemky, budovy, ostatné stavby a komunikácie tvoria nehnuteľný majetok obce. Veľké množstvo pozemkov v katastrálnom území Ružinov a Trnávka nemá ani v súčasnosti založený list vlastníctva.

Mestská časť Bratislava-Ružinov hospodári s nehnuteľnosťami vo vlastníctve hlavného mesta SR Bratislava, zverenými protokolmi do správy mestskej časti a s nehnuteľnosťami vo vlastníctve mestskej časti. Vo viacerých prípadoch boli zrealizované zápisy pozemkov (bez LV) na listy vlastníctva hlavného mesta po doložení príslúchajúcich dokladov obce - hlavného mesta SR Bratislava na vecne príslušný správny orgán. Ostatná možnosť riešenia tohto problému, a to nie len obecných pozemkov nezapísaných na listoch vlastníctva, ale i pozemkov iných vlastníkov,

nastala samotným konaním o obnove evidencie (ROEP) niektorých pozemkov a právnych vzťahov v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona NR SR č.180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov vecne príslušným správny orgánom.

Prijatím tohto zákona prišlo k vytvoreniu základných podmienok pre postupnú právnu obnovu pozemkového vlastníctva. Konanie organizuje vecne príslušný správny orgán, ktorým je v súčasnosti Okresný úrad Bratislava, Katastrálny odbor (predtým Katastrálny úrad, Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislava). Správny orgán zriadil pre každé katastrálne územie mestskej časti Bratislava-Ružinov komisiu, kde má a malo svojho zástupcu hlavné mesto a MČ Bratislava-Ružinov. Predmetom konania sú pozemky, ktoré nie sú v katastri nehnuteľností zapísané na liste vlastníctva (LV), prípadne nie sú uvedené v majetkovej podstate LV, alebo pozemky, ku ktorým je evidované vlastnícke právo na LV len v časti, nie v 1/1.

Po vydaní rozhodnutia dňa 28. 11. 2011 vecne príslušným správny orgánom, ktorým bol schválený register obnovennej evidencie pozemkov v katastrálnom území Nivy, obec Bratislava, mestská časť Ružinov, boli doplnené do operátu katastra nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v platnom znení. Konanie o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim v tomto katastrálnom území bolo ukončené. V katastrálnom území Ružinov a Trnávka konanie o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim ešte nebolo ukončené a pokračuje.

Ďalším problémom v hospodárení sú nejasné zverovacie protokoly hlavného mesta, ktoré nie vždy presne určujú aký majetok bol MČ Ružinov zverený.

1.2.3 Ekonomická situácia

Mestská časť Bratislava-Ružinov končí dlhodobu s prebytkom hospodárenia, pričom v rámci rozpočtu sú zastrešené investičné aktivity mestskej časti. Ide o aktivity ako rekonštrukcie športovísk, ciest a komunikácií, budov základných a materských škôl, parkov a verejných priestranstiev.

1.3 Historicko-kultúrne súvislosti

Pôvodne boli na dnešnom území mestskej časti lúky, pasienky, nivy a háje popretkávané ostrovmi a ramenami Dunaja. Pri nich, vo východnej časti, sa po prvýkrát usídlili ľudia 3 500 rokov pred n. l. vo Vlčom hrdle (súčasný areál Slovnaftu). Zaoberali sa pastierstvom, poľnohospodárstvom, ťažbou dreva, stavali protipovodňové hrádze proti vodám širokého rozvetveného Dunaja. V blízkosti Bratislavy viedli cez Malý Dunaj dva brody. Pri hornom vznikla obec Prievoz. Po odvodnení územia a vyregulovaní Malého Dunaja sa pôda postupne zalesnila a na úrodnejších častiach sa začalo prevádzkovať poľnohospodárstvo. Celý chotár až na malú výnimku patril Pálffyovcom. Erb Prievozu sa neskôr stal erbom Mestskej časti Bratislava-Ružinov. Názov Ružinov sa objavuje až začiatkom 20. storočia a pochádza z názvu Ružový ostrov (Rosenheim). Skutočný obecný život nastal až po komasácii, ktorej začiatok sa odhaduje okolo roku 1816, keď obec bola ešte filiálnou obcou Bratislavy. Medzi rokmi 1860 - 1886 sa táto obec osamostatnila a bola pridelená obecnému notariátu v Petržalke.

Kultúrnou pamiatkou, architektonickým skvostom Ružinova je Csákyho kaštieľ na Kaštieľskej ulici v Prievoze z konca 19. storočia, postavený v štýle eklekticismu. Pôvodný poľnohospodársky charakter koncom 19. storočia začal postupne nahradzovať priemyselný charakter Ružinova. Vznikla tu

továreň na káble, rafinéria Apollo, Cvernovka, továreň Danubius a Gumon. Rozvoj priemyslu priniesol aj vznik robotníckych kolónií na Nivách a Trnávke.

Ružinov má najstaršie sídliskové útvary v Bratislave, s prvými sídliskami Štrkovec, Ostredky, Trávniky a Pošeň, postavenými začiatkom 60. rokov 20. storočia. Tieto sídliská patria k najstarším periférnym zónam Bratislavy, ktoré boli výhradne obytného charakteru. História priemyslu dokumentujú tri technické pamiatkové objekty: hala skladu č. 7 Bratislavského prístavu, areál Plynárne a Požiarna zbrojnica z roku 1923 na Mierovej ulici. Súčasnosť reprezentuje chemický gigant rafinéria Slovnaft, a.s. V novodobej histórii po roku 1989 sa výrazne mení tvár Ružinova. Rýchlo sa rozvíja privatizovaná obchodná sieť a služby, ožívajú doposiaľ nevyužívané priestory

a zariadenia. Mestská časť Bratislava-Ružinov je sídlom hlavného trhoviska, najväčšieho v Bratislave. Autobusová stanica Bratislava Nivy, Letisko M. R. Štefánika a dunajský prístav zabezpečujú obyvateľom spojenie s celým svetom. Po skromných začiatkoch výstavby 24-poschodovej budovy Centrál VÚB, vyrástli v uplynulom období v Ružinove ďalšie vysoké multifunkčné a bytové súbory, rozrástli sa moderné nákupné centrá Soravia, Shopping Palace, Avion Shopping Park, Ikea na Trnávke, Eurovea a Centrál. V septembri 2005 dokončili a uviedli do prevádzky súčasné najväčšie stavebné dielo na území Ružinova - piaty bratislavský most cez rieku Dunaj – most Apollo.

1.3.1 Kultúrne dedičstvo

Národné kultúrne pamiatky na území MČ Bratislava-Ružinov (Informácie čerpané z Registra nehnuteľných Národných kultúrnych pamiatok – Pamiatkový úrad SR)

(A) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	HRÁDZA PROTIPOVODŇOVÁ
Pamiatkový objekt (PO)	HRÁDZA PROTIPOVODŇOVÁ
Bližšie určenie PO	úsek hrádze
KÚ, číslo parcely	Ružinov, 6102
Určenie adresy popisom	Úsek Ružinov
Zaužívaný názov NKP	Hornožitnoostrovná
Zaužívaný názov PO	Hornožitnoostrovná
Druhovú určenie PO	technika
Doba vzniku	pol. 19. storočia
Datovanie zmien	1893,1903,1955-65
Využitie	Drobná architektúra
Stavebno-technický stav	dobrý
Dátum vyhlásenia za KP	22. 09. 1994
Číslo rozhodnutia	MK SR-954/94-32
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	11631/1

(B) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	KAŠTIEĽ
Pamiatkový objekt (PO)	KAŠTIEĽ
Bližšie určenie PO	solitér
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Ružinov, Krásna ul. 22, 2339, 2886/32
Určenie adresy popisom	Prievoz, SZ časť parku
Zaužívaný názov NKP	Csákyovský kaštieľ
Zaužívaný názov PO	Csákyho kaštieľ
Druhovú určenie PO	architektúra
Doba vzniku	1899-1902
Datovanie zmien	1935-40, po 1956,1968-69,1995,2003-06

Prevládajúci sloh	Eklek.
Pôdorys	nepravidielný
Využitie	Zariadenie cirkvi a náboženských spolkov
Stavebno-technický stav	dobrý
Dátum vyhlásenia za KP	19. 10. 1989
Číslo rozhodnutia	MK SSR-3628/89-32
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	10450/1

(C) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	ZBROJNICA
Pamiatkový objekt (PO)	ZBROJNICA POŽIARNA
Bližšie určenie PO	solitér
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Ružinov, Mierová ul. 89, 2064, 8
Zaužívaný názov NKP	požiarna zbrojnica
Zaužívaný názov PO	požiarna zbrojnica
Druhé určenie PO	architektúra
Doba vzniku	1923
Datovanie zmien	50. r. 20. storočia
Pôdorys	obdĺžnik
Využitie	Protipožiarna ochrana
Stavebno-technický stav	dobrý
Dátum vyhlásenia za KP	08. 01. 1992
Číslo rozhodnutia	MK SR-84/1992-32
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	10615/1

(D) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	PLYNÁREŇ
Pamiatkový objekt (PO)	KOTOLŇA
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Nivy, Mlynské Nivy ul. 44, 4924,5501, 9228/76
Určenie adresy popisom	areál SPP
Zaužívaný názov NKP	býv. nová bratislavská plynáreň
Zaužívaný názov PO	plynárenské múzeum
Druhé určenie PO	technika
Doba vzniku	1935
Datovanie zmien	1995
Pôdorys	obdĺžnik
Využitie	Energetika
Stavebno-technický stav	dobrý
Dátum vyhlásenia za KP	20. 04. 1990
Číslo rozhodnutia	MK SR-6150/1990-32
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	10489/1

(E) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	PLYNÁREŇ
Pamiatkový objekt (PO)	KOMÍN
Bližšie určenie PO	tehla
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Nivy, Mlynské Nivy ul. 44, 4924, 9228/76
Určenie adresy popisom	areál SPP
Zaužívaný názov NKP	býv. nová bratislavská plynáreň
Zaužívaný názov PO	komín bratislavskej plynárne
Druhé určenie PO	technika
Doba vzniku	1935
Datovanie zmien	1995

Pôdorys	obdĺžnik
Využitie	Energetika
Stavebno-technický stav	dobrý
Dátum vyhlásenia za KP	20. 04. 1990
Číslo rozhodnutia	MK SR-6150/1990-32
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	10489/3

(F) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	PLYNÁREŇ
Pamiatkový objekt (PO)	HALA VÝROBNÁ S LABORATÓRIOM
Bližšie určenie PO	plynárenská
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Nivy, Mlynské Nivy ul. 44, 5501, 9228/76
Určenie adresy popisom	areál SPP
Zaužívaný názov NKP	býv. nová bratislavská plynáreň
Zaužívaný názov PO	sulfátka a laboratórium
Druhé určenie PO	technika
Doba vzniku	1935
Datovanie zmien	1995
Pôdorys	obdĺžnik
Využitie	Múzeá
Stavebno-technický stav	dobrý
Dátum vyhlásenia za KP	03. 02. 2012
Číslo rozhodnutia	PÚ-12/138-3/990/BAT
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	10489/4

(G) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	TOVÁREŇ
Pamiatkový objekt (PO)	TOVÁREŇ
Bližšie určenie PO	cvernová
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Nivy, Párickova ul. 18, 1127, 9747/17
Určenie adresy popisom	Svätoplukova ul.
Zaužívaný názov NKP	Cvernovka, BCT
Zaužívaný názov PO	Uhorská cvernová
Druhé určenie PO	technika
Doba vzniku	1904 - 1905
Datovanie zmien	1910, 30. r. 20. Storočia, 1965
Prevládajúci sloh	moderna
Pôdorys	obdĺžnik
Využitie	maloobchod
Stavebno-technický stav	vyhovujúci
Dátum vyhlásenia za KP	31. 03. 2008
Číslo rozhodnutia	MK-613/2008-51/4913
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	11550/1

(H) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	SKLAD PRÍSTAVNÝ
Pamiatkový objekt (PO)	SKLAD PRÍSTAVNÝ
Bližšie určenie PO	solitér
KÚ, adresa, číslo parcely	Nivy, Pribinova ul. 24, 9192
Zaužívaný názov NKP	Sklad brat. prístavu č. 7
Zaužívaný názov PO	Sklad brat. prístavu č. 7
Druhé určenie PO	technika
Doba vzniku	1921- 1922
Prevládajúci sloh	moderna

Pôdorys	obdĺžnik
Využitie	kultúrno-spoločenské
Stavebno-technický stav	dobrý
Dátum vyhlásenia za KP	29. 04. 1986
Číslo rozhodnutia	R-NVB117/86
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	828/1

(I) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	BUDOVA ADMINISTRATÍVNA
Pamiatkový objekt (PO)	RELIÉF FIGURÁLNY – VSA I.
Bližšie určenie PO	oráč
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Ružinov, Radničné nám. 7, 2496, 11/1
Určenie adresy popisom	Prievoz – radnica, fasáda - Z
Zaužívaný názov NKP	prievozská radnica
Zaužívaný názov PO	roľník s pluhom, koňmi + kravami
Druhé určenie PO	výtvarné umenie
Doba vzniku	1935 - 1937
Prevládajúci sloh	moderna
Využitie	Drobná architektúra
Stavebno-technický stav	vyhovujúci
Dátum vyhlásenia za KP	12. 11. 2007
Číslo rozhodnutia	MK-4032/2007-51/17147
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	11565/2

(J) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	BUDOVA ADMINISTRATÍVNA
Pamiatkový objekt (PO)	RELIÉF FIGURÁLNY – VSA II.
Bližšie určenie PO	kosec
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Ružinov, Radničné nám. 7, 2496, 11/1
Určenie adresy popisom	Prievoz – radnica, fasáda - J
Zaužívaný názov NKP	prievozská radnica
Zaužívaný názov PO	roľník s kosou a obilím v ruke
Druhé určenie PO	výtvarné umenie
Doba vzniku	1935 - 1937
Prevládajúci sloh	moderna
Využitie	Drobná architektúra
Stavebno-technický stav	vyhovujúci
Dátum vyhlásenia za KP	12. 11. 2007
Číslo rozhodnutia	MK-4032/2007-51/17147
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	11565/3

(K) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	BUDOVA ADMINISTRATÍVNA
Pamiatkový objekt (PO)	RELIÉF FIGURÁLNY – VSA III.
Bližšie určenie PO	kočič
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Ružinov, Radničné nám. 7, 2496, 11/1
Určenie adresy popisom	Prievoz – radnica, fasáda - J
Zaužívaný názov NKP	prievozská radnica
Zaužívaný názov PO	kočič s lampášom a bičikom
Druhé určenie PO	výtvarné umenie
Doba vzniku	1935 - 1937
Prevládajúci sloh	moderna
Využitie	Drobná architektúra
Stavebno-technický stav	vyhovujúci

Dátum vyhlásenia za KP	12. 11. 2007
Číslo rozhodnutia	MK-4032/2007-51/17147
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	11565/4

(L) Národná kultúrna pamiatka (NKP)		BUDOVA ADMINISTRATÍVNA
Pamiatkový objekt (PO)		RELIÉF FIGURÁLNY – VSA IV.
Bližšie určenie PO		murár
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely		Ružinov, Radničné nám. 7, 2496, 11/1
Určenie adresy popisom		Prievoz – radnica, fasáda - J
Zaužívaný názov NKP		prievozska radnica
Zaužívaný názov PO		murár s kelňou a trojuholníkom
Druhovú určenie PO		výtvarné umenie
Doba vzniku		1935 - 1937
Prevládajúci sloh		moderna
Využitie		Drobná architektúra
Stavebno-technický stav		vyhovujúci
Dátum vyhlásenia za KP		12. 11. 2007
Číslo rozhodnutia		MK-4032/2007-51/17147
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)		11565/5

(M) Národná kultúrna pamiatka (NKP)		BUDOVA ADMINISTRATÍVNA
Pamiatkový objekt (PO)		RELIÉF FIGURÁLNY – VSA V.
Bližšie určenie PO		kováč
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely		Ružinov, Radničné nám. 7, 2496, 11/1
Určenie adresy popisom		Prievoz – radnica, fasáda - J
Zaužívaný názov NKP		prievozska radnica
Zaužívaný názov PO		kováč s kladivom a nákovou
Druhovú určenie PO		výtvarné umenie
Doba vzniku		1935 - 1937
Prevládajúci sloh		moderna
Využitie		Drobná architektúra
Stavebno-technický stav		vyhovujúci
Dátum vyhlásenia za KP		12. 11. 2007
Číslo rozhodnutia		MK-4032/2007-51/17147
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)		11565/6

(N) Národná kultúrna pamiatka (NKP)		TOVÁREŇ
Pamiatkový objekt (PO)		TOVÁREŇ
Bližšie určenie PO		cvernová
KÚ, adresa, číslo parcely		Nivy, Trnavská cesta, 11244/31
Určenie adresy popisom		Miletičova, Jégeho, Záhradnícka
Zaužívaný názov NKP		Danubius – cvernovka, závody MDŽ
Zaužívaný názov PO		veľká pradiareň, hlavná budova
Druhovú určenie PO		technika
Doba vzniku		1909
Prevládajúci sloh		historizmus - secesia
Pôdorys		obdĺžnik
Využitie		neznáme
Stavebno-technický stav		vyhovujúci
Dátum vyhlásenia za KP		27. 03. 2008
Číslo rozhodnutia		MK-127/2008-51/4555

Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu) 11560/1

(O) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	UBYTOVNÁ
Pamiatkový objekt (PO)	UBYTOVNÁ
Bližšie určenie PO	solitér
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Nivy, Zimný prístav, 4919, 9201/4
Určenie adresy popisom	pri juž. príst. bazéne
Zaužívaný názov NKP	Starý dom
Zaužívaný názov PO	Starý dom
Druhovú určenie PO	architektúra
Doba vzniku	1940 - 1942
Prevládajúci sloh	funkcio
Využitie	pamiatky bez využitia
Stavebno-technický stav	vyhovujúci
Dátum vyhlásenia za KP	07. 03. 2008
Číslo rozhodnutia	MK-609/2008-51/3566
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	11552/1

(P) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	STANICA PREČERPÁVACIA
Pamiatkový objekt (PO)	STANICA PREČERPÁVACIA
Bližšie určenie PO	vodárenská
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Nivy, Zimný prístav 2, 380, 9198
Určenie adresy popisom	S breh Dunaja, Z č. príst.
Zaužívaný názov NKP	prečerpávačka v zimnom prístave
Zaužívaný názov PO	prečerpávačka odpadových vôd
Druhovú určenie PO	technika
Doba vzniku	1904 - 1905
Datovanie zmien	50. – 70. r. 20. Storočia, 1984
Prevládajúci sloh	novoren.
Pôdorys	obdĺžnik nepravidielný
Využitie	súkromný bytový fond
Stavebno-technický stav	vyhovujúci
Dátum vyhlásenia za KP	28. 03. 2011
Číslo rozhodnutia	PÚ-10/1388-15/6878/SUL
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	11763/1

(R) Národná kultúrna pamiatka (NKP)	STANICA PREČERPÁVACIA
Pamiatkový objekt (PO)	ZARIADENIE TECHNOLOGICKÉ
Bližšie určenie PO	vodárenské
KÚ, adresa, súpisné číslo, číslo parcely	Nivy, Zimný prístav 2, 380, 9198
Určenie adresy popisom	S breh Dunaja, Z č. príst.
Zaužívaný názov NKP	prečerpávačka v zimnom prístave
Zaužívaný názov PO	technologické zariadenie
Druhovú určenie PO	technika
Doba vzniku	1904 - 1905
Využitie	múzeá
Stavebno-technický stav	narušený
Dátum vyhlásenia za KP	28. 03. 2011
Číslo rozhodnutia	PÚ-10/1388-15/6878/SUL
Číslo ÚZPF (Ústredný zoznam pamiatkového fondu)	11763/2

1.3.2 Pamätihodnosti nachádzajúce sa v mestskej časti Bratislava – Ružinov

(1) Pamätihodnosť - názov : Budova bývalej radnice Prievoz

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : RUŽINOV, Radničné nám.

Orientačné číslo :

Súpisné číslo : 2496

Parcelné číslo : 11/1

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Vzácna ukážka funkcionalistickej architektúry historickej radnice v Prievoze z roku 1932 so sochárskou výzdobou Alojza Rigeleho.

Architektúra

postavená podľa návrhu A. Danielisa a Ch. Ludwiga.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Uznesenie MZ č.87/VIII/2007 z 26. 6. 2007

(2) Pamätihodnosť - názov : Obytný súbor - Dulovo nám., ktorý vytvárajú objekty : Dom posádkovej hudby č. 6, hotel Apollo č. 1, Fontána Milencov /sochár A. Trizuljak/, bytové domy č. 7 a 8, č. 10 a 11 / Ing. arch. Štefan Svetko, r. 1958/ a bytové domy dotvárajúce priestor námestia na južnej strane č.12, 13, 14 a na severnej strane č. 2, 3, 4, 5.

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, Dulovo námestie

Orientačné číslo : 6, 1, Fontána milencov 7 a 8,10a11,12,13a 14,2, 3,4,5

Parcelné číslo : 9741, 892, 896, 898, 899, 9901/1, 893

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Jedinečný urbanisticko-architektonický komplex námestia z konca päťdesiatych a začiatku šesťdesiatych rokov 20. storočia.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Uznesenie MZč. 295/XXIII/2008 z 16. 12. 2008

(3) Pamätihodnosť - názov : Obytný súbor - bytová kolónia na Trenčianskej a Miletičovej

ulici č. 34, 36, 38, 37, 39, 41, 43, 66, 68, 70, 72 /Ing.arch. Emil Belluš, r.1930/

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY,Trenčianska a Miletičova ulica

Orientačné číslo :

34,36,38,37,39,41,43,66,68,70,72

Parcelné číslo :

693,694,695,696,698,700,702,590,593,594,595

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Kolónia združuje 11 voľne stojacich štvorpodlažných domov so 400 bytmi. Autorom projektu je Emil Belluš (1930 – projekt), 1930/31 realizácia. Domy boli postavené z mestských prostriedkov v rámci riešenia bytovej krízy. Pôdorys domov má tvar písmena H (9 domov) a dva majú pôdorys v tvare L. **Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :** Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/ 2008 z 16.12.2008

(4) Pamätihodnosť - názov : Busta Štefana Marka Daxnera

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, Daxnerovo námestie

Parcelné číslo : 21886

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Busta slovenského politika, národovca, štúrovca, spisovateľa Štefana Marka Daxnera (1822-1892). Busta je odliata zo zliatiny kovov, umiestnená je na mramorovom stĺpe.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16. 12. 2008

(5) Pamätihodnosť - názov : Reliéf Matka s dieťaťom

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, Dohnányho ulica

Orientačné číslo : 1

Súpisné číslo : 536

Parcelné číslo : 10497/16

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Kamenný reliéf sochára Jozefa Kostku z konca päťdesiatych rokov 20. storočia

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(6)Pamätihodnosť - názov : Masarykova kolónia obytných domov v Trnávke

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : TRNÁVKA, Okružná, Staničná, Na lánoch, Rozmarínová

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Súbor domov (tzv. Masarykova kolónia) na Trnávke bola postavená v 20-tych rokoch 20. storočia na vejárovitom pôdoryse. Tvorí ju 30 rovnakých dvojdomov so zalomenými štítlami a s charakteristickým zastrešením domov tzv. „oslými chrbtami“. Tieto strešné konštrukcie sú vytvorené experimentálnou konštrukciou pomocou drevených väzníkov z lepených segmentov.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(7)Pamätihodnosť - názov : Fontána lásky

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, vnútroblok ohraničený ulicami: Záhradnícka, Kupeckého, Šumavská a Dohnányho ulica.

Parcelné číslo : 10497/1

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Pamätná tabuľa významnej osobnosti Uhorska obdobia obrodeneckého procesu druhej polovice 19. storočia

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(8)Pamätihodnosť - názov : Pamätná tabuľa Svetozára Miletiča

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom): Miletičova ul. (pred bytovým

domom č. 56)

Orientačné číslo : 56

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Pamätná tabuľa významnej osobnosti Uhorska obdobia obrodeneckého procesu druhej polovice 19. storočia

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(9)Pamätihodnosť - názov : Súbor obytných domov

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : Blok bytových domov lemovaného ulicami Trenčianska, Miletičova a Prievozská

Orientačné číslo : 31-47,47-65

Parcelné číslo : 565,570, 572,577

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Hodnotná urbanistická štruktúra obytného súboru domov postavená podľa projektu akad. arch. K. Paluša a inžiniera M. Tenglera v rokoch 1952 – 1956.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(10)Pamätihodnosť - názov : Budovy bývalého bitúnku

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : Miletičova ul.

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Priemyselná architektúra postavená na okraji vtedajšieho mesta s priľahlým parkom so sochou sv. Andreja.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(11)Pamätihodnosť - názov : Kostol Márie Pomocnice kresťanov a Dom saleziánov dona Bosca

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, Miletičova ul.

Orientačné číslo : 7

Parcelné číslo : 10563/7 ,10564/1

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Súbor stavieb

„Saleziánskeho ústavu a kostola na záchranu chudobnej a opustenej mládeže“ je hodnotnou ukážkou funkcionalistickej architektúry tridsiatych rokov 20. storočia. Nový kostol postavený v saleziánskom komplexe z roku 1990 podľa projektov manželov Weberovcov.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(12)Pamätihodnosť - názov : „Kostol sv. D.

Bosca a Saleziánsky ústav na Dornkappli (Bratislava)“

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa

popisom) : TRNÁVKA, Okružná ul

Orientačné číslo : 11

Súpisné číslo : 3358

Parcelné číslo : 15086/49

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Reprezentatívny príklad funkcionalistickej sakrálnej architektúry podľa architekta Gabriela Schreibera z roku 1938

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(13)Pamätihodnosť - názov : Park Andreja

Hlinku s pomníkom

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa

popisom) : RUŽINOV, Ružinovská ul. a Ľanová

Parcelné číslo : 15568/1

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Pomník významnej osobnosti národných dejín Slovenska s prilehlým parkom, fontánami a pomníkom

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(14)Pamätihodnosť - názov : päť vežových

domov a kúpalisko Delfín

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa

popisom) : NIVY, Ružová dolina (súbor

domov), Ružová dolina (kúpalisko Delfín)

Orientačné číslo : 12,14,16,20,22,18

Parcelné číslo : 9382/4, 9382/3, 9382/2, 9367/1 a 9367/2 Delfín: 9382/1 + 9382/19

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Súbor kvalitných bytových domov s kúpaliskom od architekta Karola Paluša ocenených cenou Dušana Jurkoviča

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(15)Pamätihodnosť - názov : Busta Ľudovíta

Kukoreliho

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa

popisom) : NIVY, v parku ktorý ohraničujú

ulice Kocel'ova, Svätoplukova, Bazová a

Kvačalova

Parcelné číslo : 10104/14

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Reprezentatívna ukážka pomníkovej tvorby socialistického umenia z roku 1969 „Hrdinovi SNP“ podľa návrhu akad. soch. L. Poliaka.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(16)Pamätihodnosť - názov : Pôvodné

oplotenie a brána na Martinskom cintoríne

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa

popisom) : Trnavská cesta

Orientačné číslo : 110

Parcelné číslo : 15666/1

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Jedinečná ukážka murovaného oplotenia z betónových pilierov s ozdobnými mrežami.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(17)Pamätihodnosť - názov : Bytový dom s

pavlačou

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, Záhradnícka ul.

Orientačné číslo : 63

Súpisné číslo : 4838

Parcelné číslo : 10462/1

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Architektúra druhej polovice 20-tych rokov 20. storočia.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(18)Pamätihodnosť - názov : Kostol evanjelickej cirkvi a. v. Prievoz

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : RUŽINOV, Radničné nám.

Orientačné číslo : 2

Parcelné číslo : 254

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Kostol z roku 1925 v centre Prievozu, sakrálna architektúra medzivojnového obdobia. Kostol má obdĺžnikový pôdorys, vnútorná sieň je zaklenutá zvláštnou valenou klenbou. Po bokoch je galéria presvetlená väčšími oknami. Kostol je prestrešený sedlovou strechou. Veža má v podstrešnom priestore rad obdĺžnikových okenných otvorov, ktoré presvetľujú priestor zvonice (PhDr.

Hamšíková) **Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :** Uznesenie MZ č. 322/XXVI/2009 z 21. 4. 2009

(19)Pamätihodnosť - názov : Náhrobok rodiny Huber - cintorín v Prievoze

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : RUŽINOV, Kaštieľska ul

Parcelné číslo : 502

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Náhrobok bratislavského záhradníka - významnej osobnosti mestskej časti BA-Ružinov

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z

16.12.2008

(20)Pamätihodnosť - názov : Náhrobok Karola Furstu - cintorín v Prievoze

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : RUŽINOV, Kaštieľska ul

Parcelné číslo : 502

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Náhrobok významnej osobnosti mestskej časti BA – Ružinov riaditeľa evanjelickej školy v Prievoze

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(21)Pamätihodnosť - názov : Dom smútku - cintorín v Prievoze

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : RUŽINOV, Kaštieľska ul.

Parcelné číslo : 502

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Reprezentatívna ukážka modernej sakrálnej architektúry v Ružinove z roku 2000 podľa návrhu architekta Eduarda Šuteka

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(22)Pamätihodnosť - názov : Kostol sv. Vincenta de Paul

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : RUŽINOV, Tomášikova ul.

Parcelné číslo : 1050/56

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Reprezentatívna ukážka modernej sakrálnej architektúry v Ružinove z roku 2000 podľa návrhu architekta Eduarda Šuteka.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :

Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(23)Pamätihodnosť - názov : Socha sv.

Andreja

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, parčík Záhradnícka - Miletičova

Parcelné číslo : 10567/8

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : V m. č. B – Ružinov
jedinečná exteriérová votívna plastika svätca sv. Andreja z obdobia barok

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(24)Pamätihodnosť - názov : Budova Ministerstva vnútra SR

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, Pribinov

Orientačné číslo : 2

Súpisné číslo : 4909

Parcelné číslo : 9179/3

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Rozsiahla štátna administratívna budova z roku 1931-1932

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(25)Pamätihodnosť - názov : Časť bývalého Ludwigovho mlyna 3 objekt

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : NIVY, Metodova u

Parcelné číslo : 10441/5, 10441/6, 10441/7, 10441/9, 10441/1

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Priemyselná architektúra. Gottfried Ludwig tu založil v rokoch 1880 až 1882 parný mlyn. Dnešné silo pochádza z

medzivojnovnej etapy. Areál Ludwigovho mlyna sa do dnešnej Krížnej ulice obracal veľkou kulisou päťpodlažnej fasády.

Evid.číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Schválené uznesením MZ č.295/XXIII/2008 z 16.12.2008

(26)Pamätihodnosť - názov : Mílnik sovietskej armády – pomník oslobodenia Bratislavy

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : Ivánska cesta (v zelenom ostrovčeku pred letiskom)

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Mílnik má tvar na jednej strane skoseného hranola, na bočnej strane je rytý dekor z lipových ratolestí. Podobné mílniky sú umiestnené aj na ďalších ťahoch do Bratislavy, označujú vstupné alebo výstupné miesta, prípadne smery, ktorými Sovietska armáda vstúpila do Bratislavy.

Evid. číslo Rozhodnutie obce o zápise :
Uznesenie MZ č.182/XI/2012 z 15.5.2012

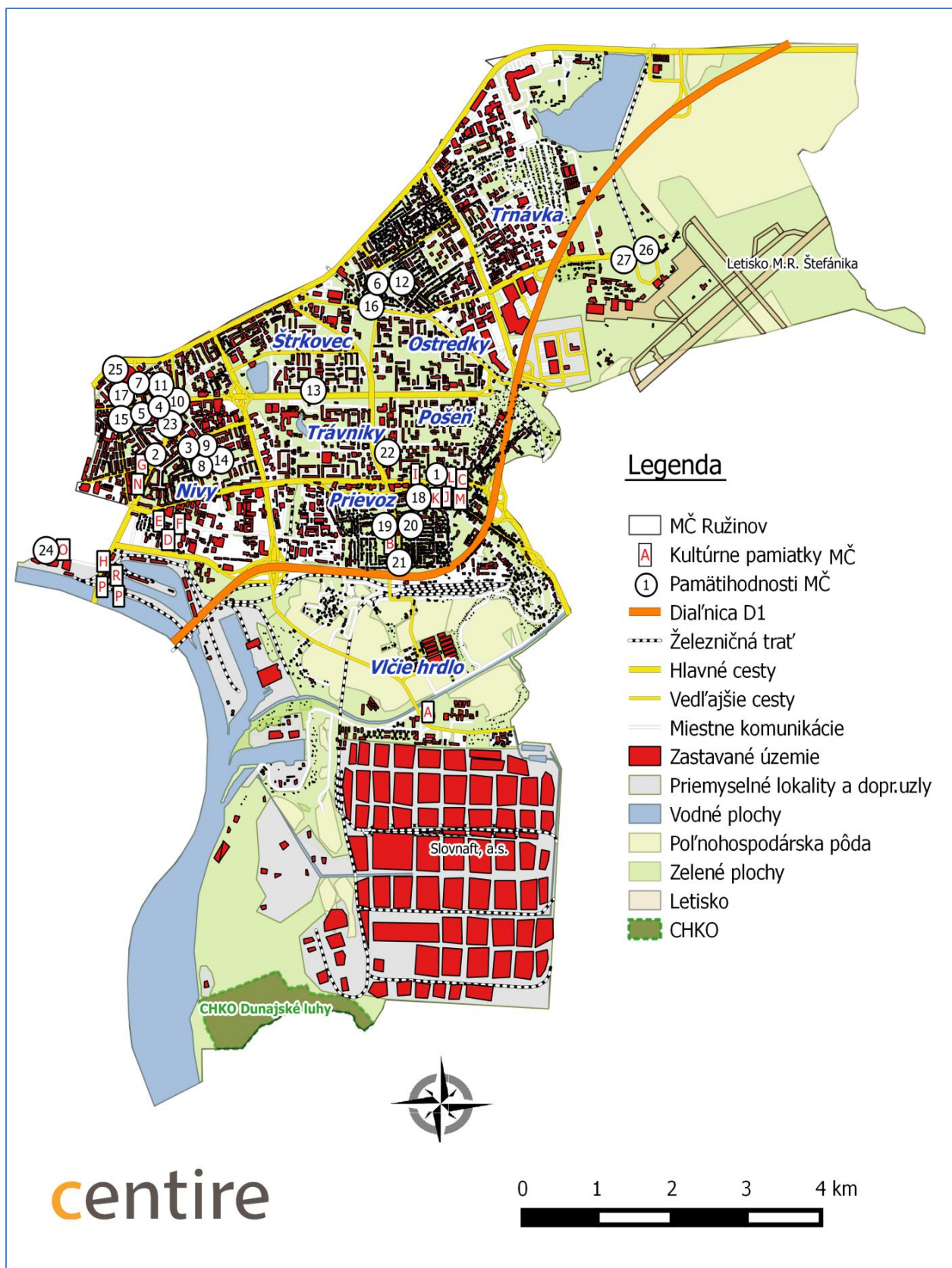
(27)Pamätihodnosť - názov : Kamenný kríž (Božia muka)

Katastrálne územie, adresné údaje (aj adresa popisom) : Ivánska cesta (pri kraji cesty)

Význam, stručná charakteristika

pamätihodnosti : Hlavica je bohato dekoratívne spracovaná. V jednej kartuši dobre čitateľný erb Bratislavy. V druhej je nečitateľný text. Hlavica nesie kamenný kríž s korpusom. Kríž označoval koniec mestského katastra. Je pravdepodobne z prvej pol. 18. storočia. **Evid. číslo Rozhodnutie obce o zápise** : Uznesenie MZ č.182/XI/2012 z 15.5.2012

Mapa 2 Kultúrne pamiatky a pamätihodnosti v MČ Ružinov

1.4 Demografia

Obyvateľstvo a jeho štruktúra predstavujú dôležitý faktor endogénneho rozvoja územia. Cieľom tejto časti je zhrnutie základných demografických charakteristík MČ Bratislava-Ružinov.

1.4.1 Vývoj počtu obyvateľov

MČ Bratislava-Ružinov je z hľadiska počtu obyvateľov druhou najväčšou časťou hlavného mesta Bratislava, avšak z hľadiska hustoty obyvateľstva sa radí medzi mestské časti so stredne veľkou hustotou zaľudnenia, ktorá je 1 772,75 obyvateľov na m². Hustejšie zaľudnené sú MČ Staré mesto (4 056,83 obyv./m²), MČ Dúbravka (3 809,88 obyv./m²), MČ Petržalka (3 649,03 obyv./m²), MČ Karlova Ves (3 020,47 obyv./m²) a MČ Vrakuňa (1 919,55 obyv./m²).

Počet obyvateľov žijúcich v MČ Ružinov je do určitej miery stabilný s minimálnymi zmenami. V roku 2007 žilo v MČ Bratislava-Ružinov celkom 70 692 obyvateľov, pričom v roku 2014 to bolo celkom 70 660 obyvateľov (graf 8). V intervale rokov 2010 a 2011 môžeme sledovať výraznejší úbytok obyvateľov, pričom táto zmena bola spôsobená korekciou údajov bežnej evidencie obyvateľstva, ktorú každoročne vydáva Štatistický úrad SR, so Sčítaním obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

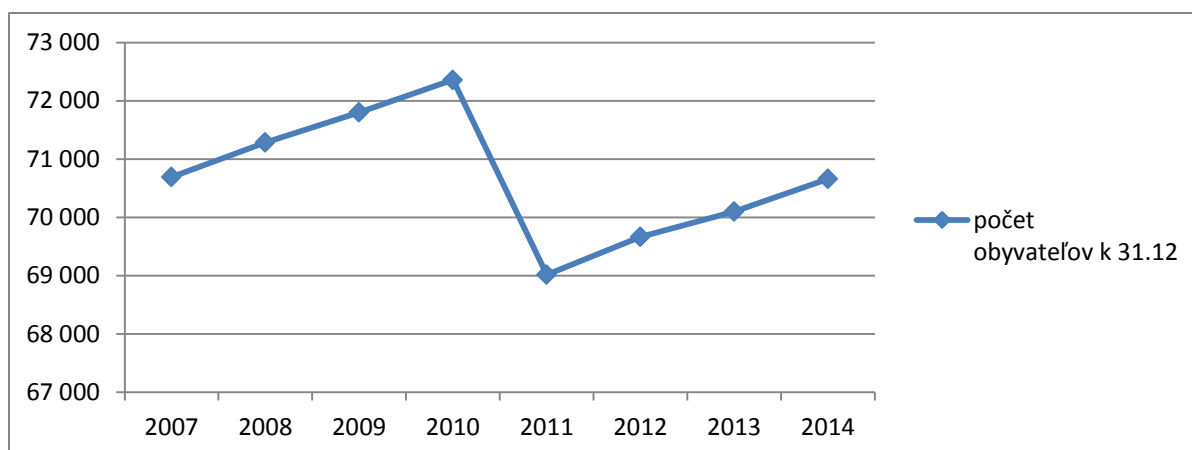
Pre mestskú časť je typický prirodzený úbytok obyvateľstva, ktorý sa v rokoch 2007 -

2014 prejavil prevahou zomrelých nad živonarodenými. Najvyšší prirodzený úbytok v MČ bol v roku 2007, kedy ubudlo celkom 224 obyvateľov. Výnimkou sú roky 2010 a 2014, kedy pozorujeme miernu prevahu živonarodených nad zomrelými, a teda prirodzený prírastok, ktorý je však vzhľadom na počet obyvateľov nevýrazný (graf 8).

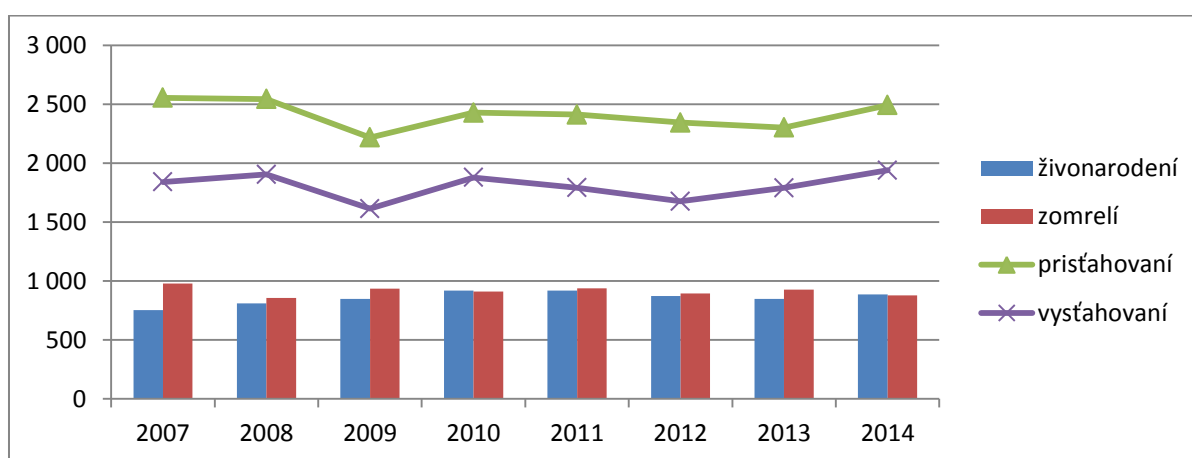
Kontrastná situácia nastáva pri migračnom pohybe obyvateľstva. Počas sledovaného obdobia je zaznamenaný migračný prírastok, kedy prevažujú prisťahovaní nad vysťahovanými. V tomto období priemerne pribudlo celkom 607 obyvateľov, najviac v roku 2007 (714 obyvateľov) a naopak najmenej v roku 2013 (512 obyvateľov) (graf 8).

Celkový prírastok obyvateľstva v MČ Bratislava-Ružinov sa v sledovanom období v priemere pohyboval okolo 550 obyvateľov, a najviac ho ovplyvňuje vyššie spomínaný migračný pohyb, v tomto prípade migračný prírastok. Najvyšší celkový prírastok MČ zaznamenala v roku 2012, kedy bol migračný prírastok vysoký (668 obyvateľov) a prirodzený úbytok bol naopak 21 obyvateľov (graf 9).

Štatistika prírastku, resp. úbytku obyvateľstva sa vyhodnocuje len vo vzťahu k obyvateľstvu s trvalým pobytom v mestskej časti. Reálny počet rezidentov mestskej časti a ich štruktúra sa môže do značnej miery líšiť.

Graf 8 Vývoj počtu obyvateľov v MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2007 - 2014

Graf 9 Prirodzený pohyb obyvateľov MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2007 - 2014

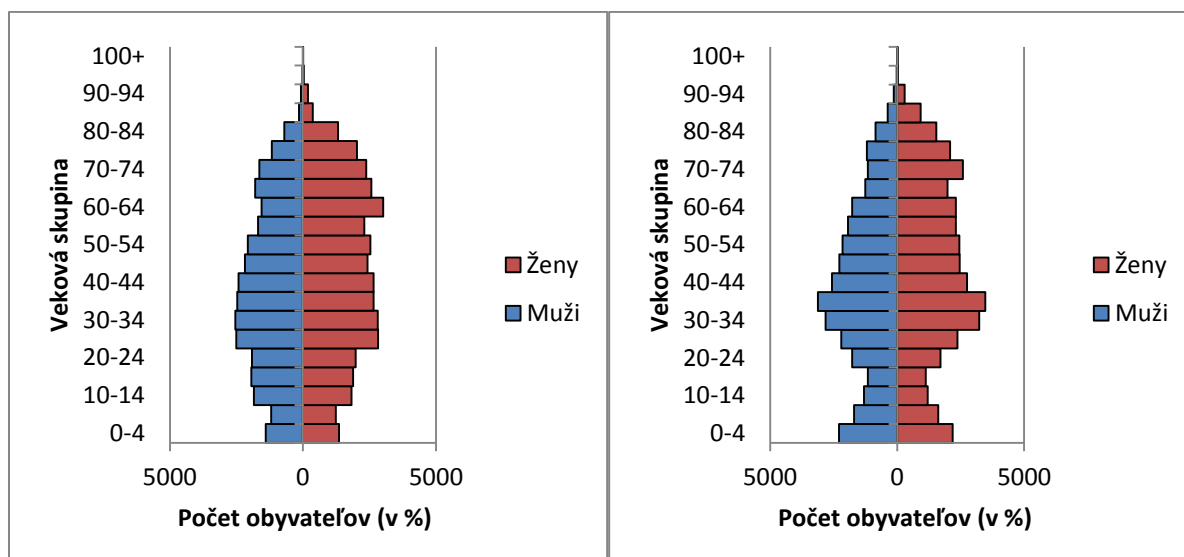
1.4.2 Veková štruktúra

Veková pyramída predstavuje grafické znázornenie podielu obyvateľstva v 5 ročných vekových kategóriách v rokoch 2004 a 2014. Veková pyramída MČ mala v oboch rokoch regresívny tvar, ktorého príčinou je prítomnosť menej početnej populácie obyvateľov v reprodukčnom veku a odkladanie reprodukčného správania do vyššieho veku, čo vedie k nízkym hodnotám prirodzeného prírastku (graf 10).

Zmenou v roku 2014, v MČ Bratislava – Ružinov, je mierny nárast populácie v najnižšej vekovej kategórii 0 - 4 roky (celkový podiel 6,32 % v roku 2014), súvisiaci s nárastom populácie v reprodukčnom veku v intervale od 25 do 39 rokov.

Zastúpenie jednotlivých vekových kategórií je v MČ Bratislava-Ružinov takmer vyrovnaný, žiadna veková kategória nie je výrazne početnejšia. Najväčšie zastúpenie mala v roku 2014 veková kategória 35 - 39 ročných, do ktorej patrilo celkom 9,32 % obyvateľstva mestskej časti. Druhou najpočetnejšou vekovou kategóriou v tomto roku bola kategória 30 - 34 ročných, ktorí tvorili takmer 8,56 % obyvateľstva mestskej časti.

Najpočetnejšiu zložku obyvateľstva mestskej časti tvorí obyvateľstvo v produktívnom veku (65 %), nasleduje obyvateľstvo v poproduktívnom veku (20,46 %) a obyvateľstvo v predproduktívnom veku tvorí 14,54 %.

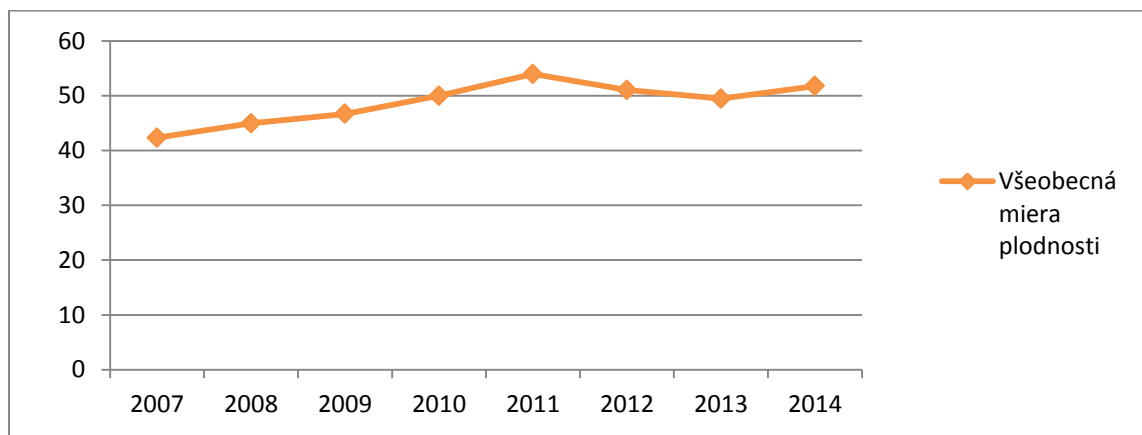

Graf 10 Veková štruktúra obyvateľov MČ Bratislava-Ružinov v roku 2004 a 2014

1.4.3 Plodnosť

Plodnosť patrí medzi základné demografické procesy a jedným z jej hlavných ukazovateľov je všeobecná miera plodnosti, ktorá je definovaná ako podiel počtu živonarodených detí na 1 000 žien stredného

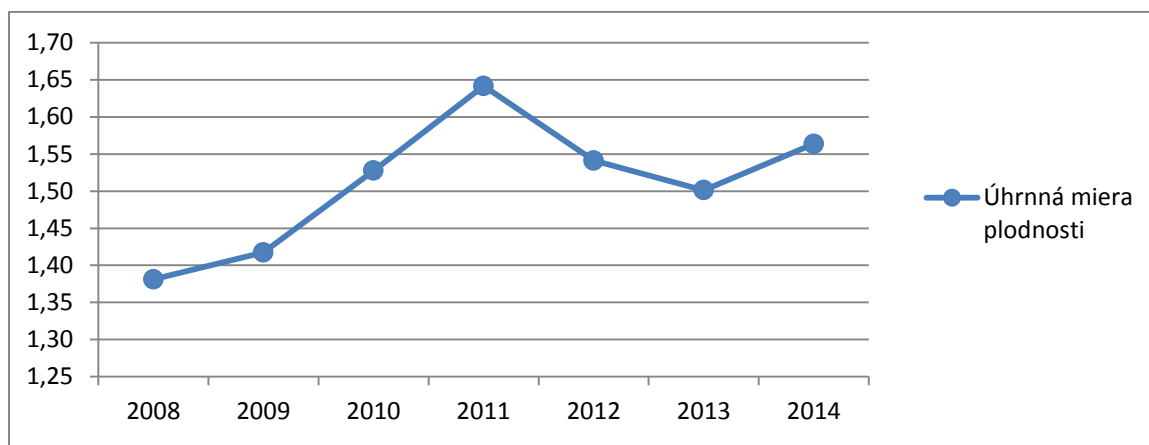
stavu v reprodukčnom veku (15 - 49 rokov). V rokoch 2007 - 2014 všeobecná miera plodnosti v MČ Bratislava-Ružinov rástla pomaly, v priebehu sledovaného obdobia sa jej hodnoty pohybovali od 42,36 ‰ (v roku 2007) do 53,98 ‰ (2011). V roku 2014 klesla táto miera na hodnotu 51,80 ‰ (graf 11).

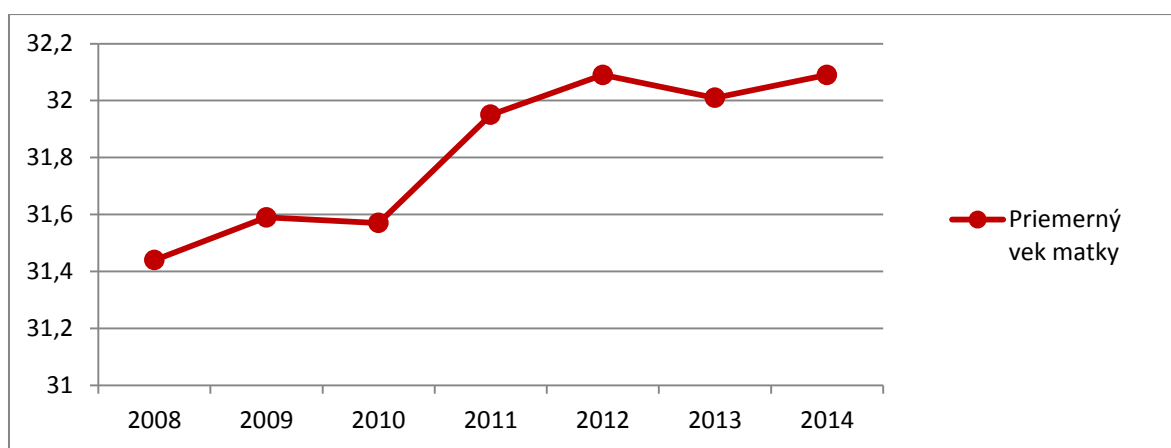
Graf 11 Vývoj všeobecnej miery plodnosti v MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2007 - 2014

Úhrnná plodnosť je ukazovateľom intenzity plodnosti, predstavuje priemerný počet živonarodených detí pripadajúcich na jednu ženu počas jej celého reprodukčného veku, pri zachovaní úrovne plodnosti sledovaného roka a za predpokladu nulovej úmrtnosti. V prvej polovici sledovaného obdobia dochádza v MČ Bratislava-Ružinov k nárastu úhrnnej plodnosti. Najvyššia hodnota

úhrnnej plodnosti bola v roku 2011 (1,64) a následne v roku 2012 nastáva menší pokles, pričom v roku 2014 začala hodnota rásť, konkrétne na hodnotu 1,54 (graf 12). Tieto nízke hodnoty úhrnnej plodnosti súvisia so zmenami v plánovaní pôrodov do vyššieho veku, čo sa taktiež prejavuje zmenou priemerného veku matky pri pôrode, konkrétne z 31,44 roka na 32,09 roka (graf 13).

Graf 12 Vývoj úhrnnej miery plodnosti v MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2007 – 2014

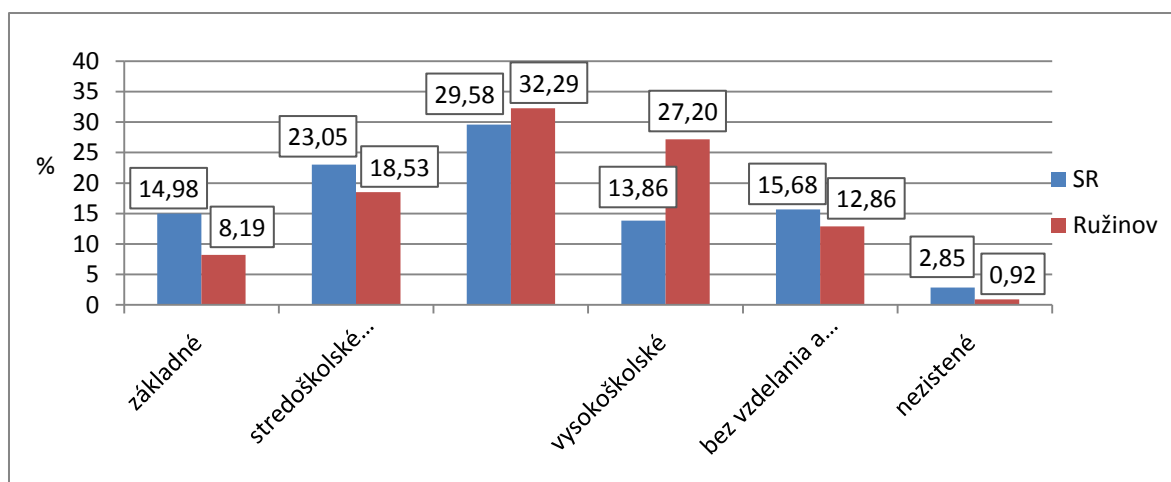

Graf 13 Vývoj priemerného veku matky pri pôrode v MČ Bratislava-Ružinov v rokoch 2008 - 2014

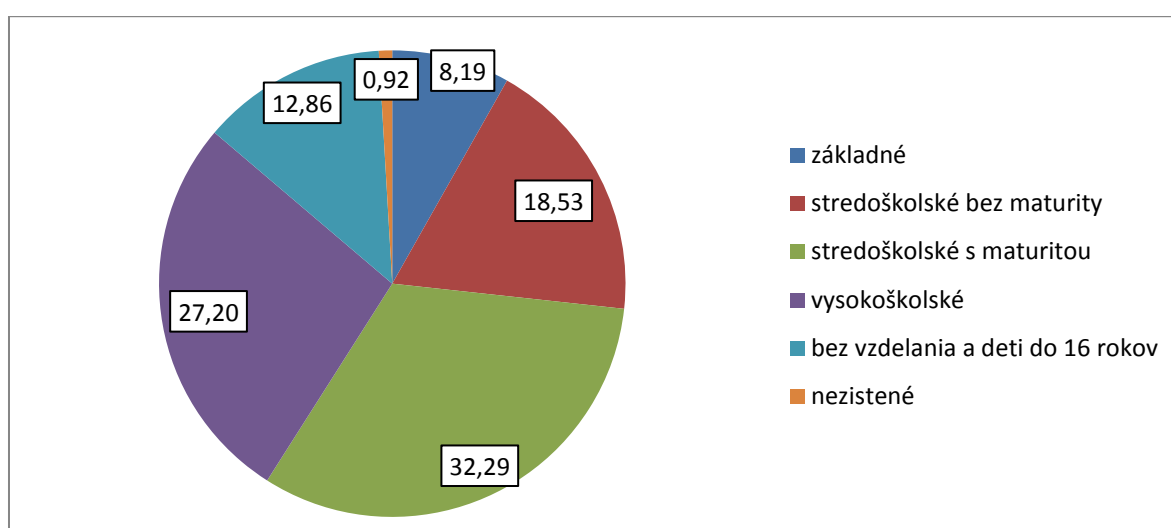
1.4.4 Vzdelanostná štruktúra

Z analýzy vzdelanostnej štruktúry populácie výsledkov, na základe Sčítania obyvateľstva domov a bytov v roku 2011, vyplýva, že v MČ Bratislava-Ružinov tvorili najvyšší percentuálny podiel obyvateľov stredoškolsky vzdelaní s ukončenou maturitou (32,29 %), čo je viac ako slovenský priemer dosahujúci 29,58 % (graf 14). Druhou najpočetnejšou skupinou sú vysokoškolsky vzdelaní, ktorí celkom tvoria 27,20 % počtu

obyvateľov MČ (graf 15) a výrazne prevyšujú slovenský priemer, ktorý dosahuje 13,86 %. V MČ žije celkom 12,86 % obyvateľov bez vzdelania, čo je mierne pod celoslovenským priemerom (15,68 %). Na území MČ Bratislava-Ružinov podľa dostupných štatistík žije značná časť či už stredoškolsky alebo vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva, čo sa dá interpretovať ako indikátor dobrých možností pracovného uplatnenia na lokálnom trhu práce.

Graf 14 Porovnanie vzdelanostnej štruktúry obyvateľov MČ Bratislava-Ružinov a SR v roku 2011

Graf 15 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov MČ Bratislava-Ružinov v roku 2011

1.5 Hospodárstvo

Priemyselný sektor a podnikateľské aktivity prešli za posledné obdobie viacerými zmenami. V MČ Bratislava-Ružinov vznikajú nové podnikateľské aktivity, na ktorých rozvoj sú v meste plošné aj funkčné predpoklady. Tie takisto využívajú miestne ľudské zdroje ako pracovnú silu.

Ku dňu 31.12.2015 bolo registrovaných 20 011 aktívnych podnikateľských subjektov so sídlom v MČ Bratislava – Ružinov (graf 9). Z tohto celkového počtu bolo 114 subjektov (0,57 %) aktívnych v primárnom sektore, ktorý predstavuje poľnohospodárska a lesnícka

prvovýroba a ťažba surovín.

V sekundárnom sektore (spracovateľský priemysel, stavebníctvo) bolo aktívnych 2147 subjektov, predstavujúcich 10,73 % podiel.

Najväčšie zastúpenie v počte aktívnych subjektov pripadá na terciérny sektor (služby a obchod), 16 095 subjektov predstavuje 80,43 % podiel.

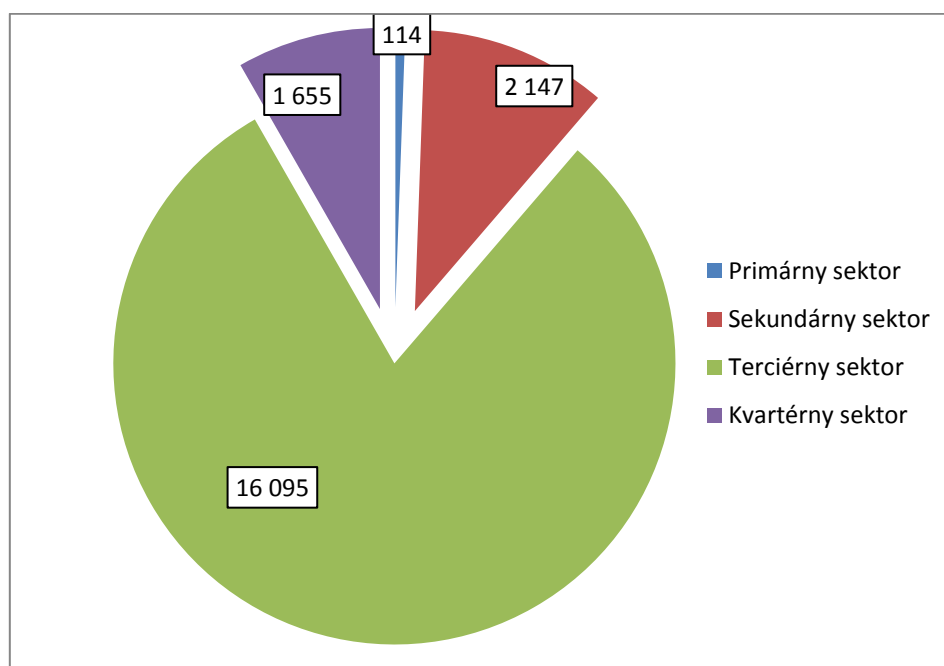
Kvartérny alebo znalostný sektor, tvorený subjektmi v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu, a zdravotníctva, predstavuje 8,27 % podiel aktívnych subjektov (1 655 subjektov).

Zo všetkých podnikateľských subjektov, 29,23 %-ný podiel (5850 subjektov) tvoria

samostatní podnikatelia pracujúci ako fyzické osoby. Ostatné subjekty sú právnické osoby, ktoré fungujú ako spoločnosti s ručením

obmedzením, akciové spoločnosti, družstvá, organizácie, nadácie a združenia, ale aj úrad alebo štátny podnik a pod.

Graf 16 Štruktúra aktívnych podnikateľských subjektov podľa sektora hospodárstva, so sídlom v MČ Bratislava-Ružinov k 31.12.2015

Tabuľka 1 Prehľad najvýznamnejších podnikov so sídlom v MČ Bratislava – Ružinov podľa tržieb v roku 2014

Názov spoločnosti	Odvetvie ekonomickej činnosti	Tržby za rok 2014 (v tis. €)
OKTE, a.s.	Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti i. n.	>=500 000
Eustream, a.s.	Potrubná doprava plynu	>=500 000
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	Predaj plynu prepravovaného potrubím	>=500 000
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	Prenos elektriny	>=500 000
Orange Slovensko, a.s.	Činnosti bezdrôtových telekomunikácií	>=500 000
Slovak Telekom, a.s.	Činnosti drôtových telekomunikácií	>=500 000
SLOVNAFT, a.s.	Výroba rafinovaných ropných produktov	>=500 000
Slovenské elektrárne, a.s.	Výroba elektriny	>=500 000
Lidl Slovenská republika, v.o.s.	Maloobchod v nešpecializovaných predajniach najmä s potravinami, nápojmi a tabakom	>=500 000

Tabuľka 2 Prehľad najvýznamnejších podnikov so sídlom v MČ Bratislava – Ružinov podľa počtu zamestnancov v roku 2014:

Názov spoločnosti	Odvetvie ekonomickej činnosti	Počet zamestnancov
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	Nákladná železničná doprava	5000-9999 zamestnancov
Univerzitná nemocnica Bratislava	Činnosti nemocníc	5000-9999 zamestnancov
IBM International Services Centre s.r.o.	Účtovnícke a audítorské činnosti, vedenie účtovných kníh; daňové poradenstvo	4000-4999 zamestnancov
INDEX NOSLUŠ s.r.o.	Činnosti agentúr sprostredkujúcich zamestnanie	3000-3999 zamestnancov
BILLA s.r.o.	Maloobchod v nešpecializovaných predajniach najmä s potravinami, nápojmi a tabakom	3000-3999 zamestnancov
Slovenské elektrárne, a.s.	Výroba elektriny	3000-3999 zamestnancov
Lidl Slovenská republika, v.o.s.	Maloobchod v nešpecializovaných predajniach najmä s potravinami, nápojmi a tabakom	3000-3999 zamestnancov
Slovak Telekom, a.s.	Činnosti drôtových telekomunikácií	2000-2999 zamestnancov
SLOVNAFT, a.s.	Výroba rafinovaných ropných produktov	2000-2999 zamestnancov
EDYMAX SE	Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.	2000-2999 zamestnancov
ADECCO Slovakia, s. r. o.	Činnosti agentúr sprostredkujúcich zamestnanie na dobu určitú	2000-2999 zamestnancov
Orange Slovensko, a.s.	Činnosti bezdrôtových telekomunikácií	1000-1999 zamestnancov
I.D.C. Holding, a.s.	Výroba suchárov a keksov; výroba trvanlivého pečiva a koláčov	1000-1999 zamestnancov
EUROPERSONAL & FABRIKA s. r. o.	Reklamné agentúry	1000-1999 zamestnancov
VÁHOSTAV - SK, a.s.	Výstavba ciest a diaľnic	1000-1999 zamestnancov
Doprastav, a.s.	Výstavba ciest a diaľnic	1000-1999 zamestnancov
SPP - distribúcia, a.s.	Rozvod plyných palív potrubím	1000-1999 zamestnancov
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	Vedľajšie činnosti v pozemnej doprave	1000-1999 zamestnancov
ISS Facility Services spol. s r.o.	Generálne čistenie budov	1000-1999 zamestnancov
HENKEL SLOVENSKO, spol. s r.o.	Veľkoobchod s porcelánom a sklom a čistiacimi prostriedkami	1000-1999 zamestnancov
Hewlett-Packard Slovakia, s.r.o.	Ostatné služby týkajúce sa informačných technológií a počítačov	1000-1999 zamestnancov
Diligentia R.C., s. r. o.	Maloobchod v nešpecializovaných predajniach najmä s potravinami, nápojmi a tabakom	1000-1999 zamestnancov
WHIRLPOOL SLOVAKIA spol. s r.o.	Výroba elektrických zariadení pre domácnosti	1000-1999 zamestnancov

1.6 Občianska vybavenosť

1.6.1 Dopravná infraštruktúra

1.6.1.1 Komunikácie miestneho významu

Hlavná komunikačná sieť - cesty I. a II. triedy sú v priamej správe Magistrátu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a pri rekonštrukciách povrchov týchto komunikácií je MČ závislá od činnosti magistrátu. V priamej správe magistrátu na území Ružinova je 30,3 km ciest a 33,3 km chodníkov.

Komunikácie III. a IV. triedy sú zverené do správy MČ Bratislava-Ružinov a postupne sú ich povrchy opravované. Do správy je zverených 86 km ciest a 85,2 km chodníkov. Výmenou povrchu vozovky už prešli nasledovné ulice:

- Šalviová ulica,
- Seberíniho ulica – časť,
- Babuškova ulica – časť,
- Papradňová ulica – časť,
- Ulica Maximiliána Hella,
- Táboreská ulica,
- Wattova ulica,
- Ružová dolina – časť,
- Kladnianska ulica – časť,
- Kašmírska ulica,
- Azovská ulica,
- Medzilaborecká ulica,
- Solivarská ulica,
- Šťastná ulica,
- Hraničná ulica – v križovatke so Stachanovskou

a chodníky:

- Slowackého – 2 úseky,
- Kozmonautická.

1.6.1.2 Osobná hromadná doprava

Osobnú hromadnú dopravu zabezpečuje Dopravný podnik mesta Bratislava formou mestskej hromadnej dopravy (MHD). Doprava

je zabezpečovaná električkovou, autobusovou a trolejbusovou dopravou.

1.6.1.3 Cyklistická doprava

Mestská časť Bratislava-Ružinov sa venuje budovaniu cyklistických trás, ktoré sú dôležité pre nemotorovú dopravu. V budovaní cyklotrás je Ružinov závislý od hlavného mesta Bratislava, ktoré buduje hlavné cyklotrasy. Vedľajšie cyklotrasy mestskej časti musia byť budované tak, aby sa napájali na hlavné cyklotrasy, inak by ich budovanie nemalo význam.

Cyklotrasy v Ružinove vybudované mestskou časťou:

- **Cyklotrasa Dr. Vladimíra Clementisa** spája Ružinovskú ulicu s Trnavskou ulicou, napája cyklotrasy na Ružinovskej ulici, Ostredkovej ulici, Uránovej ulici a Drieňovej ulici,
- **Cyklistická lávka** spájajúca Slovnaftskú ulicu s Mlynskými nivami,
- **Cyklotrasa** spájajúca Ružinovskú ulicu s Drieňovou ulicou cez ulice Komárnická, Smolnícka, Svidnícka a Solivarská.

Cyklotrasy v Ružinove vybudované hl. mestom SR Bratislava:

- **Cyklochodník na Ružinovskej ulici** ide od Bajkalskej ulice po Astronomickú ulicu – ľavostranný chodník združený pre cyklistov a chodcov,
- **Cyklochodník na Trenčianskej ulici** spája Bajkalskú ulicu s Mlynskými nivami cez Trenčiansku ulicu a Košickú ulicu.

1.6.2 Technická infraštruktúra

1.6.2.1 Zásobovanie vodou

Na území mestskej časti sa nenachádza žiadny aktívny vodný zdroj pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Vodný zdroj v Podunajských Biskupiciach bol po havárii v

roku 1971 odstavený a ako náhrada za tento zdroj bol vybudovaný vodovod Kalinkovo - Bratislava. Vodné zdroje pre mestskú časť, VZ Kalinkovo a VZ Šamorín sa nenachádzajú na územíestskej časti a sú v prevádzke Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Bratislava (BVS).

1.6.2.2 Kanalizačná sieť a ČOV

Územieestskej časti je napojené na ľavobrežný systém verejnej kanalizácie mesta. Verejná kanalizácia je napojená na Ústrednú ČOV vo Vrakuni, kde sa po prečistení vody vypúšťa do Malého Dunaja. Cez územieestskej časti sa prepravujú aj odpadové vody z iných mestských častí na území na ľavom brehu Dunaja. Na územíestskej časti sú územia, ktoré ešte nemajú vybudovanú kanalizáciu, pričom budovanie kanalizácie má na starosti BVS. Ide o územia na Mierovej ulici, Parkovej ulici, Krajnej ulici a Bočnej ulici. Tieto komunikácie sú v správe Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a ich opravu resp. stavbu novej komunikácie je potrebné zabezpečiť z rozpočtu Magistrátu.

Územia MČ, ktoré nemajú vybudovanú kanalizáciu a komunikácie sú v správeestskej časti Bratislava-Ružinov sú nasledovné: Hrachová ulica, Nové záhrady I, III-VII, Stredná ulica, Vavrínová ulica - časť Pálenisko. Mestská časť dlhodobovo žiada o vybudovanie kanalizácie v týchto lokalitách, pričom v roku 2014 bolo do plánu realizácie naplánované vybudovanie kanalizácie na Parkovej ulici a Nových Záhradách 1.

1.6.2.3 Zásobovanie teplom, energie a telekomunikačné siete

Mestská časť Bratislava-Ružinov je vykurovaná z okrskových a blokových kotolní. Menšie sídelné celky a priemyselné areály a administratívne budovy sú zabezpečené teplom pomocou decentralizovaných domových alebo blokových kotolní. Ako palivová základňa prevažnej časti týchto

zdrojov slúži zemný plyn.

Mestská časť je plne elektrifikovaná a plynom je zásobovaná stredotlakovými i nízkotlakovými plynovými rozvodmi. Pokrytie signálom rôznych telekomunikačných sietí je dostatočné.

1.6.2.4 Odpadové hospodárstvo

Tvorba a hromadenie odpadov všetkých kategórií sa výrazne podieľa na celkovom stave životného prostredia, často aj s vysokým stupňom devastácie a ohrozenia. Správne nakladanie a hospodárenie s odpadom je preto dôležitým problémom a jeho riešenie má prioritné postavenie. Prevádzkovateľom zariadení na zneškodňovanie odpadov je Magistrát hl. mesta SR Bratislavy a zároveň zabezpečuje aj zber odpadu prostredníctvom spoločnosti OLO, a.s. V súvislosti s odpadom je mestská časť zodpovedná za čistotu a poriadok na verejných priestranstvách. Obyvatelia v rodinných domoch veľmi negatívne vnímajú zrušenie separovaného tzv. vrecového zberu, mestská časť preto opakovane požaduje návrat k nemu.

Mestská časť Bratislava-Ružinov rieši aj pravidelne sa opakujúce skládky. Vyskytujú sa v lokalitách Zlaté piesky, Čierny les, v záhradkárskech osadách, okolí Malého Dunaja a pod. Pozemky, ktoré sú v správeestskej časti miestny úrad pravidelne odstraňuje, problémom sú skládky, ktoré sa nachádzajú na súkromných alebo nevysporiadaných pozemkoch. Pri vzniknutých skládkach na súkromnom pozemku musí Okresný úrad vydať rozhodnutie v zmysle Zákona o odpadoch č. 79/2015. Na základe konania o pôvodcovi odpadu vydáva rozhodnutie o tom, kto vzniknutú skládku zlikviduje. V sporných prípadoch to miestny úrad Bratislava-Ružinov rieši v spolupráci s dobrovoľníkmi z občianskych združení alebo aktivistami (napr. Zelená hliadka).

Mestská časť Bratislava-Ružinov v rámci

svojich právomocí zabezpečuje dočisťovanie verejných priestranstiev. Začala tiež realizovať separovaný zber ako jedna z prvých vôbec v rámci Bratislavy.

1.6.3 Životné prostredie a verejné priestranstvá

Životné prostredie má v mestskej časti Bratislava-Ružinov na starosti odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia. Odbor zabezpečuje starostlivosť o zeleň, údržbu verejných priestranstiev, kosenie trávnikov, rezy stromov a kríkov, má na starosti detské ihriská, chov spoločenských zvierat v oblasti starostlivosti, evidencie, riešenia sťažností a pod.

Z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia je pri ochrane prínosná hlavne výsadba zelene a jej zachovanie v rámci parkov, vnútroblokov a izolačnej zelene na hlavných dopravných uzloch. Dôležité je vytváranie a obnova cestnej zelene – tvorenie zelených plôch, nielen ako ochrannej zelene, ale aj ako izolačnej a protihlukovej bariéry.

Negatívne faktory prispievajúce k zhoršeniu zložiek a stavu ŽP

Hlavný podiel na znečisťovaní ovzdušia má automobilová doprava, najmä komunikácie Tomášikova, Ružinovská, Gagarinova – Prievozská, Trnavská – Ivánska ul. Významným druhotným zdrojom znečistenia ovzdušia v meste je sekundárna prašnosť, ktorej úroveň závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Hluk v mestskej časti okrem automobilovej dopravy spôsobujú vlaky, električky, ale aj nízko letiace lietadlá. Na pôdny fond negatívne vplývajú najmä čierne skládky v záhradkárskejších osadách.

Faktory a činnosti prispievajúce k zlepšeniu stavu ŽP

Na životné prostredie pozitívne vplýva:

celoplošná deratizácia vonkajších zelených plôch (jarná, jesenná), akcia s veľkokapacitnými kontajnermi – formou triedeného zberu objemného odpadu v jarnom a jesennom období, počas sobôt sú postupne na každom zo sídlisk pristavované veľkokapacitné kontajnery na vopred určené miesto – občania sú vopred oboznámení o pristavení kontajnerov, prevádzkovanie dočasného uloženia odpadov „Zberný dvor“, vytvorenie tzv. „Zberných hniezd“ pre zber separovaného odpadu, odvoz veľkorozmerného odpadu z dočisťovania verejného odpadu, rezy a údržba drevín v intraviláne mestskej časti, revitalizácia vnútroblokov a predzáhradiek a stredisko environmentálnej výchovy.

1.6.3.1 Starostlivosť o zeleň

Zeleň a životné prostredie je veľmi dôležitým faktorom pre ľudí žijúcich vo veľkomeste. Kvalita životného prostredia je pridanou hodnotou bývania. Práve pre množstvo verejnej zelene, parkov, sádov a relatívne nízkej hustoty obyvateľstva je Ružinov vyhľadávanou lokalitou na bývanie.

Najvýznamnejšiu časť zelených plôch predstavuje sídlisková zeleň. Zväčša bola budovaná v rámci komplexnej bytovej výstavby (KBV) v rokoch 1960 až 1989. Úroveň zelene v panelových sídliskách je odrazom toho, ako bola budovaná a následne udržiavaná. Mnohé dreviny boli vysádzané nekoncepčne, bez ohľadu na inžinierske siete a v tesnej blízkosti obytných domov. V niektorých prípadoch pri dokončení bytových jednotiek v rámci kolaudácie nebola ešte dokončená občianska vybavenosť ako aj zeleň. Noví obyvatelia cítili potrebu dotvoriť zeleň v sídliskách, vo svojom bezprostrednom okolí vysádzali kry a dreviny bez ohľadu na ich rastové veľkosti, druhovú skladbu a ich vhodnosť. Dnes sú z tejto výsadby veľké stromy, čo je pre Ružinov veľkým plusom, ale na druhej strane rastú tieto dreviny často

veľmi blízko domov. Tým poškodzujú základy a fasádu domov, svojím tienením prinášajú diskomfort obyvateľom na spodných podlažiach a tienenie v konečnom dôsledku často spôsobuje aj vlhnutie budov a vznik plesní. Preto je potrebné investovať veľké finančné prostriedky na ochranné rezy týchto drevín tak, aby sa zachovala ich pôvodná funkcia, ale aby zároveň nespôsobili obyvateľom škodu na majetku a zdraví.

Pre verejnú sídliskovú zeleň je dôležitý rozbor faktorov (ako je tvarovanie drevín, zavlažovanie, ich výsadba a rez), ktoré v neposlednej miere ovplyvňujú kvalitu rastu drevín a aj ich estetickú funkciu.

K obmedzujúcim faktorom pri tvorbe nových plôch zelene v súčasnej dobe patrí budovanie parkovacích miest a garážových domov a rozmiestnenie inžinierskych sietí (najmä optické káble). Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná najmä obnova a revitalizácia pôvodných a zdevastovaných plôch zelene, aj z hľadiska ochrany hluku z dopravy a emisnej zaťaženia z cestnej dopravy.

V oblasti tvorby Mestská časť Bratislava-Ružinov realizuje predovšetkým revitalizáciu zelených plôch v sídliskovej zeleni. Tieto aktivity zahŕňajú komplexnú rekonštrukciu sadovej úpravy na danej parcele. Sú to nákladné operácie spojené s výrubom starých, chorých a suchých stromov, ošetrovaním perspektívnych drevín, výsadbou nových stromov a krov a výmenou trávnikov.

Okrem bežnej údržby a starostlivosti o zeleň prešli revitalizáciou:

- vnútrobloky: Gemerská – Trenčianska, Budovateľská – Kulíškova, Budovateľská – Kulíškova – Súťažná, Revúcka – Pavlovova, Jágeho – Palkovičova,

- revitalizácia zelene - Komárnická, Rozmarínová, Kupeckého, Dulovo námestie,
- revitalizácia parku Ružová dolina – Miletičova ulica

Kompletnou revitalizáciou prešli aj detské ihriská:

- detské ihrisko Svidnícka,
- detské ihrisko Biocentrum,
- detské ihrisko Ondrejovova,
- detské ihrisko Rumančeková,
- detské ihrisko Rezedová,
- detské ihrisko Kašmírska,
- detské ihrisko Vietnamská,
- detské ihrisko Hraničná,
- detské ihrisko Budovateľská,
- detské ihrisko Miletičova (Ružová dolina),
- detské ihrisko Bajzova,
- detské ihrisko Kaštieľska.

Revitalizácie mnohých priestranstiev sú problematické pre nedoriešené majetkovo-právne vzťahy. Aby mohla prebehnúť revitalizácia priestranstva musí mať mestská časť Bratislava – Ružinov pozemok, na ktorom sa revitalizácia plánuje, zverený do správy. V mnohých prípadoch je zverenie pozemkov do správy problematické, nakoľko veľa pozemkov v Ružinove nemá založené listy vlastníctva.

1.6.4 Bezpečnosť, civilná ochrana a hasičský zbor

1.6.4.1 Bezpečnosť

Z hľadiska výskytu sociálno-patologických javov je situácia relatívne priaznivá, odhliadnuc od drobných krádeží, občasných prejavov vandalizmu a poškodzovania životného prostredia.

Tabuľka 3 Prehľad trestnej činnosti za rok 2013 v MČ Bratislava-Ružinov

Typ priestupku	Celkový počet
Celkový nápad	3258
Násilné trestné činy	136
Vraždy	1
Lúpeže	35
Mravnostná trestná činnosť	9
Znásilnenia	3
Majetkové trestné činy	1688
Odcudzené vozidlá	155
Krádeže vecí z áut	335
Krádeže vlámaním	252
Ekonomická trestná činnosť	883

Zdroj: Okresné riaditeľstvo policajného zboru Bratislava II

1.6.4.2 Civilná ochrana

Civilnú ochranu má v mestskej časti Bratislava-Ružinov na starosti Útvar krízového riadenia. Plní úlohy na základe vypracovaného Štatútu krízového štábu mestskej časti Bratislava-Ružinov ako orgánu krízového riadenia, ktorý sa vydáva podľa § 10 zákona NR SR č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov, Ústavného zákona NR SR č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, § 15 zákona 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, zákona NR SR č. 129/2002 o integrovanom systéme, zákona NR SR č. 319/2002 o obrane Slovenskej republiky.

Útvar krízového riadenia zabezpečuje:

- odborné, organizačné a materiálne – technické zabezpečenie činnosti krízového štábu,
- analýzu možného ohrozenia územia mestskej časti, analýza sa aktualizuje v priebehu roka podľa získaných materiálov od výrobcov a spracovateľov nebezpečných látok,
- plán varovania obyvateľstva a vyznamenanie osôb,
- textový a grafický zámer zabezpečenia

riadenia a vykonania evakuácie pre mestskú časť Bratislava – Ružinov, pre evakuáciu obyvateľstva Ružinova bolo vytipovaných 15 evakuačných stredísk (tabuľka 2), súčasťou evakuácie je aj odborné zabezpečenie: poriadkové a bezpečnostné, dopravné, zdravotné a zásobovacie, dokumentácia pre evakuáciu obyvateľstva je priebežne aktualizovaná,

- plán zabezpečenia prostriedkami individuálnej ochrany, prostriedky individuálnej ochrany sú ošetrované v zmysle platných predpisov a pokynov Obvodného úradu Bratislava pracovníkmi Útvaru krízového riadenia (ÚKR),
- plán ukrytia obyvateľstva, pre ukrytie slúži 57 ochranných stavieb (krytov) a 1 523 jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne, v ochranných stavbách sa periodicky vykonávajú revízie elektrických zariadení, filtračno-ventilačných zariadení a tlakových nádob.

Dokumentácia obrany štátu je spracovaná v zmysle platnej legislatívy a pravidelne sa aktualizuje. Útvar krízového riadenia vykonáva spolu s Obecným hasičským zborom Bratislava-Ružinov preventívne protipožiarne kontroly. ÚKR vykonáva aj kontrolnú činnosť akcieschopnosti a činnosti Obecného hasičského zboru (OHZ).

Tabuľka 4 Prehľad zberných miest, ktoré plnia funkciu evakuačných stredísk

EST č.	Objekt	Ulica	Telefón
1.	CULTUS – DK Ružinov	Ružinovská 28	43 427 055
2.	Štadión Trnávka	Nerudova 8	43 425 701
3.	Štadión Prievoz Rapid	Telocvičná 11	43 293 489
4.	Športový areál	Drieňová 11/A	43 337 984
5.	Ružinovský domov seniorov	Sklenárova 14	534 110 66
6.	Domov dôchodcov	Pažitková 2	43 339 045
7.	ZŠ Borodáčova	Borodáčova 2	43 630 904
8.	ZŠ Drieňová	Drieňová 16	43 335 222
9.	ZŠ Kulíškova	Kulíškova 8	55 969 950
10.	ZŠ Medzilaborecká	Medzilaborecká 11	43 631 084
11.	ZŠ Mierová	Mierová 46	43 292 180
12.	ZŠ Nevädzová	Nevädzová 2	43 634 801
13.	ZŠ Ostredková	Ostredková 14	43 415 377
14.	ZŠ Ružová dolina	Ružová dolina 29	53 413 278
15.	ZŠ Vrútocká	Vrútocká 58	43 293 722

1.6.4.3 Hasičský zbor

Obecný hasičský zbor bol zriadený v roku 1880. V súčasnosti má 26 členov, ktorí pôsobia v zásahovej jednotke. Práca hasičského zboru je zameraná na preventívnu a represívnu činnosť.

Preventívne protipožiarne kontroly sa vykonávajú v objektoch právnickej a fyzickej osoby, v rodinných domoch okrem bytov, obytných domov okrem bytov a v ostatných stavbách vo vlastníctve alebo v užívaní fyzických osôb. Okrem toho OHZ ako preventívnu činnosť vykonáva prednášky na tému požiarne ochrana a praktické ukážky na základných a materských školách, mediálne výstupy v lokálnej televízii.

Represívna činnosť je zameraná na hasenie požiarov, práce pri povodniach, živelných pohromách a odstraňovaní ich následkov.

Obecný hasičský zbor disponuje okrem bežnej zásahovej techniky a vyhradených technických zariadení aj člnom a vyškolenou posádkou na vodnú záchranu. Zbor sídli na Mierovej ulici č. 89 v Bratislave.

1.6.5 Bývanie

Údaje o bývaní v mestskej časti Bratislava – Ružinov vychádzajú zo Sčítania, obyvateľov, domov a bytov 2011.

Tabuľka 5 Údaje o bytoch a domoch v MČ Bratislava-Ružinov

Byty obývané – podľa typu kúrenia			
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iné	bez kúrenia
25 734	4 481	2 145	18

Byty obývané – podľa zdrojov energie využívaných na vykurovanie					
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
22 945	1 162	712	146	1 447	1 150

Byty obývané – podľa formy vlastníctva				
vlastné byty v byt. domoch	byty vo vlastných rodinných domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
30 561	2 000	311	580	3 134

Byty obývané – podľa veľkosti obytnej plochy v m ²			
< 40	40 - 80	81 - 100	100 +
8 443	28 318	1 308	8 105

Byty neobývané - podľa dôvodov neobývanosti			
zmena vlastníkov	určené na rekreáciu	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov
0	29	20	571

Domy obývané – podľa typu		
rodinné domy	bytové domy	iné
2 664	1 887	107

Domy obývané – podľa formy vlastníctva					
fyzické osoby	štát	obce	iné právnické osoby	kombinácia vlastníkov	iné
2 782	25	26	53	1 016	39

Domy obývané – podľa obdobia výstavby			
do roku 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a neskôr
753	2 380	215	456

Domy neobývané – podľa dôvodov neobývanosti				
zmena vlastníkov	určené na rekreáciu	uvoľnené na prestavbu	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov
2	10	22	11	62

Domy neobývané – podľa obdobia výstavby				
do r. 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a neskôr	nezistené
6	10	0	6	85

Obývané byty v bytových domoch – podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m ²			
< 40	40 - 80	81 - 120	120 +
2 096	19 362	13 393	464

Obývané byty v bytových domoch – podľa zásobovania vodou (vodovod)			
v byte zo spoločného zdroja	v byte z vlastného zdroja	mimo bytu	bez vodovodu
29 455	196	97	6

Obývané byty v rodinných domoch - podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m ²			
< 40	40 - 80	81 - 120	120 +
31	500	1 409	612

Obývané byty v rodinných domoch - podľa zásobovania vodou (vodovod)			
v byte zo spoločného zdroja	v byte z vlastného zdroja	mimo bytu	bez vodovodu
2 064	41	1	2

1.6.6 Školská infraštruktúra

Mestská časť Bratislava-Ružinov je zriaďovateľom 11 základných škôl a 9 materských škôl s právnou subjektivitou s kapacitou 96 tried. Ich súčasťou sú elokované triedy (triedy sídlia v iných priestoroch – vysunuté pracoviská). Zriaďovateľské kompetencie k školám prešli na mestskú časť zákonom 416/2001 s účinnosťou od roku 2002.

Mestská časť Bratislava-Ružinov je zriaďovateľom účelového zariadenia Detské jasle, so sídlom na Palkovičovej ulici 11/A. Účelové zariadenie je od 1.1.2016 organizačne začlenené pod Odbor školstva, kultúry a športu Miestneho úradu MČ Bratislava-Ružinov.

1.6.6.1 Materské školy

MČ na zabezpečenie predškolskej výchovy prevádzkuje celkom 22 objektov:

- (M1)Materská škola, Bancíkovej 2,
- (M2)Materská škola, Šťastná 26,
- (M3)Materská škola, Miletičova 37,
- elokované pracovisko Gemerská 4,
- (M4)Materská škola, Piesočná 2,
- elokované pracovisko Rádiová 52,
- elokované pracovisko Vietnamská 13,
- (M5)Materská škola, Prešovská 28,
- elokované pracovisko Palkovičova 11/A,

- (M6)Materská škola, Pivonková 9,
- elokované pracovisko Astrova 5,
- elokované pracovisko Nevädzová 12,
- elokované pracovisko, Šalviová 5,
- (M7)Materská škola, Stálicová 2,
- elokované pracovisko Haburská 6,
- (M8)Materská škola, Medzilaborecká 4,
- elokované pracovisko Haburská 4,
- (M9)Materská škola, Velehradská 24,
- elokované pracovisko Budovateľská 10,
- elokované pracovisko Tekovská 7 a 9,
- (M10) Materská škola, Exnárová 6
- (M11) Materská škola, Západná 2

V zmysle zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov s platnosťou od 1. 9. 2008 sú materské školy zaradené do sústavy škôl. Od 1. 9. 2009 zabezpečujú materské školy predprimárne vzdelanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, ktoré dieťa získa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o absolvovaní predprimárneho vzdelania je osvedčenie. Na území MČ pôsobia aj súkromné materské školy a jedno materské centrum Hojdana na Haburskej ulici 2.

1.6.6.2 Základné školy

Mestská časť Bratislava-Ružinov je zriaďovateľom 9 základných škôl s počtom 3980 zaškolených žiakov, s počtom tried 199 (k 15. 9. 2015):

- (Z1)Základná škola, Borodáčova 2,
- (Z2)Základná škola Pavla Marcelého, Drieňová 16,
- (Z3)Základná škola, Kulíškova 8,
- (Z4)Základná škola, Medzilaborecká 11,
- (Z5)Základná škola, Mierová 46,
- (Z6)Základná škola, Nevädzová 2,
- (Z7)Základná škola, Ostredková 14,
- (Z8)Základná škola, Ružová dolina 29,
- (Z9)Základná škola, Vrútocká 58.

V Základnej škole, Kulíškova 8 sú v 1. až 4. ročníku vytvorené špeciálne triedy pre žiakov s poruchami reči. ZŠ Borodáčova má špeciálne triedy pre deti s posunutou školskou zrelosťou, ľavo - pravou orientáciou, náznakmi dysgrafie a dyskalkúlie.

V základnej škole Kulíškova 8 sú pre žiakov II. stupňa vytvorené triedy zamerané na športovú prípravu. V základnej škole, Ostredková 14 je od školského roka 2013/2014 na II. stupni otvorená trieda pre nadané deti so zameraním na tanec.

Od 1. 9. 2008 vstúpil do platnosti zákon NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý umožnil školám podieľať sa na tvorbe školských vzdelávacích programov podľa predstáv a skúseností pedagogických zamestnancov, podmienok a profilácie školy, záujmu a potrieb žiakov i rodičovskej verejnosti. Riaditeľ školy je povinný zverejniť školský vzdelávací program na verejne prístupnom mieste. V zmysle uvedeného zákona žiak získa úspešným absolvovaním vzdelávania pre 1. stupeň základnej školy primárne vzdelanie a úspešným absolvovaním vzdelávania pre 2.

stupeň základnej školy nižšie stredné vzdelanie.

Pri všetkých vyššie uvedených základných školách sú zriadené školské jedálne, kde žiaci majú možnosť stravovania. Školská jedáleň poskytuje žiakom stravovanie za čiastočnú úhradu nákladov, ktoré uhradza zákonný zástupca vo výške nákladov na nákup potravín podľa vekových kategórií stravníkov.

Pri všetkých základných školách v Ružinove školské kluby detí zabezpečujú výchovný program určený najmä žiakom I. stupňa.

Základné a materské školy prešli v predchádzajúcich rokoch rozsiahlymi rekonštrukciami. Hlavné aktivity, ktoré boli zrealizované za obdobie rokov 2008 – 2014 na školách a školských zariadeniach:

- opravy striech,
- zateplenie a oprava fasády na objektoch Základnej školy Nevädzová a Materskej školy Piesočná ,
- rekonštrukcia odovzdávacích staníc tepla a plynových kotolní,
- výmena okien a exteriérových dverí na základných a materských školách,
- hydraulické a termostatické vyregulovanie všetkých budov materských a základných škôl,
- rekonštrukcia sociálnych zariadení na základných a materských školách,
- obmena technologického vybavenia kuchýň na základných a materských školách,
- revitalizácia športových areálov – Nevädzová, Vrútocká a Medzilaborecká.

Na území MČ Bratislava – Ružinov pôsobia ZŠ, ktoré nemá v správe MČ - dve súkromné a jedna cirkevná ZŠ:

- (Z1)Súkromná základná škola pre deti s intelektovým nadaním, Bajkalská ulica č.20,

- (Z2) Súkromná základná škola Ružová dolina, Ružová dolina č.29 – humanistická základná škola, s rozšíreným vyučovaním jazykov,
- (Z3) Spojená škola sv. Vincenta de Paul, Bachova 4.

V mestskej časti pôsobia aj základné školy s umeleckým:

- Základná umelecká škola, Exnárova 6 – štátna základná škola so zameraním na tanečný, výtvarný, literárno-dramatický, hudobný odbor,
- Súkromná základná umelecká škola, Prokofievova 5 – pôsobí v podnájme Spoločenského domu Trávniky a v Dome kultúry Ružinov, v rámci svojich elokovaných pracovísk v MŠ a ZŠ v Ružinove so zameraním na výtvarný a tanečný odbor,
- Súkromná základná umelecká škola, Ružová dolina 29,
- Základná umelecká škola sv. Cecílie, Chlumeckého 10.

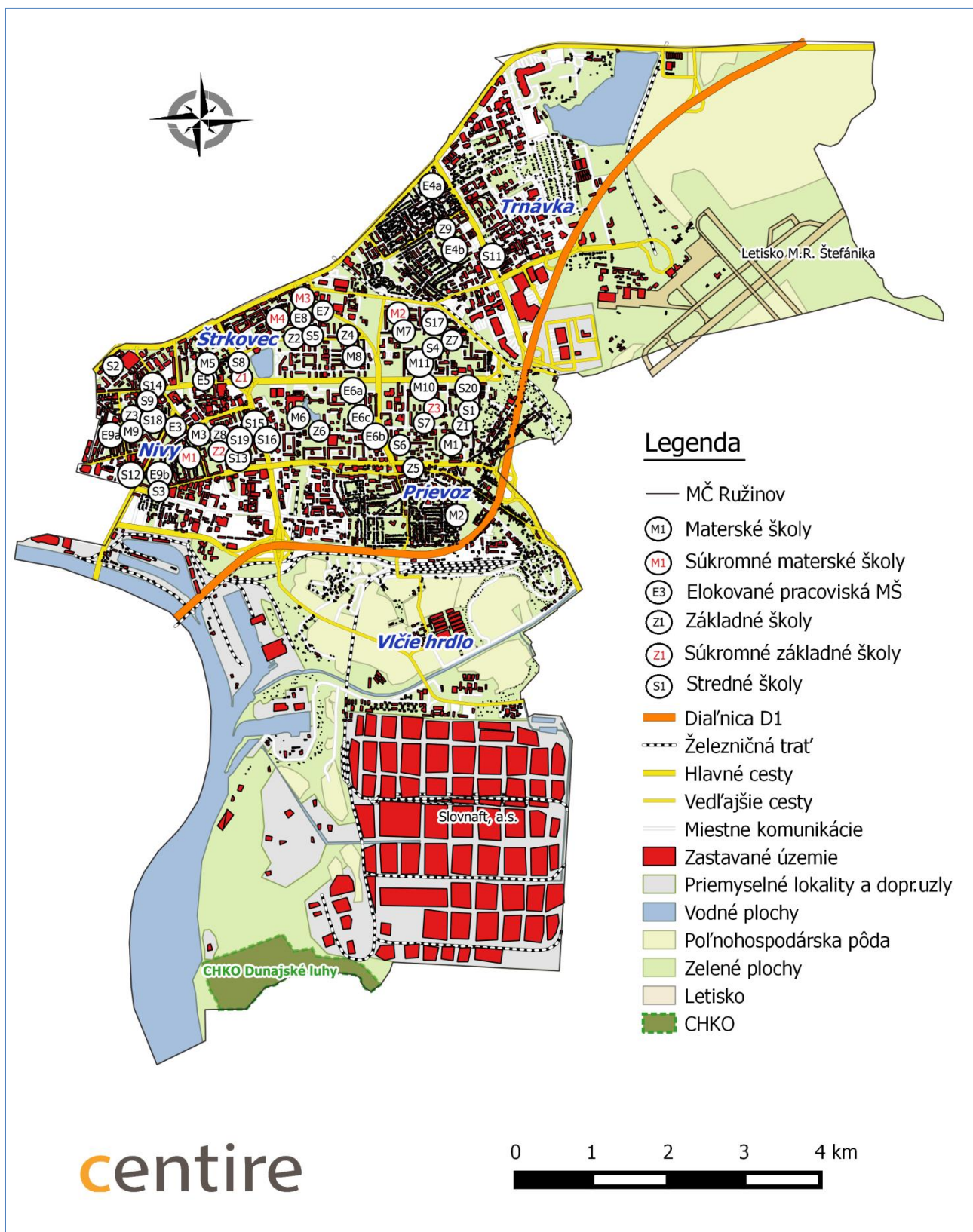
1.6.6.3 Stredné školy

Na území mestskej časti pôsobí 20 stredných škôl:

- (S1) Gymnázium Ivana Horvátha, Ivana Horvátha 14,
- (S2) Gymnázium Metodova, Metodova 2,
- (S3) Spojená škola - Middle Years Program, Novohradská 3,
- (S4) Športové gymnázium, Ostredková, Ostredková 10,
- (S5) Spojená škola - Gymnázium Tokajicka, Tokajicka 24,
- (S6) Gymnázium L. Novomeského, - Tomášikova 2,
- (S7) Cirkevné gymnázium: Spojená škola (ZŠ a gymnázium) sv. Vincenta de Paul, Bachova 4,

- (S8) Súkromné gymnázium v Bratislave, Bajkalská 20,
- (S9) Špeciálne gymnázium: Gymnázium pre žiakov so sluchovým postihnutím, Kocelova 26,
- (S10) Stredná odborná škola chemická, Vlčie Hrdlo 50,
- (S11) Stredná odborná škola, Ivanská cesta 21,
- (S12) Stredná odborná škola, Svätoplukova 2,
- (S13) Stredná odborná škola obchodu a služieb Samuela Jurkoviča, Sklenárova 1,
- (S14) Stredná zdravotnícka škola, Zahradnícka 44,
- (S15) Stredná umelecká škola scénického výtvarníctva, Sklenárova 7,
- (S16) Stredná odborná škola dopravná, Sklenárova 9,
- (S17) Stredná priemyselná škola stavebná a geodetická, Drieňová 35,
- (S18) Stredná priemyselná škola dopravná, Kvačalova 20,
- (S19) Súkromná pedagogická a sociálna akadémia, Ružová dolina 29,
- (S20) Súkromná stredná odborná škola, Exnárova 20.

Mapa 3 Školská infraštruktúra (MŠ, ZŠ a SŠ) v MČ Ružinov

1.6.7 Sociálna infraštruktúra

Vzhľadom na to, že v Ružinove žije približne 22 000 seniorov, cieľom MČ je podpora efektívnej aktivizácie seniorov. Týmto sa mestská časť snaží predchádzať sociálnemu vylúčeniu tejto cieľovej skupiny a udržať kvalitu ich života. Predpokladá sa, že v nasledujúcich rokoch počet osôb v postproduktívnom veku ešte narastie a tým sa zvýši záujem o poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach opatrovateľskej služby.

Mestská časť Bratislava-Ružinov v roku 2011 zmenila spôsob organizovania zájazdov pre seniorov z týždenného pobytu pri mori na jednodňové poznávacie a relaxačné výlety v SR, ČR, v Rakúsku a v Maďarsku. Vďaka mesačnej frekvencii jednodňových výletov a ich rôznorodému programu bolo možné rozšíriť celkový počet účastníkov a naplniť ich potreby.

Pre seniorov sú v Ružinove pravidelne organizované aj kultúrne a vzdelávacie podujatia, ktoré rozširujú možnosti aktivizácie seniorov: tančiareň, koncerty, vedomostné súťaže, vianočná večera pre osamelých seniorov, školenia, prednášky, príspevky na stravovanie a pod.

Od roku 2013 je na miestnom úrade MČ Bratislava-Ružinov zriadená Linka sociálnej pomoci (t. č. +421 2 4828 4451), ktorá poskytuje základné sociálne poradenstvo všetkým obyvateľom Ružinova a zvyšuje dostupnosť potrebných informácií. Ďalším komunikačným nástrojom je zriadená služba Direct sms, ktorá prostredníctvom sms správ informuje seniorov o všetkých aktivitách organizovaných pre nich.

Pre rodiny v hmotnej núdzi mestská časť Bratislava-Ružinov organizuje detské letné tábory. Ich prostredníctvom umožňuje aj deťom zo sociálne slabých rodín stráviť leto v detskom tábore a zároveň u nich podporuje

pozitívnu motiváciu a zmysel pre komunitu.

Keďže sa mestská časť snaží podporovať sociálne slabšie skupiny obyvateľov, poskytuje v súlade s rozpočtomestskej časti nenávratné finančné príspevky svojim obyvateľom na:

- zabezpečenie základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi,
- zmiernenie nepriaznivých následkov náhlej núdze,
- spoločné stravovanie dôchodcov v určených zariadeniach verejného stravovania,
- úhradu mimoriadnych liečebných nákladov,
- úhradu výdavkov súvisiacich s nečakanou životnou udalosťou v rodine obyvateľa, najmä s narodením 2 a viac detí alebo úmrtím člena rodiny,
- úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti a zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa,
- úhradu nákladov spojených s letnými táborami pre deti zo sociálne slabších, nízkopríjmových a viacdetyň rodín a nákladov na integračný pobyt pre ťažko zdravotne postihnuté deti so sprievodcom,
- úhradu výdavkov spojených s realizáciou zájazdu pre dôchodcov,
- pomoc pri vybavení osobných dokladov do výšky správneho poplatku na vybavenie občianskeho preukazu.

Domov dôchodcov je zariadenie pre seniorov, ktoré bolo zriadené v roku 1974. Jeho zriaďovateľom je mestská časť Bratislava-Ružinov. Sídli v budove na Pažitkovej ulici na sídlisku Trávniky. Zariadenie má kapacitu 126 miest pre mobilných klientov v hotelovej časti

s jednoposteľovými izbami a 70 pre imobilných klientov v lôžkovej časti.

Hotelová časť je trojpodlažná budova, kde sú izby riešené bunkovým systémom. Na každej izbe je signalizácia k privolaniu opatrovateľského personálu. Lôžková časť je pre klientov, ktorí sú imobilní, menej pohybujujúci sa, so zvýšenou opatrovateľskou starostlivosťou. Klienti obývajú jedno, dvoj a trojposteľové izby.

V domove dôchodcov sa poskytuje celoročná starostlivosť na neurčitý čas podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

Domov dôchodcov sídli v 40-ročnej budove, ktorá postupne musí prejsť komplexnou rekonštrukciou. V predchádzajúcom programovom období sa podarilo zrealizovať:

- v rámci budovania bezbariérovosti: vybudovanie kúpeľne asistovaného kúpania obyvateľov lôžkového oddelenia, ktorá teraz spĺňa všetky podmienky bezbariérovosti - projekt bol ocenený aj v súťaži „Samospráva a Slovensko bez bariér 2010 – 2013“,
- revitalizácia priestorov vstupnej haly,
- výmena starého dreveného stropu za sadrokartónový,
- v priestoroch vstupnej haly, jedálne, knižnice a kaplnky výmena podlahového PVC,
- vybavenie haly a jedálne novým nábytkom,
- namontovanie nového opticko – signalizačného systému,
- nové elektrické rozvody,
- výmena plastových okien vo vstupnej hale.

Ružinovský domov seniorov je zariadenie pre seniorov, ktorého zriaďovateľom je mestská časť Bratislava-Ružinov. Sídli v dvoch budovách na Sklenárovej ulici 14 a na Pivonkovej ulici 2.

Zariadenie pre seniorov na Sklenárovej ulici 14 s kapacitou 250 miest sa nachádza v 12 poschodovej budove, v ktorej sú klienti umiestnení v 206 jednogarsónkach a v 22 dvojgarsónkach, ktoré obývajú prevažne manželské páry.

Zariadenie pre seniorov na Pivonkovej 2 s kapacitou 38 miest pre prevažne imobilných klientov sa nachádza v objekte, ktorý je tvorený pavilónmi prízemnej budovy bývalých detských jasí. Je obklopený záhradou s parkovou zeleňou.

V Ružinovskom domove seniorov sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba na neurčitý čas podľa zákona o sociálnych službách.

Ružinovský domov seniorov okrem toho:

- prevádzkuje 5 denných centier (bývalých klubov dôchodcov), v ktorých sa zabezpečuje záujmová činnosť podľa zákona o sociálnych službách seniorom mestskej časti Bratislava – Ružinov, ide o denné centrum na Párickovej ulici 17, časť Nivy; Na úvrti 52, časť Trnávka, na Kaštieľskej 30, časť Prievoz, denné centrum Pošeň na Ružinovskej 28, časť Pošeň, denné centrum Zimná 1, časť Ostredky - metodicky ich usmerňuje miestny úrad mestskej časti Bratislava – Ružinov,
- poskytuje podľa zákona o sociálnych službách seniorom mestskej časti Bratislava-Ružinov stravovanie v jedálni na Sklenárovej 14 a na Zimnej 1 a zároveň zabezpečuje rozvoz stravy do jedální na Rezedovej ulici 3 a Na úvrti 52.

Ružinovský domov seniorov postupne

prechádza rekonštrukciou. V predchádzajúcom programovom období sa podarilo zrealizovať:

- rekonštrukcia 2 spoločenských miestností na Sklenárovej ulici, miestnosti boli zároveň vybavené novým nábytkom,
- rekonštrukcia 4 pavilónov lôžkového oddelenia na Pivonkovej ulici, oddelenia boli tiež vybavené novým nábytkom,
- zriadenie výdajne stravy a spoločenskej miestnosti na Pivonkovej ulici,
- rekonštrukcia garsónky na Sklenárovej ulici, rekonštrukcia sa podarila zrealizovať z dvoch tretín zo sponzorských darov,
- zriadenie novej spoločenskej miestnosti – kaviarnička na Sklenárovej ulici
- vybudovanie 3 bezbariérových kúpeľní na Pivonkovej ulici a 1 bezbariérová kúpeľňa na Sklenárovej ulici.
- rekonštrukcia 2 výťahov na Sklenárovej ulici,
- výmena okien na 12 poschodovej budove na Sklenárovej ulici a na lôžkovom oddelení na Pivonkovej ulici,
- rekonštrukcia strechy budovy lôžkového oddelenia na Pivonkovej ulici,
- zateplenie schodiska na Sklenárovej ulici,
- z dôvodu zvýšenej potreby klientov rekonštrukcia a rozšírenie priestorov práčovne na Sklenárovej ulici,
- rekonštrukcia hygienických miestností v stravovacej prevádzke na Sklenárovej ulici.

1.6.8 Kultúrna infraštruktúra

Kultúru a život komunity zaisťuje Cultus Ružinov, a.s. - spoločnosť, ktorej jediným akcionárom je mestská časť Bratislava-Ružinov. Jej úlohou je predovšetkým organizovanie podujatí pre mestskú časť. Vykonáva kultúrne, spoločenské a vzdelávacie aktivity pre všetky vekové a sociálne skupiny obyvateľstva v Ružinove. Zároveň spravuje Dom kultúry Ružinov a spoločenské domy na základe Zmluvy o komplexnom nájme majetku uzatvorenou medzi MČ Bratislava-Ružinov a Cultusom Ružinov, a. s., schválenej miestnym zastupiteľstvom mestskej časti. Na základe tejto zmluvy Cultus Ružinov a.s. zabezpečuje a vykonáva nasledovné aktivity:

- príprava a organizácia kultúrnych podujatí: divadelné a filmové predstavenia, koncerty, výstavy a prehliadky,
- príprava a organizácia festivalov, súťaží, prehliadok, kvízov, príprava a organizácia spoločenských podujatí: zábavy, diskotéky, plesy,
- príprava a organizácia vzdelávacích aktivít: školenia, semináre, kongresy a kurzová činnosť,
- iné služby podľa spoločenskej potreby a rozhodnutia miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava – Ružinov,
- sprostredkovateľskú činnosť v oblasti kultúrnej, umeleckej a športovej a v oblasti služieb a obchodu,
- reklamnú a propagačnú činnosť.

Priestory Cultusu Ružinov a.s. :

- Dom kultúry Ružinov,
- Spoločenský dom Nivy,
- Spoločenský dom Trávniky,
- Spoločenský dom Prievoz.

Spoločenské domy zatiaľ prešli len čiastočnými rekonštrukciami:

- čiastočná výmena okien na Dome

- kultúry Ružinov a Spoločenskom dome Nivy,
- obnova podláh v prednáškových miestnostiach v Dome kultúry Ružinov,
- oprava prednej fasády budovy na Spoločenskom dome Nivy,
- výmena kotolne v Spoločenskom dome Trávniky.

1.6.9 Športová infraštruktúra

Športové aktivity a zariadenia má v mestskej časti Bratislava-Ružinov na starosti Ružinovský športový klub. Klub je príspevkovou organizáciou zriadenou mestskou časťou a jej hlavnou úlohou je napomáhať rozvoju telovýchovy a športu medzi občanmi v Ružinove, ako aj vytvárať podmienky pre realizáciu mnohostranných záujmov a záľub so zameraním na upevňovanie zdravia, telesnej a duševnej zdatnosti.

Ružinovský športový klub pripravuje a organizuje v spolupráci s mestskou časťou a v spolupráci s Cultusom Ružinov, a.s. športové a spoločenské podujatia zamerané najmä pre deti a mládež. K najznámejším podujatiam patria:

- Ružinovské hodové slávnosti,
- Ružinovské športové prázdniny,
- Letný športový tábor,
- Miniolympiáda pre škôlkarov,
- Triatlon pre všetkých,
- Škôlka plávania,
- Škôlka korčuľovania,
- Škôlka lyžovania,
- Športová liga žiakov základných škôl

- a gymnázií,
- Športový deň seniorov,
- Spojme sa pre šport,
- Verejné korčuľovanie na ZŠ VI. Dzurillu,
- Verejné korčuľovanie na mobilnej ľadovej ploche,
- Summer Sport Day.

Ružinovský športový klub neustále vytvára nové aktivity v snahe priviesť deti, mládež, ale aj širokú verejnosť k športu prostredníctvom zábavy a relaxu.

Ružinovský športový klub má v správe Areál netradičných športov, Zimný štadión V. Dzurilu a Areál hier Radosť Štrkovec. Športové areály postupne prešli niekoľkými rekonštrukciami:

- Areál netradičných športov: zastrešenie a revitalizácia hokejbalového ihriska, dodávka a montáž bočných plachiet na hokejbalovej hale, dodávka a montáž umelého trávniku.
- Zimný štadión V. Dzurillu: svetelný nápis, rekonštrukcia výmenníkovej stanice TUV, UK, rekonštrukcia vzduchotechniky, ventilácie, ozvučenie, rekonštrukcia kabíny, šatní a sociálnych zariadení.
- Areál hier Radosť Štrkovec: revitalizácia exteriéru, modernizácia amfiteátra, ozvučenie pódia, modernizácia klubovne a interiérových priestorov, výmena dverí za automatické, audiovizuálna kocka, časomiera a dobudovanie stolov na stolný tenis.

1.7 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je nástroj strategického plánovania používaný na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Silné a slabé stránky predstavujú vnútorné faktory, ktoré sa nachádzajú priamo na území a samospráva MČ Bratislava-Ružinov má

kompetencie aktívne pôsobiť v týchto oblastiach. Príležitosti a ohrozenia predstavujú vonkajšie faktory, ako sú globálne trendy, štátna legislatíva a oblasti v kompetencii Bratislavského samosprávneho kraja a hlavného mesta SR Bratislavy.

ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE A ROZVOJ	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - vnútromestský charakter väčšej časti urbanizovaného prostredia - rôznorodosť stabilizovaných obytných území, od rodinných domov po viacpodlažné, resp. vežové bytové domy - obstaranie ÚPN-Z - pôvodná koncepcia, resp. rozsah parkov a zelených plôch sídlisk z 50. až 70. rokov 20. st. s prítomnosťou mestských jazier - prítomnosť autobusovej stanice, rezerva pre rozvoj autobusovej dopravy v lokalite Pálenisko - prítomnosť medzinárodného letiska, potenciál pre rozvoj leteckých zásielkových služieb - prítomnosť prístavov, ústrednej nákladnej stanice železníc, - nateraz neurbanizované (nezastavané) rozvojové funkčné plochy 	<ul style="list-style-type: none"> - rozsiahle priemyselno-výrobné parky a areály - absencia verejného dopravného prepojenia Letisko M. R. Štefánika – ŽSR, resp. absencia Komplexného dopravného uzla verejnej dopravy pre letiskové terminály - vysoká ustálenosť štruktúry vnútromestského prostredia zamedzujúca nové stavebné zásahy
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj distribučných a výrobných areálov bez negatívneho dopadu na okolie - zachovanie charakteristických foriem zástavby - plochy s možným potenciálom obnovy resp. rozvoja verejnej zelene (nová výsadba) - architektonická, územno-technická obnova pôvodných výrobných areálov t. j. „revitalizovanie brownfields“ s možným zriadením nových zelených a oddychových plôch - komplexná prestavba autobusovej stanice a komplexné riešenie dopravných a prestupných plôch v predpolí Letiska M. R. Štefánika - zvýšenie kooperácie v oblasti územného plánovania vo vzťahu mestská časť - magistrát hl. mesta SR Bratislava 	<ul style="list-style-type: none"> - nevhodné stavebné zásahy v obytnom území nerešpektujúce pôvodné charakteristické princípy zástavby - výrub zelene (stromov a krovín) z dôvodu novej výstavby, resp. riadenia dopravných plôch a uloženia inžinierskych sietí - „brownfields“ – bývalé priemyselné areály, s negatívami ako kontaminácia podložia a zložité majetkovo-právne vzťahy, nevhodná parcelácia - negatívny vývoj pri presadzovaní projektu TEN-T a plánovaného napojenia letiska na železničnú sieť - neregulovaná výška zástavby, absencia výškovej regulácie podľa ÚPN hl. mesta Bratislavy

DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- na území MČ Bratislava-Ružinov sa nachádzajú všetky druhy dopravy (cestná, letecká, vodná, intermodálna) - diverzifikácia dopravnej obsluhy	- sieť komunikácií v staršej zástavbe nevyhovuje šírkovým usporiadaním platným STN a neumožňuje zvyšovanie parkovacích kapacít v rámci existujúcich plôch bez zásahu do zelene
- na území mestskej časti sa nachádzajú všetky druhy MHD	- nedostatok parkovacích miest a s tým súvisiace problémy s neregulovaným parkovaním
- sieť miestnych komunikácií I. – IV. triedy napojených na diaľnicu D1	- prerušenie, resp. neukončenie softvérového spracovania informačného systému pre vyhradené parkovanie (GIS + Ipoint)
- rozvoj cyklistickej dopravy prebieha podľa spracovaných koncepcií	- vysoké náklady na komplexnú rekonštrukciu miestnych komunikácií III. a IV. triedy
- obnova povrchov miestnych komunikácií a chodníkov III. a IV. triedy	- nedoriešené majetkovo – právne vzťahy
- vysoký podiel vybavenosti technickou infraštruktúrou (elektrina, plyn, voda, teplo)	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- príprava výstavby R7 a časti okruhu D4	- obmedzené možnosti získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov pre Bratislavu
- predpoklady pre rozvoj cyklistickej dopravy: rovina s veľkým podielom plôch zelene	- Letisko M. R. Štefánika predstavuje limit pre územný rozvoj mesta smerom na východ – dopad na rozvoj cestnej infraštruktúry
- budovanie nosného systému MHD	- nadpriemerný záujem o výstavbu v mestskej časti Bratislava – Ružinov prenesený do nárokov na statickú dopravu
- vypracovanie Dopravného generelu hl. mesta SR Bratislavy	- preťaženie cestnej dopravy (prejazd vozidiel prichádzajúcich do a z Bratislavy za prácou)
- spracovaná koncepcia výstavby hromadných garáží	
- výstavba kanalizácie v neodkanalizovaných územiach	

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- areál Štrkoveckého jazera – ekologicky významný areál	- neaktuálna pasportizácia zelene
- možnosti krátkodobej rekreácie – park Biocentrum, Ružová dolina, Park A. Hlinku	- výskyt čiernych skládok
- postupná revitalizácia parkov a vnútroblokov	- nízke environmentálne povedomie obyvateľov
	- nedoriešené majetkovo-právne vzťahy
	- degradácia územia v dôsledku nedokončených rozsiahlych investičných projektov
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- zveľaďovanie a udržanie plôch verejnej zelene ako stabilizačného prvku vo vzťahu ku klimatickým zmenám, možnosť čerpania EŠIF	- ohrozenie zásob podzemnej vody – priemyselné podniky, zhodnocovanie bioodpadu
- využitie aktívneho vzťahu obyvateľov k životnému prostrediu – cez strediská environmentálnej výchovy	- znečisťovanie verejných priestorov neprispôsobivými občanmi, vandalizmus

ŠKOLSTVO	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- dopravná dostupnosť škôl, vyvážená lokalizácia siete materských a základných škôl v jednotlivých častiach MČ	- fyzická opotrebovanosť školských budov, nedostatočne zabezpečená bezbariérovosť škôl
- vysoká úroveň škôl a odbornosť pedagogických zborov	- nedostatočná kapacita materských škôl
- čiastočná výmena zariadení školského stravovania modernými technológiami a prístrojmi	- nedostatočná vybavenosť ZŠ modernými učebnými pomôckami a odbornými triedami
- trend zdravého životného štýlu propagovaný školami a školskými zariadeniami	- nevysporiadaná majetkovo-právna štruktúra nehnuteľností a pozemkov pod školami
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- rozšírenie kapacity materských škôl	- veľký počet zaškolených detí v MŠ z iných obcí s prechodným pobytom, na ktoré nie sú poskytnuté finančné zdroje
- revitalizácia školských budov a školských športových areálov	
- zabezpečovanie potrieb občanov v oblasti celoživotného vzdelávania	
- možnosť využitia zdrojov EŠIF skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu	

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- 2 pobytové zariadenia pre seniorov v majetku MČ	- technický stav budov
- opatrovateľská služba poskytujúca sociálne služby cca 200 občanom	- vysoký podiel obyvateľov v postproduktívnom veku v porovnaní s celkovým počtom obyvateľov v mestskej časti
- podpora zotrvania seniorov v domácom prostredí: poskytovanie domácej opatrovateľskej služby, zabezpečovanie domáceho tiesňového volania seniorov v ich domovoch	- absencia zariadenia opatrovateľskej služby
- podpora komunitného života seniorov: zriadených 5 denných centier pre seniorov, organizovanie výletov a kultúrnych a vzdelávacích podujatí	- absencia krízového strediska pre ohrozené matky s deťmi
- organizovanie letných táborov pre deti z rodín v hmotnej núdzi a integračné tábory pre ťažko zdravotne postihnuté deti	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- podpora rozširovania opatrovateľskej služby	- predpoklad starnutia obyvateľstva
- podpora využívania telekomunikačných technológií seniormi	- nedostatočné kapacity v zariadeniach pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti hl. mesta SR Bratislava
- vybudovanie Komunitného centra pre deti a mládež – voľnočasové aktivity	- stúpajúci počet evidovaných osôb z iných regiónov SR ako občanov bez domova
	- nárast počtu rodín s deťmi v hmotnej núdzi v dôsledku zhoršovania ekonomickej situácie

	- stúpajúci počet krízových intervencií s potrebou celoročného umiestnenia v zariadeniach sociálnych služieb u osôb, ktoré nedosiahli dôchodkový vek a sú zdravotne ťažko postihnuté ako aj u bezdetných seniorov pri náhlom trvalom zhoršení zdravotného stavu, ktorí žijú osamelosť a izolovane
--	---

KULTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - bohatý kultúrno – spoločenský život, tradícia kultúrnych podujatí, folklórny súbor - existencia kultúrnych zariadení, lokálnej TV a lokálneho mesačníka Ružinovské ECHO - dobrá dostupnosť kultúrnych zariadení - dobre fungujúce vzťahy s partnerskými mestami 	<ul style="list-style-type: none"> - fyzická opotrebovanosť budov a kultúrnych zariadení v majetku MČ - nedostatočne zabezpečená bezbariérovosť kultúrnych zariadení - nevysporiadaná majetkovo-právna štruktúra nehnuteľností a pozemkov pod kultúrnymi zariadeniami
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zachovanie kontinuity kultúrnych a spoločenských podujatí, udržiavanie kultúrnych tradícií - udržiavanie kontaktov s partnerskými mestami - zabezpečenie elektronickej ochrany knižničného fondu, nákup biblioboxu - debarierizácia prístupu budov, rekonštrukcie objektov 	<ul style="list-style-type: none"> - finančná náročnosť zabezpečenia materiálnej bázy a prevádzky knižníc a kultúrnych zariadení - finančná náročnosť obnovy budov - postupné miznutie lokálnej identity MČ Bratislava-Ružinov

ŠPORT

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - dopravná dostupnosť existujúcich športovísk - záujem obyvateľov o športové aktivity a o využívanie športovísk - existencia Zimného štadióna Vl. Dzurilla 	<ul style="list-style-type: none"> - fyzická opotrebovanosť športovísk - nedostatok parkovacích miest pred štadiónom Vl. Dzurilla
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia športovísk - zabezpečovanie podmienok pre rôzne formy športového vyžitia občanov, osadenie nových prvkov 	<ul style="list-style-type: none"> - dlhodobá udržateľná efektívnosť prostriedkov vynaložených na rozšírenie kapacity športovísk - finančná náročnosť zabezpečenia materiálnej bázy a prevádzky športovísk - zhoršovanie úrovne fyzickej kondície detí a dospelých populácie

2 Strategická časť

Strategická časť PHSR obsahuje strategickú víziu MČ Bratislava-Ružinov, pri zohľadnení vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja. Strategická časť PHSR MČ Bratislava-Ružinov nadväzuje na analytickú časť, keďže vychádza zo SWOT analýzy a v nej identifikovaných kľúčových oblastí, na ktoré je potrebné zacieliť strategické plánovanie a rozvoj. Stratégia rozvoja MČ Bratislava-Ružinov sa vzťahuje k časovému intervalu rokov 2014-2023, ktoré kopírujú programové obdobie Kohéznej politiky EÚ. Stratégia rozvoja zároveň rešpektuje princípy regionálnej politiky v záujme dosiahnutia udržateľného rozvoja územia a zohľadňuje rozvojové priority definované na vyššej hierarchickej úrovni.

2.1. Strategické koncepčné dokumenty na európskej, národnej a regionálnej úrovni

V zmysle zmluvy o fungovaní Európskej únie (čl. 174 a 175) musia všetky aktivity a politiky členských štátov prispievať k hospodárskej, spoločenskej a územnej kohézii.¹ Ciele stratégie Európa 2020, predstavujú desaťročnú stratégiu Európskej únie v oblasti rastu a jej cieľom je vytvoriť podmienky pre inteligentnejšiu, udržateľnejšiu a inkluzívnejšiu rast. Stratégia Európa 2020 obsahuje 7 hlavných iniciatív, ktorých podpora povedie k dosiahnutiu určených cieľov: 1) inovácie – prístup k inováciám, ich financovanie a zavádzanie do procesov, 2) digitálne hospodárstvo, 3) zamestnanosť – podpora rozvoja zručností počas celého života, 4) mládež – zlepšenie výsledkov vzdelávania a uľahčenie vstupu na trh práce, 5) priemyselná politika – podpora malých a stredných podnikateľov, zlepšenie

podnikateľského prostredia, rozvoj udržateľnej priemyselnej základne, 6) chudoba – zabezpečenie sociálnej a územnej kohézie, 7) efektívne využívanie zdrojov – efektívne využívanie energií, modernizácia dopravných systémov, oddelenie hospodárskeho rastu od využívania zdrojov.

Kohézna politika je hlavným investičným nástrojom Európskej únie na splnenie cieľov Stratégie Európa 2020. V programovom období 2014-2020 bol definovaný Spoločný strategický rámec s 11 tematickými cieľmi:

1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
2. Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám, zlepšenie ich využívania a kvality
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
8. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily
9. Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii
10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotné vzdelávanie
11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity i verejnej správy.

¹ http://europa.eu/pol/pdf/consolidated-treaties_sk.pdf

Tematické ciele Kohéznej politiky EÚ, by mali byť premietnuté do rozvojových stratégií na všetkých nižších hierarchických úrovniach.

Stratégia rozvoja MČ Bratislava-Ružinov je v súlade s cieľmi základného, koncepčného dokumentu realizácie regionálnej politiky na úrovni štátu – Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR. Vízia regionálneho rozvoja Slovenska je definovaná nasledovne: *“Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.”*

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR je stanovený strategický cieľ: *„Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.“* Nosnými prvkami dosahovania dlhodobej vízie sú, v súlade so stratégiou Európa 2020, A) Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inováciách, B) Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje, C) Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

Strategické dokumenty na európskej a národnej úrovni zohľadňuje aj PHSR Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014-2020, v ktorom je globálny cieľ vytýčený ako: *„Vytvoriť vhodné podmienky pre zvýšenie inováčnej výkonnosti bratislavského regiónu v rámci európskeho priestoru.“* To znamená

vytvoriť hospodárske a sociálne podmienky najmä na zvýšenie celkových výdavkov v oblasti vedy a výskumu, zvýšenie počtu výskumných pracovníkov, zvýšenie počtu inovácií v malých a stredných podnikoch, zvýšenie podielu vysokoškolsky vzdelanej populácie na území kraja, zlepšenie prístupu obyvateľstva k širokopásmovému internetu (najmä vo vidieckych oblastiach), ale aj zvýšenie počtu patentových prihlášok a tým zlepšiť celkové hodnotenie kraja v rámci poradia inováčnej výkonnosti regiónov na území EÚ (Regional innovation scoreboard - RIS) z úrovne priemerného inovátora na úroveň stredne vysokého inovátora.² Na dosiahnutie globálneho cieľa boli vytýčené 4 strategické ciele: 1. Rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky, 2. Rozvoj služieb a turizmu, 3. Integrovaná a ekologická doprava a znižovanie energetickej náročnosti, 4. Zlepšenie kvality životného prostredia.

Hlavné mesto SR, Bratislava, má taktiež vypracovaný dokument PHSR (na roky 2010-2020), v ktorom je stratégia rozvoja mesta, zastrešená víziou, ďalej členená na 6 strategických tém. Strategická vízia mesta Bratislavy znie: *„Bratislava má ambíciu rozvíjať sa ako moderná a konkurencieschopná európska metropola vytvárajúca priaznivé podmienky pre plnohodnotný a harmonický život občanov všetkých generácií a atraktívne prostredie pre návštevníkov, študentov a investorov. Bratislava pre svoj rozvoj aktívne a zodpovedne využije hodnoty vytvorené v bohatej a slávnej minulosti, multikultúrnu skúsenosť, dynamický vývoj posledných období, výnimočný ľudský potenciál, unikátne polohové danosti, prírodné a kultúrne bohatstvo.“*

² <http://www.region-bsk.sk/clanok/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja-na-roky-2014-2020-352939.aspx>

Šesť strategických tém, ktoré obsahujú konkrétnejšie opatrenia na napĺňanie strategickej vízie, sú:

A) Bratislava - nadregionálne centrum: pomocou premyslených a koordinovaných aktivít relevantných partnerov z verejného aj súkromného sektora posilniť postavenie Bratislavy ako významnej a vyhľadávanej stredoeurópskej metropoly; trvalo posilňovať úlohu Bratislavy ako hlavného rozvojového pólu Slovenska, centra zamestnanosti, služieb, vzdelanosti a kultúry; lepšie zhodnotiť atraktivitu mesta a jeho prírodného prostredia pre návštevníkov a turistov, výrazne a viditeľne posilniť odvetvie cestovného ruchu.

B) Znalostná ekonomika: zhodnotiť ľudský potenciál Bratislavy, regiónu a dostupnej infraštruktúry v prospech budovania znalostnej spoločnosti; vybudovať ekonomiku Bratislavy ako kvartérneho centra Slovenska a pre Slovensko a zároveň kľúčového bodu pre prenos technológií a rozvoj inovácií.

C) Kvalita života a ľudský potenciál: trvalo zvyšovať kvalitu života všetkých a rozvíjať ľudský potenciál v meste smerom k znalostnej spoločnosti ako základného predpokladu progresívneho rozvoja mesta; rozvíjaním bývania, sociálneho zázemia, služieb a príležitostí pre aktívny občiansky život dosiahnuť, aby sa Bratislava stala príťažlivým, otvoreným a vitálnym mestom, so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.

D) Kvalita životného prostredia a mestského priestoru: udržiavať prírodné a humánne ekologické prostredie, zvyšovať kvalitu životného prostredia v meste, vytvárať atraktívny mestský priestor zohľadňujúci potreby užívateľov; v spolupráci so susediacimi regiónmi a partnermi chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo, prírodné bohatstvo a zdroje, s ohľadom na ich zachovanie pre budúce generácie.

E) Doprava a technická infraštruktúra: využívať energeticky efektívne a k

životnému prostrediu šetrné dopravné systémy, zlepšiť napojenie mesta na vonkajšie dopravné siete a skvalitniť vnútornú mobilitu; poskytnúť modernú, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnú technickú infraštruktúru pre súčasné potreby a budúci rozvoj.

F) Správa a riadenie mesta: spravovať mesto a usmerňovať jeho rozvoj zodpovedne, profesionálne, efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy; vytvárať podmienky na aktívne občianstvo s osobitným zreteľom na mladých ľudí, využívať potenciál občanov, komunikovať s nimi, reagovať na ich podnety, potreby a aktívne ich zapájať do rozhodovania.

2.2. Strategický rámec rozvoja MČ Bratislava-Ružinov

Strategický rámec MČ Bratislava-Ružinov zohľadňuje vyššie spomenuté, hierarchicky nadradené strategické dokumenty a tematické priority, avšak s ohľadom na právomoci a kompetencie MČ Bratislava-Ružinov podľa § 4 ods. 1 až 3 zák. SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v spojení s § 29 zák. SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky, Bratislave v znení neskorších predpisov a čl. 6 ods. 2 Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

Strategický rámec nemá ambíciu definovať projektové zámery, ktoré by mala MČ realizovať, ale vytýčiť oblasti a témy, na ktoré by malo byť koncentrované rozvojové úsilie samosprávy.

Strategická vízia je hlavná, zastrešujúca myšlienka, ktorá deklaruje, aký cieľový stav by malo územie dosiahnuť na konci obdobia platnosti dokumentu PHSR. Pre naplnenie vízie boli zadefinované globálne strategické ciele v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, podľa štruktúry definovanej v metodike tvorby PHSR.

Strategická vízia	Globálne ciele (NÁVRH)	Špecifické ciele
<p>„Mestská časť Bratislava-Ružinov bude poskytovať aj naďalej zázemie pre kvalitný život všetkých obyvateľov, najmä prostredníctvom rozvoja služieb a možností aktívneho využitia s ohľadom na zabezpečenie bezbariérovosti a dobrej dostupnosti infraštruktúry. Otvorenosť samosprávy a zapájanie širokej verejnosti do procesov chodu mestskej časti vytvorí predpoklad pre posilnenie lokálnej identity obyvateľov a taktiež ich participácie pri ďalšom hospodárskom, sociálnom a územnom rozvoji mestskej časti.“</p>	<p>Hospodárska oblasť:</p> <p>„Podpora hospodárskeho a územného rozvoja mestskej časti prostredníctvom aktivít, zameraných na rekonštrukcie dopravnej infraštruktúry, zefektívnením procesov miestnej samosprávy, najmä zavádzaním elektronických služieb samosprávy.“</p>	1.1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry
		1.2. Územný rozvoj MČ Bratislava-Ružinov
		1.3. Rekonštrukcia budov v majetku MČ Bratislava-Ružinov
		1.4. Rozvoj miestnej samosprávy
	<p>Sociálna oblasť:</p> <p>„Zabezpečenie kvalitných a dostupných služieb a infraštruktúry pre všetky generácie obyvateľov mestskej časti s cieľom zachovania vysokej kvality života a budovania lokálnej identity mestskej časti.“</p>	2.1. Rozvoj školskej infraštruktúry
		2.2. Rozvoj športovej infraštruktúry
		2.3. Rozvoj kultúrnej infraštruktúry
		2.4. Rozvoj infraštruktúry sociálnych služieb
	<p>Environmentálna oblasť:</p> <p>„Revitalizácia a rozvoj prvkov zelenej infraštruktúry, sídliskovej zelene a parkov s cieľom zníženia dopadov klimatických zmien a regulácie územného rozvoja s cieľom zachovania kvality života a poskytovania príjemného prostredia pre rekreáciu a oddych obyvateľov.“</p>	3.1. Revitalizácia verejných priestranstiev
		3.2. Ochrana životného prostredia

Strategická vízia predstavuje hlavnú ideu, zastrešujúcu strategický rámec rozvoja mestskej časti, pričom popisuje želaný stav, ktorý bude možné dosiahnuť prostredníctvom naplňovania globálnych cieľov v jednotlivých oblastiach. Strategická vízia bola v sformulovaná v nasledovnom znení: „Mestská časť Bratislava-Ružinov bude poskytovať aj naďalej zázemie pre kvalitný život všetkých obyvateľov, najmä prostredníctvom rozvoja služieb a možností aktívneho využitia s ohľadom na zabezpečenie bezbariérovosti a dobrej dostupnosti

infraštruktúry. Otvorenosť samosprávy a zapájanie širokej verejnosti do procesov chodu mestskej časti vytvorí predpoklad pre posilnenie lokálnej identity obyvateľov a taktiež ich participácie pri ďalšom hospodárskom, sociálnom a územnom rozvoji mestskej časti.“

Globálny cieľ pre hospodársku oblasť znie: Podpora hospodárskeho a územného rozvoja mestskej časti prostredníctvom aktivít, zameraných na rekonštrukcie dopravnej infraštruktúry, zefektívnením procesov

miestnej samosprávy, najmä zavádzaním elektronických služieb samosprávy.“

Pre naplnenie cieľa v hospodárskej oblasti boli definované nasledovné špecifické ciele: **1.1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry a 1.2. Územný rozvoj MČ Bratislava-Ružinov, 1.3. Rekonštrukcia budov v majetku MČ Bratislava-Ružinov a 1.4. Rozvoj miestnej samosprávy.** Špecifické ciele boli zadefinované tak, aby korešpondovali s kompetenciami MČ Bratislava-Ružinov. K špecifickým cieľom boli priradené opatrenia, ktoré určujú detailne oblasť, ktorá bude napĺňaná konkrétnymi projektmi.

Opatrenia prislúchajúce k špecifickému cieľu **1.1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry** sú zamerané na rozvoj ciest III. triedy (motorová doprava) a IV. triedy (nemotorová doprava), ktoré sú zverené do správy mestskej časti. Kvalitná a kapacitne vyhovujúca cestná infraštruktúra, ako aj rozvoj možností alternatívnej nemotorovej dopravy sú kľúčové témy pre rozvoj mestskej časti a kvality života obyvateľov s ohľadom na znižovanie environmentálnej záťaže. Kompletné rekonštrukcie ciest sú potrebné najmä tam, kde je zlé podložie a zlé odvodnenie komunikácií. Týka sa to najstarších sídlisk mestskej časti – Trnávky a Prievozu. MČ Bratislava-Ružinov postupne pristupuje aj k výmene celých povrchov komunikácií bez zásahov do lôžka komunikácie.

Ďalšie opatrenie je zamerané na rekonštrukciu povrchov chodníkov v správe MČ Bratislava – Ružinov. Rekonštrukcia je zameraná na bezpečnosť chodcov a budovanie bezbariérových komunikácií. Nedostatok parkovacích miest spôsobil to, že autá parkujú na chodníkoch, čo sa podpísalo na ich zničení. Z tohto dôvodu je taktiež potrebná výmena celých povrchov chodníkov.

Rozvoj nemotorovej dopravy podporuje opatrenie zamerané na vytyčovanie a prepájanie cyklochodníkov a cyklotrás

miestneho významu s cyklistickými trasami celomestského významu a budovaním príslušnej infraštruktúry.

Parkovacia politika je aktuálna problematika, ktorú je potrebné riešiť v súčinnosti s Hlavným mestom SR, Bratislavou. Mestská časť Bratislava-Ružinov sa aktívne zapája do tvorby parkovacej politiky, čo zohľadňuje aj vytýčenie predposledného opatrenia v špecifickom cieľi 1.1.

Územný plán hl. mesta SR Bratislavy v znení zmien a doplnkov predstavuje základný územnoplánovací dokument. Reprezentuje komplexné priestorové usporiadanie a funkčné využívanie stanovených území v rámci Bratislavy, pričom zosúlaďuje záujmy, činnosti a jednotlivé územnoplánovacie ciele ovplyvňujúce rozvoj mestskej časti, životné prostredie a ekologickú stabilitu dotknutých urbánnych štruktúr. Ustanovenie podrobných zásad a regulatívov priestorového usporiadania, funkčného využívania územia, verejného dopravného a technického vybavenia resp. vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby a iné, prináleží návrhu a tvorbe územných plánov zón, ktorých tvorba spadá do opatrenia špecifického cieľa **1.2. Územný rozvoj MČ Bratislava-Ružinov.** Hlavný dôraz pri uvedenom procese predstavuje ochrana hodnôt kultúrneho dedičstva a prírodného prostredia. Z uvedeného dôvodu je prioritou MČ Bratislava – Ružinov príprava a tvorba územných plánov zón, ktoré dávajú predpoklad regulovaného rozvoja a jasné mantinely pre potenciálnu výstavbu resp. revitalizáciu jestvujúcich vnútromestských urbánnych sústav a celkov.

Tretí špecifický cieľ v hospodárskej oblasti, **1.3. Rekonštrukcia budov v majetku MČ Bratislava-Ružinov,** vytvára priestor pre realizáciu projektov zameraných na skvalitnenie stavebno-technického stavu budov, dobudovanie infraštruktúry

a znižovanie nákladov na prevádzku.

Špecifický cieľ **1.4. Rozvoj miestnej samosprávy** obsahuje dve opatrenia, obe s cieľom skvalitnenia a zefektívnenia služieb samosprávy pre miestnych obyvateľov a podnikateľov. Prvé opatrenie je zamerané na vybudovanie integrovaného obslužného miesta pre obyvateľov mestskej časti, druhé opatrenie kladie dôraz na elektronizáciu služieb.

Globálny cieľ pre sociálnu oblasť znie: *„Zabezpečenie kvalitných a dostupných služieb a infraštruktúry pre všetky generácie obyvateľov mestskej časti s cieľom zachovania vysokej kvality života a budovania lokálnej identity mestskej časti.“*

Pre naplnenie cieľa boli definované špecifické ciele **2.1. Rozvoj školskej infraštruktúry**, **2.2. Rozvoj športovej infraštruktúry**, **2.3. Rozvoj kultúrnej infraštruktúry** a **2.4. Rozvoj infraštruktúry sociálnych služieb**. Špecifické ciele zohľadňujú kompetencie mestskej časti, ktoré zastrešujú odborné oddelenia. K špecifickým cieľom boli priradené opatrenia, pričom návrhy projektových zámerov v jednotlivých opatreniach nemusia byť realizované iba činnosťou MČ Bratislava-Ružinov, ale predstavujú aj priestor pre spoluprácu a realizáciu spoločných projektov verejného, súkromného a občianskeho sektora.

V rámci špecifického cieľa **2.1. Rozvoj školskej infraštruktúry** sú zadefinované opatrenia na rekonštrukciu stavebno-technického stavu budov, zvyšovanie kapacity a skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu na materských a základných školách prostredníctvom dovybavenia tried učebnými pomôckami a informačnou a komunikačnou technológiou. Prioritným cieľom MČ Bratislava-Ružinov, v oblasti školstva, je vytvoriť bázu, ktorá umožní stabilne poskytovať svojim obyvateľom v oblasti

výchovy a vzdelávania kvalitný komplex služieb. Dôležitým aspektom samosprávnej pôsobnosti obce je komplexná koordinácia výchovy a vzdelávania, starostlivosť o budovy základných a materských škôl a vytváranie zdravého a estetického školského prostredia.

Špecifický cieľ **2.2. Rozvoj športovej infraštruktúry** zahŕňa opatrenia zamerané na rekonštrukciu športových areálov škôl, športovísk a organizáciu tradičných aj nových podujatí a aktivít s cieľom zaangažovať ľudí k športovým voľnočasovým aktivitám.

Dve opatrenia v rámci špecifického cieľa **2.3. Rozvoj kultúrnej infraštruktúry** sú zamerané na rekonštrukciu exteriéru a interiéru budov kultúrnych zariadení a knižníc tak, aby poskytovali atraktívne priestory a kvalitné služby pre návštevníkov. Ďalšie opatrenie združuje aktivity zamerané na organizovanie tradičných mestských kultúrnych a spoločenských podujatí ako aj prípravu nových typov podujatí zameraných na deti a ich rozvoj a podujatí pre seniorov, s cieľom podnietiť ich k aktívnemu tráveniu staroby. Kultúrne podujatia nadväzujú na sociálnu politiku MČ Bratislava – Ružinov, ktorej účelom je aktivizovať obyvateľov, zapájať ich do verejného života a budovať komunity.

Špecifický cieľ **2.4. Rozvoj infraštruktúry sociálnych služieb** zahŕňa opatrenie zamerané na rozvoj pobytových zariadení sociálnych služieb. Demografický vývoj a zvyšovanie veku produktívnej zložky obyvateľstva ako aj zmierňovanie a odstraňovanie sociálneho vylúčenia chudoby, si vyžaduje výrazné zmeny a investície v oblasti sociálnych služieb.

Druhé opatrenie je zamerané na rozvoj a podporu terénnej sociálnej práce, pričom cieľom je začleniť členov komunity do riešenia ich vlastných problémov čo najprirodzenejším a nenásilným spôsobom.

Globálny cieľ pre environmentálnu oblasť znie: „*Revitalizácia a rozvoj prvkov zelenej infraštruktúry, sídliskovej zelene a parkov s cieľom zníženia dopadov klimatických zmien a regulácie územného rozvoja s cieľom zachovania kvality života a poskytovania príjemného prostredia pre rekreáciu a oddych obyvateľov.*“

Pre naplnenie cieľa boli zadefinované 2 špecifické ciele: **3.1. Revitalizácia verejných priestranstiev** a **3.2. Ochrana životného prostredia**. Rovnako ako pri hospodárskej a sociálnej oblasti aj pre špecifické ciele v environmentálnej oblasti boli zadefinované opatrenia s ohľadom na kompetencie mestskej časti. Kvalita životného prostredia je dôležitým faktorom atraktívnosti mesta z hľadiska obytných a rekreačných funkcií.

V rámci špecifického cieľa **3.1. Revitalizácia verejných priestranstiev** sú zadefinované 3 opatrenia. Prvé opatrenie zahŕňa aktivity s cieľom revitalizácie námestí, parkov a verejnej zelene, druhé opatrenie

predstavuje zámer postupnej revitalizácie detských ihrísk a tretie opatrenie vytvára priestor pre vytyčovanie zabezpečených plôch voľného pohybu psov.

Okrem praktických činností na zlepšenie stavu životného prostredia (ako revitalizácie mestskej zelene) sú plánované aj osvetové kampane. Dôležitá je takisto priama participácia obyvateľov na zlepšovaní životného prostredia. Mestská časť Bratislava – Ružinov zapája obyvateľov do obnovy verejných priestranstiev, obyvatelia sa pod odborným dozorom učia, ako je možné skvalitniť si, ochraňovať a udržiavať vlastné životné prostredie. Táto participácia sa priamo odráža aj v následnej starostlivosti a ochrane zrevitalizovaných priestranstiev, čo zvyšuje dlhodobosť takýchto projektov. Preto bude dôležité aj naďalej informovať verejnosť o možnostiach ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia a možnosti zapojenia sa do rôznych čiastkových aktivít.

3 Programová časť

Programová časť PHSR MČ Bratislava-Ružinov logicky nadväzuje strategickú časť. Programová časť poskytuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov na úroveň konkrétnych projektov a aktivít, združených do tematicky príbuzných opatrení, ktorých realizácia napomôže k dosiahnutiu definovaných cieľov a vízie.

Uvedený zoznam projektových zámerov sa vzťahuje ku dňu 1. februára 2016. Zoznam projektových zámerov nie je kompletný a bude ho možné dopĺňať podľa potrieb, v termíne každoročnej aktualizácie a hodnotenia PHSR, ktoré sú uvedené v realizačnej časti PHSR.

V nasledujúcej časti je prezentovaný detailnejší prehľad projektových zámerov

vrátane informácií o garantovi jednotlivých projektov (subjektu zodpovedného za realizáciu), predpokladaného termínu a celkových nákladov realizácie. Projektové zámery boli priradené k operačným programom z programového obdobia Politiky súdržnosti EÚ na roky 2014-2020. Indikátory monitoringu projektov (indikátory výstupu, výsledku a dopadu) neboli v tejto fáze prípravy strategického dokumentu zadefinované, pretože budú do značnej miery závisieť od oprávnenosti výdavkov a výšky alokácie jednotlivých výziev na podanie žiadosti o nenávratné finančné príspevky. Projektové zámery obsahujú popis projektu, v ktorom je zhodnotený aktuálny a žiadaný cieľový stav, čo predstavuje základnú vstupnú informáciu pre nastavenie týchto indikátorov v procese prípravy projektu.

3.1. Prehľad projektových zámerov v hospodárskej oblasti

Špecifický cieľ 1.1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenie 1.1.1. Rekonštrukcia komunikácií III. triedy v správe MČ Bratislava-Ružinov

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Kočefovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2015-2016	18 978,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 410 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Trenčianskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2015-2016	161 456,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Povrch komunikácie v nevyhovujúcom stave, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 3387 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Banšelovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	83 976,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 1878 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Čmelíkovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	39 966,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 1480 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Kľukatej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	79 080,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 846 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Sputnikovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	70 083,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 1744 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Bencúrovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016-2017	44 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 1505 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Komplexná rekonštrukcia Ružomerskej ulice	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	150 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Komunikácia je vybudovaná na zlom podloží a je zle odvodnená. Niektoré úseky komunikácie sú bez obrubníkov, odvodnenie komunikácie buď chýba, alebo je riešené trativodom, čo je nepostačujúce. Cieľom projektu je komplexná rekonštrukcia 1440 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Staré záhrady	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	44 578,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 1719 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Včelárskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	88 406,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 2183 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Ondavskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017-2018	67 239,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 1326 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Koperníkovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	35 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 1617 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Komplexná rekonštrukcia Martinskej ulice	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	120 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Komunikácia je vybudovaná na zlom podloží a je zle odvodnená. Niektoré úseky komunikácie sú bez obrubníkov, odvodnenie komunikácie buď chýba, alebo je riešené trativodom, čo je nepostačujúce. Cieľom projektu je komplexná rekonštrukcia 400 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Pavlovovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	90 394,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie, odstránenie nerovností na rozlohe 2024 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Vietnamskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	94 239,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 2377 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Komplexná rekonštrukcia ulice Priekopy	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2019	161 456,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Komunikácia je vybudovaná na zlom podloží a je zle odvodnená. Niektoré úseky komunikácie sú bez obrubníkov, odvodnenie komunikácie buď chýba, alebo je riešené trativodom, čo je nepostačujúce. Nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Komplexná rekonštrukcia komunikácie na ploche 645 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Budovateľskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2019	130 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 2316 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Poludníkovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2019	33 957,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 756 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Planét	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2019	49 254,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 1406 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Na úvrati (od Doležalovej po Slovinskú ul.)	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020	22 368,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 448 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Kupeckého ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020	93 572,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 1974 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Komplexná rekonštrukcia ulice Nové Záhrady III. a IV.	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020	130 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Komunikácia je vybudovaná na zlom podloží a je zle odvodnená. Niektoré úseky komunikácie sú bez obručníkov, odvodnenie komunikácie buď chýba, alebo je riešené trativodom, čo je nepostačujúce. Nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Komplexná rekonštrukcia komunikácie na ploche 2400 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Komplexná rekonštrukcia Sladovej ulice	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020	90 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Komunikácia je vybudovaná na zlom podloží a je zle odvodnená. Niektoré úseky komunikácie sú bez obrubníkov, odvodnenie komunikácie buď chýba, alebo je riešené trativodom, čo je nepostačujúce. Nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Komplexná rekonštrukcia komunikácie ploche 675 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Kulišková (časť od Svätoplukovej po Kvačalovú ul.)	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020 - 2023	80 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 1800 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Solivarská (časť Drieňovej po Haburskú)	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020 - 2023	80 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 3972 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Komárnicka	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020 - 2023	N/A*	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 5352 m ² povrchu komunikácie.			

* N/A – not available, údaje nie sú dostupné

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Martinčekova	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	98 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 2131 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Kvetná (časť od Daxneroveho nám. po Miletičovú ulicu)	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	55 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 500 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Hrachovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	90 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 2000 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Komárňanskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	43 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 9418 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Čaklovskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	45 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 630 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na ulici Mraziarenská	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2022	65 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 889 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu komunikácie na Moldavskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2022	38 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Nerovnosti na komunikácii, vypracovaná projektová dokumentácia. Cieľom projektu je výmena asfaltového krytu komunikácie a odstránenie výtlkov na ploche 974 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Komplexná rekonštrukcia ulice Nové Záhrady I. a V.	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2022	95 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Komunikácia je vybudovaná na zlom podloží a je zle odvodnená. Niektoré úseky komunikácie sú bez obrubníkov, odvodnenie komunikácie buď chýba, alebo je riešené trativodom, čo je nepostačujúce. Nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Komplexná rekonštrukcia komunikácie na ploche 3600 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Komplexná rekonštrukcia ulice Krajinská cesta	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2023	50 000,- €	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Komunikácia je vybudovaná na zlom podloží a je zle odvodnená. Niektoré úseky komunikácie sú bez obrubníkov, odvodnenie komunikácie buď chýba, alebo je riešené trativodom, čo je nepostačujúce. Nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Komplexná rekonštrukcia komunikácie na ploche 1900 m ² povrchu komunikácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Komplexná rekonštrukcia Štyndlovej ulice	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2024	N/A	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Komunikácia je vybudovaná na zlom podloží a je zle odvodnená. Niektoré úseky komunikácie sú bez obrubníkov, odvodnenie komunikácie buď chýba, alebo je riešené trativodom, čo je nepostačujúce. Nie je vypracovaná projektová dokumentácia. Komplexná rekonštrukcia komunikácie na ploche 660 m ² povrchu komunikácie.			

Opatrenie 1.1.2. Rekonštrukcia povrchov chodníkov v správe MČ Bratislava-Ružinov

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Rybaiovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	42 644,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 436 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Banšelovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	44 332,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 585 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Stachanovskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	21 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 220 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu chodníka v úseku Ulica I. Horvatha-II etapa, od Exnárovej po Ružinovskú	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	45 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 500 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu chodníka v úseku Bachova ul. - II. etapa časť od Exnárovej ulice po ZŠ Bachová	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	59 072,-	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 1176 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Ondavskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017-2018	43 026,-	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 440 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Teslovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018-2020	68 521,-	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 1146 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Krásnej ulici (úsek medzi Jabložnou a Varínskou)	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	N/A	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 140 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Drieňovej ulici (úsek od Max. Hella po V. Clementisa)	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	N/A	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 450 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Výmena povrchu chodníka v úseku Koperníkova ul.	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017-2020	N/A	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 570 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Kuliškovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020-2023	N/A	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 2100 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníka na Seberinoho ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	N/A	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 1140 m ² .			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia chodníkov v parku Ružová dolina - II. etapa	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	N/A	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Povrch chodníkov v nevyhovujúcom stave. Výmena asfaltového krytu chodníkov, úprava chodníkov s dôrazom na bezbariérovosť na ploche 2400 m ² .			

Opatrenie 1.1.3. Budovanie cyklistických trás miestneho významu

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vybudovanie cyklotrasy v úseku: Sedmokásková - Pivonková - Gagarínová	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	6 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	MČ Bratislava-Ružinov má pri budovaní cyklotrás za cieľ prepojiť hlavné mestské cyklotrasy na území MČ tak, aby spájali čo najviac výrazne navštevovaných bodov. Cyklotrasy sú navrhnuté na existujúcich chodníkoch a spevnených plochách. Cieľom projektu je vybudovanie cyklotrasy Sedmokásková - Pivonková - Gagarínová po existujúcom chodníku, resp. komunikácii v dĺžke 700 m. Nutná oprava povrchu, vypracovanie projektovej dokumentácie, vodorovné a zvislé dopravné značenie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vybudovanie cyklotrasy v úseku: Nevädzová - Sedmokrasková - chodník cez park A. Hlinku	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	5 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	MČ Bratislava-Ružinov má pri budovaní cyklotrás za cieľ prepojiť hlavné mestské cyklotrasy na území MČ tak, aby spájali čo najviac výrazne navštevovaných bodov. Cyklotrasy sú navrhnuté na existujúcich chodníkoch a spevnených plochách. Cieľom projektu je vybudovanie cyklotrasy v úseku Nevädzová - Sedmokrasková a chodník cez park A. Hlinku v dĺžke 1 100 m. Nutná oprava povrchu komunikácie, vypracovanie projektovej dokumentácie a vodorovné a zvislé vodorovné značenie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vybudovanie cyklotrasy v úseku: I. Horvátha - Bystrého - Mierová	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	5 800,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	MČ Bratislava-Ružinov má pri budovaní cyklotrás za cieľ prepojiť hlavné mestské cyklotrasy na území MČ tak, aby spájali čo najviac výrazne navštevovaných bodov. Cyklotrasy sú navrhnuté na existujúcich chodníkoch a spevnených plochách. Cieľom projektu je vybudovanie cyklotrasy spájajúcu Pošeň a Prievoz po existujúcich chodníkoch - I. Horvátha - Bystrého – Mierová v dĺžke 1 200 m. Potrebné vypracovanie projektovej dokumentácie, vodorovné a zvislé dopravné značenie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vybudovanie cyklotrasy v úseku: Gagarinova-Pivonková ulica -Bajkalská ulica	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	3 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	MČ Bratislava-Ružinov má pri budovaní cyklotrás za cieľ prepojiť hlavné mestské cyklotrasy na území MČ tak, aby spájali čo najviac výrazne navštevovaných bodov. Cyklotrasy sú navrhnuté na existujúcich chodníkoch a spevnených plochách. Cieľom projektu je vybudovanie cyklotrasy na ulici Gagarinova - na úseku medzi Pivoňkovou ulicou a Bajkalskou ulicou, v dĺžke 250 m. Nutná oprava povrchu komunikácie, vypracovanie projektovej dokumentácie a vodorovné a zvislé vodorovné značenie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vybudovanie cyklotrasy v úseku: Radničné námestie - Čechinová ulica - Kaštieľska ulica	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020	8 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	MČ Bratislava-Ružinov má pri budovaní cyklotrás za cieľ prepojiť hlavné mestské cyklotrasy na území MČ tak, aby spájali čo najviac výrazne navštevovaných bodov. Cyklotrasy sú navrhnuté na existujúcich chodníkoch a spevnených plochách. Cieľom projektu je vybudovanie cyklotrasy v úseku Radničné námestie - Čechinová ulica - Kaštieľska ulica, v dĺžke 600 m. Nutná oprava povrchu komunikácie, vypracovanie projektovej dokumentácie a vodorovné a zvislé vodorovné značenie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vybudovanie cyklotrasy v úseku: Trnavská cesta - Drieňová ulica	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	6 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	MČ Bratislava-Ružinov má pri budovaní cyklotrás za cieľ prepojiť hlavné mestské cyklotrasy na území MČ tak, aby spájali čo najviac výrazne navštevovaných bodov. Cyklotrasy sú navrhnuté na existujúcich chodníkoch a spevnených plochách. Cieľom projektu je vybudovanie cyklotrasy na úseku Trnavská cesta cez Drieňovú ulicu k parkovisku k Bielej labuti, v dĺžke 450 m. Nutná oprava povrchu komunikácie, vypracovanie projektovej dokumentácie a vodorovné a zvislé vodorovné značenie.			

Opatrenie 1.1.4. Rozvoj parkovacej politiky

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vybudovanie parkoviska na Jégého ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	85 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	Nedostatok parkovacích miest v lokalite, v blízkosti Zimného štadiónu O. Nepelu, spracovaná je projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie. Cieľom projektu je riešenie nedostatočnej kapacity parkovísk v lokalite Jégého ulice.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zvýšenie počtu parkovacích miest zmenou organizácie dopravy	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia, OR PZ	2017 - 2020	25 000,- €	IROP 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy na celkovom počte prepravených osôb
Popis projektu:	V MČ Bratislava-Ružinov je identifikovaný nedostatok parkovacích miest, čo motoristi riešia často odstavovaním automobilov na krajoch ciest a chodníkoch. Cieľom projektu je zjednosmernenie ulíc a iné zmeny dopravnej organizácie podľa nárokov na statickú dopravu.			

Špecifický cieľ 1.2. Územný rozvoj MČ Bratislava-Ružinov

Opatrenie 1.2.1. Vypracovanie územných plánov zón (ÚPN - Z)

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie zón MČ Bratislava-Ružinov	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2014 - 2023	N/A	Rozpočet MČ Bratislava-Ružinov
Popis projektu:	<p>ÚPN-Z určené na obstaranie predovšetkým v priestoroch centra hlavného mesta a jeho kontaktných územiach, v centrálnych zónach jednotlivých mestských častí a v potenciálnych rozvojových územiach. Zabezpečenie presadenia lokálnych územnoplánovacích aktivít vo vzťahu k hlavnému mestu SR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ÚPN-Z Štrkovecké jazero (2014 - 2018 / 19 320,- €) • ÚPN-Z Bajkalská, Drieňová (2014 - 2017 / 21 720,- €) • ÚPN-Z Bajkalská roh (2014 - 2018 / 22 907,- €) • ÚPN-Z Cvernovka (2015 - 2017 / 8 780,- €) • ÚPN-Z Líščie nivy – Palkovičova (2016 - 2018 / 24 312,- €) • ÚPN-Z Miletičova (2016 - 2018 / 30 180,- €) • ÚPN-Z Ostredky (2016 - 2018 / 47 525,- €) • ÚPN-Z Pošeň – juh (2019 / N/A) • ÚPN-Z Pošeň – sever (2016 - 2019 / N/A) • ÚPN-Z Mlynské nivy – Západ (2018 - 2021 / N/A) • ÚPN-Z Mlynské nivy – Východ (2019 - 2022 / N/A) • ÚPN-Z Pálenisko – Domové role (2020 – 2023 / 26 000,- €) • ÚPN-Z Prievoz (2019 - 2022 / 45 000,- €) • ÚPN-Z Trnávka Ivánska cesta (2020 - 2023 / N/A) 			

Špecifický cieľ 1.3. Rekonštrukcia budov v majetku MČ Bratislava-Ružinov

Opatrenie 1.3.1. Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Dostavba hasičskej zbrojnice	MČ Bratislava-Ružinov, DHZM Bratislava-Ružinov	2021	N/A	Rozpočet MČ / dotácia MV SR
Popis projektu:	V historickej budove, v ktorej sídli hasičský zbor nie sú vybudované sociálne zariadenia a priestory na garážovanie zásahových vozidiel. Cieľom projektu je vybudovanie sociálneho zariadenia, šatní a dvojgaráže			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia budovy hasičskej zbrojnice	MČ Bratislava-Ružinov, DHZM Bratislava-Ružinov	2022	N/A	Rozpočet MČ / dotácia MV SR
Popis projektu:	Stavebno-technický stav budovy hasičskej zbrojnice nie je vyhovujúci. Cieľom projektu je rekonštrukcia obytných priestorov, rekonštrukcia prednej fasády, zateplenie bočnej a zadnej fasády budovy.			

Špecifický cieľ 1.4. Rozvoj miestnej samosprávy

Opatrenie 1.4.1. Vytvorenie integrovaného obslužného miesta

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vybudovanie integrovaného obslužného miesta (IOMO)	Odbor vnútorných vecí	2016	0,-	OP EVS 1.1 Skvalitnené systémy a optimalizované procesy
Popis projektu:	MČ Bratislava – Ružinov je poskytovateľom služieb, ktoré musia byť zabezpečené tak, aby administratívne zaťaženie občana bolo čo najnižšie a transparentnosť procesov čo najvyššia. Umožnenie využívať verejné služby na jednom mieste za využitia IKT.			

Opatrenie 1.4.2. Elektronizácia služieb miestneho úradu

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zavedenie eGovernmentu a rozšírenie poskytovania verejných e-služieb	Odbor vnútorných vecí	2016 - 2023	92 000,-	OP II 7.4 Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb pre občanov
Popis projektu:	Cieľom projektu je zavedenie služieb eGovernmentu a realizácia wifi point pripojenia.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vytvorenie GISu pre MČ Bratislava-Ružinov	Odbor vnútorných vecí	2016 - 2017	12 000,-	OP II 7.4 Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb pre občanov
Popis projektu:	Cieľom projektu je vybudovanie geografického informačného systému a vypracovanie digitálnej trojdimenzionálnej mapy MČ Bratislava-Ružinov.			

3.2. Prehľad projektových zámerov v sociálnej oblasti

Špecifický cieľ 2.1. Rozvoj školskej infraštruktúry

Opatrenie 2.1.1. Rozvoj materských škôl a jaslí

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia terás Detských jaslí	Odbor školstva, kultúry a športu	2016	15 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Zariadenie detských jaslí sídli v Materskej škole na Palkovičovej ulica 11/A s kapacitou 58 miest. Technický stav vonkajších terás nie je ideálny, sú potrebné stavebné úpravy. V budove sa nachádzajú 2 čiastočne kryté terasy, ktoré slúžia na vonkajšie aktivity detí za nepriaznivého počasia. Terasy nespĺňajú bezpečnostné podmienky vzhľadom na ich nerovnosť povrchu.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rozšírenie kapacít MŠ použitím modulov	Odbor školstva, kultúry a športu	2016 - 2018	690 000,-	IROP 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
Popis projektu:	Nedostatočná kapacita MŠ v MČ BA-Ružinov. Jednotlivé prefabrikované moduly sa osádzajú na pripravený pozemok. Takéto riešenie prichádza do úvahy v niektorých areáloch súčasných MŠ, prípadne na vhodných voľných pozemkoch v správe MČ.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zlepšenie technického stavu budovy MŠ Velehradská	Odbor školstva, kultúry a športu	2017	40 000,-	IROP 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
Popis projektu:	Nevyhovujúci technický stav strechy budovy, oprava fasád, rekonštrukcia strechy za účelom zníženia nákladov na prevádzku budovy.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zvýšenie kapacity MŠ Šťastná	Odbor školstva, kultúry a športu	2016 - 2018	425 000,-	IROP 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
Popis projektu:	Nedostatočná kapacita MŠ, rozšírenie kapacity MŠ prostredníctvom realizácie nadstavieb na objektoch MŠ, prestavba uvoľnených služobných bytov.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zvýšenie kapacity MŠ Prešovská	Odbor školstva, kultúry a športu	2017 - 2019	440 000,-	IROP 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
Popis projektu:	Nedostatočná kapacita MŠ, nevyhovujúci technický stav strechy budovy, prestavba uvoľnených služobných bytov. Rozšírenie kapacity MŠ prostredníctvom realizácie nadstavieb na objektoch MŠ.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zvýšenie kapacity MŠ Bancíkovej	Odbor školstva, kultúry a športu	2018	60 000,-	IROP 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
Popis projektu:	V jednom pavilóne MŠ Bancíkovej je v prenájme ZUŠ Exnárova. V prípade presťahovania ZUŠ Exnárova do zrekonštruovaných priestorov na Uránovej ulici, je možné uvoľnenie pavilónu a jeho úprave využiť ho pre potreby materskej školy. Rozšírenie kapacity MŠ, vybudovanie hygienického zariadenia, kompletná rekonštrukcia a vybavenie interiéru			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zvýšenie kapacity MŠ Pivonková	Odbor školstva, kultúry a športu	2019	300 000,-	IROP 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
Popis projektu:	Nedostatočná kapacita MŠ, rozšírenie kapacity MŠ prostredníctvom realizácie nadstavieb na objektoch MŠ.			

Opatrenie 2.1.2. Rozvoj základných škôl

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
ZŠ Ružová dolina rekonštrukcia strechy	Odbor školstva, kultúry a športu	2016 - 2017	58 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Úprava podkladu, nová hydroizolácia a výmena dažďových žlabov a zvodov, zlepšenie technického stavu budovy.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
ZŠ Mierová rekonštrukcia striech	Odbor školstva, kultúry a športu	2016-2017	53 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Úprava podkladu, nová hydroizolácia a výmena dažďových žlabov a zvodov, zlepšenie technického stavu budovy			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Postupná rekonštrukcia elektrických rozvodov v objektoch MŠ a ZŠ	Odbor školstva, kultúry a športu	2016 - 2018	135 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Výmena starých elektrických rozvodov a rozvádzačov, zlepšenie technického stavu budov.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
ZŠ Nevädzová rekonštrukcia strechy	Odbor školstva, kultúry a športu	2017	45 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Úprava podkladu, nová hydroizolácia a výmena dažďových žlabov a zvodov, zlepšenie technického stavu budovy.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
ZŠ Medzilaborecká, zateplenie fasád	Odbor školstva, kultúry a športu	2018 - 2020	180 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Zateplenie fasády a nové omietky, zlepšenie technického stavu budovy.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
ZŠ Kulíšková, zateplenie fasády	Odbor školstva, kultúry a športu	2020	230 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Zateplenie fasády a nové omietky, zlepšenie technického stavu budovy.			

Špecifický cieľ 2.2. Rozvoj športovej infraštruktúry

Opatrenie 2.2.1. Rekonštrukcia športovísk

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia športového areálu ZŠ Medzilaborecká	Odbor školstva, kultúry a športu	2016	40 500,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Revitalizácia športového areálu, rekonštrukcia povrchov športovísk a osadenie prvkov umožňujúcich realizáciu širokého spektra športových aktivít a výmena palubovky v telocvični			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia športového areálu ZŠ Vrútocká	Odbor školstva, kultúry a športu	2017 - 2018	35 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Revitalizácia športového areálu, rekonštrukcia povrchov športovísk a osadenie prvkov umožňujúcich realizáciu širokého spektra športových aktivít a výmena palubovky v telocvični.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia športového areálu ZŠ Kulíšková	Odbor školstva, kultúry a športu	2017	40 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Revitalizácia športového areálu, rekonštrukcia povrchov športovísk a osadenie prvkov umožňujúcich realizáciu širokého spektra športových aktivít ,a výmena elektroinštalácie, osvetlenia a palubovky v telocvični			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia športového areálu ZŠ Ružová dolina	Odbor školstva, kultúry a športu	2018 - 2019	82 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Revitalizácia športového areálu, rekonštrukcia povrchov športovísk a osadenie prvkov umožňujúcich realizáciu širokého spektra športových aktivít ,a výmena elektroinštalácie, osvetlenia a palubovky v telocvični			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia ľadovej plochy zimného štadióna Vladimíra Dzurillu	Ružinovský športový klub	N/A	N/A	-
Popis projektu:	Modernizácia a rekonštrukcia technológie chladenia ľadovej plochy na štadióne Vladimíra Dzurillu. Cieľom rekonštrukcie je pripraviť kvalitnejšiu plochu na športové podujatia a zníženie prevádzkových nákladov.			

Opatrenie 2.2.2. Organizovanie športových podujatí

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rozvoj športu v MČ Bratislava-Ružinov v kompetencii Ružinovského športového klubu	Odbor školstva, kultúry a športu	2016-2023	N/A	RŠK
Popis projektu:	Pravidelné organizovanie športových podujatí s cieľom rozvoja telovýchovy a vytvárania priestoru na voľnočasové športové aktivity pre širokú verejnosť. <ul style="list-style-type: none"> • Curlingový turnaj • Vianočný hokejový turnaj • Ružinovský športová liga žiakov ZŠ a G (minifutbal, tenis, hokejbal, futbal, atletika, beachvolejbal) • Tenisový turnaj amatérov • Charitatívna jazda • Maratón beh pub • Futbalový krúžok RŠK • Púšťanie šarkanov 			

Špecifický cieľ 2.3. Rozvoj kultúrnej infraštruktúry

Opatrenie 2.3.1. Rekonštrukcia kultúrnych zariadení

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia DK Ružinov	Odbor školstva, kultúry a športu, Cultus Ružinov, a.s.	2016-2023	184 000,-	Cultus, a.s.
Popis projektu:	Technický stav budovy a vnútorné vybavenie DK Ružinov nie je v ideálnom stave. Komplexná rekonštrukcia budovy vrátane výmeny všetkých okien, opravy fasády budovy, rekonštrukcie kanalizácie, regulovania kúrenia, rekonštrukcie vstupných schodov, zabezpečenia bezbariérovosti v celom objekte, rekonštrukcie vstupného vestibulu, toaliet a výmeny svetelnej a zvukovej techniky.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia spoločenského domu Nivy	Odbor školstva, kultúry a športu, Cultus Ružinov, a.s.	2016-2023	149 000,-	Cultus, a.s.
Popis projektu:	Rekonštrukcia budovy spoločenského domu vrátane výmeny všetkých okien, výmeny radiátorov a regulácie tepla, dokončenia opravy fasády, rekonštrukcia veľkej sály na viacúčelové využitie a rekonštrukcie kanalizácie.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia spoločenského domu Trávniky	Odbor školstva, kultúry a športu, Cultus Ružinov, a.s.	2016-2023	90 000,-	Cultus, a.s.
Popis projektu:	Rekonštrukcia budovy vrátane opravy terasy, rekonštrukcie hygienických zariadení a regulácie tepla.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia spoločenského domu Prievoz	Odbor školstva, kultúry a športu, Cultus Ružinov, a.s.	2016-2023	31 000,-	Cultus, a.s.
Popis projektu:	Rekonštrukcia budovy vrátane výmeny okien, opravy strechy, rekonštrukcie hygienických zariadení a regulácie tepla.			

Opatrenie 2.3.2. Rekonštrukcia knižníc

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia pobočky Knižnice v MČ Bratislava-Ružinov na Tomášikovej ul.	Odbor školstva, kultúry a športu	2016-2017	200 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Cieľom rekonštrukcie je znížiť výdavky na prevádzku budov, rekonštrukcia interiéru a exteriéru, vybavenie nábytkom a IKT.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia ústrednej knižnice na Miletičovej ul.	Odbor školstva, kultúry a športu	2018-2019	300 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Cieľom rekonštrukcie je znížiť výdavky na prevádzku budov prostredníctvom vypracovania energetického auditu a regulácie tepla, zateplenie budov a výmeny okien, rekonštrukcia striech, rekonštrukcia interiéru a vybavenie nábytkom spĺňajúcim požiadavky, rekonštrukcia elektroinštalácie, vybavenie informačnou a komunikačnou technológiou, nákup biblioboxu a vytvorenie orientačného systému.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia pobočky Knižnice v MČ Bratislava-Ružinov na Bachovej ul.	Odbor školstva, kultúry a športu	2019-2020	100 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Cieľom rekonštrukcie je znížiť výdavky na prevádzku budov, rekonštrukcia interiéru a exteriéru, vybavenie nábytkom a IKT.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia pobočky Knižnice v MČ Bratislava-Ružinov na ulici Na úvrati	Odbor školstva, kultúry a športu	2021-2022	80 000,-	Rozpočet MČ
Popis projektu:	Cieľom rekonštrukcie je znížiť výdavky na prevádzku budov, rekonštrukcia interiéru a exteriéru, vybavenie nábytkom a IKT.			

Opatrenie 2.3.3. Organizovanie kultúrnych podujatí

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Organizovanie tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí	Odbor školstva, kultúry a športu, Cultus Ružinov, a.s.	2016-2023	1 500 000,-	Cultus, a.s.
Popis projektu:	Tradícia v organizovaní rôznych podujatí pre obyvateľov MČ počas celého roka. Pokračovanie v organizovaní podujatí ako sú: Ružinovské hodové slávnosti, Cyrilo-Methodské slávnosti, Ružinovské zabíjačkové slávnosti, Stavane mája, Ružinovská knižná žatva, Slovensko vo fotografii, Kultúrne leto, Ružinovská promenáda, Ružinovské rybárske slávnosti a pod.)			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Organizovanie nových podujatí zameraných pre deti	Odbor školstva, kultúry a športu, Cultus Ružinov, a.s.	2016-2023	160 000,-	Cultus, a.s.
Popis projektu:	V MČ Bratislava-Ružinov je organizované množstvo podujatí. Dramaturgia podujatí je neustále vo vývoji. Je potrebné zohľadňovať špecifické potreby rôznych skupín obyvateľov z hľadiska veku. Pripraviť nové typy podujatí zamerané na rozvoj detskej fantázie, na pozitívne myslenie a vzdelávanie. Napr. súťaž medzi školami v oblasti vedomostnej a pohybovej.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Organizovanie nových podujatí zameraných pre seniorov	Odbor školstva, kultúry a športu, Cultus Ružinov, a.s.	2016-2023	130 000,-	Cultus, a.s.
Popis projektu:	Cieľom je podnietiť seniorov k aktívnemu tráveniu staroby. Kultúrne podujatia nadväzujú na sociálnu politiku MČ Bratislava – Ružinov, ktorou je aktivizovať seniorov, zapájať ich do verejného života, budovať komunity. Napr. vedomostná súťaž, tančiareň, podujatia organizované v spolupráci s dennými centrami a Jednotou dôchodcov Slovenska			

Opatrenie 2.3.4. Realizácia kultúrnej cezhraničnej spolupráce s partnerskými mestami

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Pokračovanie v tradícii spolupráce a rozvoj nových aktivít	Odbor školstva, kultúry a športu	2016-2023	N/A	INTERREG
Popis projektu:	Pravidelné organizovanie športových podujatí s cieľom rozvoja telovýchovy a vytvárania priestoru na voľnočasové športové aktivity pre širokú verejnosť.			
	<ul style="list-style-type: none"> Partnerská spolupráca s mestom Znojmo Partnerská spolupráca s mestami Umag a Taploca Rozvoj cezhraničnej spolupráce medzi školami 			

Špecifický cieľ 2.4. Rozvoj infraštruktúry sociálnych služieb

Opatrenie 2.4.1. Rozvoj pobytových zariadení sociálnych služieb

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici	Odbor sociálnych vecí	2016-2023	515 498,- €	IROP 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú
Popis projektu:	Mestská časť Bratislava – Ružinov je zriaďovateľom Ružinovského domova pre seniorov, ktorý sídli na Sklenárovej ulici 14. Poskytuje pobytovú sociálnu službu na neurčitý čas. Budova zariadenia pre seniorov na Sklenárovej ulici bola postavená v r. 1979. Budova má 13 nadzemných a 2 podzemné podlažia. Vzhľadom k tomu, že niektoré konštrukcie budovy nespĺňajú kritérium tepelnoizolačných vlastností a detaily obalu, je potrebné systémovo riešiť zateplenie obvodových stien a zateplením striech. V rokoch 2013-2014 boli rekonštruované 4 výťahy v budove zariadenia a v rokoch 2015-2016 boli zavedené nočné služby. Cieľom projektu je rekonštrukcia stavebno-technického stavu budovy, zateplenie budovy a spojovacej chodby do jedálne a debariérizácia budovy / Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Stavebné úpravy Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici	Odbor sociálnych vecí	2016-2019	410 000,- €	IROP 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú
Popis projektu:	Domov dôchodcov nespĺňa požiadavky bezbariérovosti, sú potrebné stavebné úpravy/ V Mestskej časti Bratislava-Ružinov je potreba budovať zariadenia pre seniorov so stupňom odkázanosti IV. a viac. Seniori ostávajú v domácej starostlivosti pokiaľ to ich zdravotný stav dovoľuje a do zariadenia pre seniorov nastupujú až keď sa nevedia sami o seba postarať, resp. sú častočne, alebo úplne imobilní. Mestská časť v súčasnosti nezabezpečuje zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS). Prestavbou priestorov na Pažitkovej ulici by vznikol priestor na zriadenie tejto sociálnej služby. Cieľom je rekonštrukcia 2. a 3. podlažia hotelovej časti na bezbariérové lôžkové oddelenie, rekonštrukcia kúpeľní pre asistenčné kúpanie a splnenie podmienky pre bezbariérovosť. Vybudovanie zariadenia opatrovateľskej služby: prestavba existujúcej hotelovej časti zariadenia pre seniorov na lôžkové oddelenie so zámerom vybudovania ZOS. Kompletná výmena el. rozvodov, vybudovanie opticko-signalizačného systému privolávania pomoci, prívod vody, vybudovanie kanalizácie, stavebné práce zamerané na splnenie podmienok bezbariérovosti. Vybudovaním vznikne 16 lôžok.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zateplenie Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici	Odbor sociálnych vecí	2016-2023	199 000,- €	IROP 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú
Popis projektu:	Budova domova dôchodcov na Pažitkovej ulici bola postavená v r. 1974, je bez tepelnoizolačných vlastností. Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy - zariadenia pre seniorov "Domov dôchodcov na Pažitkovej ulici": zateplenie budovy, zateplenie strechy.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Pivonkovej ulici	Odbor sociálnych vecí	2016-2023	174 172,- €	IROP 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú
Popis projektu:	Mestská časť Bratislava – Ružinov je zriaďovateľom Ružinovského domova pre seniorov, ktorý sídli na Pivonkovej ulici 2 a poskytuje pobytovú sociálnu službu na neurčitý čas. Budova zariadenia pre seniorov na Pivonkovej ulici je lôžkovou časťou RDS na Sklenárovej ulici. Budova bola postavená pred takmer 40 rokmi. Ide o prízemnú budovu pozostávajúcu z piatich pavilónov. Vzhľadom k tomu, že niektoré konštrukcie budovy nespĺňajú kritérium tepelnoizolačných vlastností a detaily obalu, je potrebné systémovo riešiť zateplenie obvodových stien a zateplenie striech. V roku 2014 bol navýšený počet zamestnancov a v roku 2015 bola realizovaná rekonštrukcia 5. pavilónu zariadenia. Cieľom projektu je rekonštrukcia stavebno-technického stavu budovy: zateplenie celého objektu a zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zateplenie denného centra na Banšelovej ulici	Odbor sociálnych vecí	2016-2023	165 300,- €	IROP 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú
Popis projektu:	Ružinovský domov seniorov ďalej prevádzkuje denné centrum na Banšelovej ulici/ Budova na Banšelovej ulici je prízemná - pavilónového typu. Postavená bola takmer pred 40 rokmi. V súčasnosti, až do konca r. 2015 je budova v prenájme. Po skončení nájmu chce MČ Bratislava-Ružinov vybudovať Komunitné centrum s možnosťou širokospektrálneho zamerania. V budove sú priestory na cvičenie, hranie, bazén na plávanie pre deti s mamičkami a pod. Na budove je potrebné riešiť zateplenie obvodových stien a zateplenie striech, nakoľko steny budovy nespĺňajú tepelnoizolačné vlastnosti. Cieľom projektu je rekonštrukcia stavebno-technického stavu budovy denného centra a zníženie nákladov na prevádzku/ Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy - zateplenie budovy, zateplenie strechy.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Certifikácia zariadenie Domova dôchodcov na Pažitkovej ulici ako pracoviska bazálnej stimulácie	Odbor sociálnych vecí	2016-2018	N/A	IROP 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú
Popis projektu:	Domov dôchodcov poskytuje sociálne služby klientom, ale dopyt po službách je vyšší ako kapacita zariadenia. Cieľom projektu je skvalitniť existujúce a poskytovať nové sociálne služby klientom. Zabezpečiť školenie bazálnej stimulácie všetkých pracovníkov sociálno-zdravotného úseku.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Zateplenie denného centra na Haburskej ulici	Odbor sociálnych vecí	2016-2018	N/A	IROP 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú
Popis projektu:	MČ Bratislava-Ružinov má potrebu vybudovať výkon terénnej práce sociálno- právnej ochrany detí. Cieľom projektu je rekonštrukcia stavebno-technického stavu budovy denného centra a zníženie nákladov na prevádzku.			

Opatrenie 2.4.2. Podpora a rozvoj terénnej sociálnej práce

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Nákup techniky pre výkon terénnej práce	Odbor sociálnych vecí	2016	15 000,- €	IROP 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú
Popis projektu:	MČ Bratislava-Ružinov má potrebu vybudovať výkon terénnej práce sociálno právnej ochrany detí. Nákup dopravného prostriedku na výkon služby.			

3.3. Prehľad projektových zámerov v environmentálnej oblasti

Špecifický cieľ 3.1. Revitalizácia verejných priestranstiev

Opatrenie 3.1.1. Revitalizácia námestí, parkov a verejnej zelene

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia zelene vo vnútrobloku na Páričkovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	15 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	Ružinov sa nachádza na území bývalého lužného lesa s bohatým výskytom vodného vtáctva a rôznych obojživelníkov. Najväčšie obytné súbory v Ružinove vznikli v 60. rokoch minulého storočia. Najprv sa postavili bytové domy, postupne pribúdala infraštruktúra a komunikácie. Postupne sa často, aj s pomocou obyvateľov vysádzali dreviny a zakladali trávniky. V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia vnútrobloku na Dohnányho ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016	8 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia vnútrobloku Ružová dolina 2	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	38 900,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia parku na ulici Wattova	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	5 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia parku na ulici Krasinského	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	25 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia zelene vo vnútrobluku na Svätoplukovej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	40 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia parku na ulici Luhačovická	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2018	13 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia vnútrobluku Muškátová	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2019	48 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia vnútrobloku na ulici Šumavská	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2019	15 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Park pri Radničnom námestí	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2020	100 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia verejného priestranstva na Sedmokráskej ulici	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2022	80 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia parku na uliciach Kvetná a Viktorínova	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2023	15 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia cestnej zelene pri cestách 2. a 3. triedy a stromoradií pri peších zónach	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016 - 2023	123 000,- €	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Revitalizácia Papánkovho námestia	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2021	N/A	OP KŽP 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Opatrenie 3.1.2. Revitalizácie detských ihrísk

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Rekonštrukcia detských ihrísk	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017 - 2023	N/A	Rozpočet MČ
Popis projektu:	<p>Detské ihriská v MČ Bratislava-Ružinov nie sú v ideálnom technickom stave. Cieľom projektu je vypracovanie projektovej dokumentácie, rekonštrukcie detského ihriska, osadenie hracích prvkov pre deti.</p> <ul style="list-style-type: none"> Detské ihrisko na Raketovej ulici Detské ihrisko Park Ružová dolina Detské ihrisko na Sedmokráskovej ulici Detské ihrisko na Albrechtovej ulici Detské ihrisko na Medzilaboreckej ulici Detské ihrisko na Jadrovej ulici Detské ihrisko na Súmracej ulici Detské ihrisko na Haburskej ulici 			

Opatrenie 3.1.3. Zabezpečenie plôch voľného pohybu psov

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Vytýčenie a oplatenie plochy voľného pohybu psov	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	N/A	N/A	Rozpočet MČ
Popis projektu:	V pôvodných výsadbách v Ružinove spred 40 rokov sa používali najmä krátkoveké dreviny, ktoré v súčasnosti prichádzajú do obdobia starnutia a nahrádzajú sa novými mladými drevinami.			

Špecifický cieľ 3.2. Ochrana životného prostredia

Opatrenie 3.2.1. Propagácia ochrany životného prostredia

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Distribúcia propagačných materiálov o separovaní odpadu	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	N/A	Envirofond
Popis projektu:	Zvyšovanie ekologického povedomia obyvateľov prostredníctvom projektov, letákov a omaľovánok pre deti z MŠ. Prístupnou formou sprostredkované poslanstvo obyvateľom, ako sa správať ku svojmu okoliu, k životnému prostrediu s ohľadom na základné princípy udržateľného rozvoja			

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Školská konferencia žiakov ZŠ	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2017	N/A	Envirofond
Popis projektu:	Zvyšovanie ekologického povedomia obyvateľov prostredníctvom projektov, letákov a omaľovánok pre deti z MŠ. Prístupnou formou sprostredkované poslanstvo obyvateľom, ako sa správať ku svojmu okoliu, k životnému prostrediu s ohľadom na základné princípy udržateľného rozvoja			

Opatrenie 3.2.2. Sanácia nelegálnych skládok odpadu

Názov projektu	Garant	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Zdroj financovania
Monitoring a pravidelné odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu	Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	2016 - 2023	N/A	Envirofond
Popis projektu:	Nelegálne skládky odpadu vznikajú najmä v periférnych oblastiach MČ. Mestská polícia pomáha MČ s monitorovaním vzniku skládok na jej území.			

4. Realizačná časť

Realizačná časť PHSR je zameraná na popis vecného a časového harmonogramu realizácie PHSR MČ Bratislava-Ružinov a vytýčenie tzv. akčného plánu na rok 2016 s výhľadom do roku 2018, popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu.

4.1 Akčný plán na rok 2016 s výhľadom do roku 2018

Akčný plán predstavuje zoznam tých projektových zámerov, ktoré boli riadiacim tímom identifikované ako prioritné, a pri ktorých je plánovaný začiatok realizácie v intervale najbližších 3 rokoch (2016 – 2018). Akčný plán vyjadruje snahu naplniť strategické ciele konkrétnymi aktivitami v konkrétnom časovom intervale. Formulár R1 s rozpisom realizácie všetkých projektových zámerov je uvedený v Prílohe č. 3.

Akčný plán na rok 2016 zohľadňuje návrh programového rozpočtu MČ Bratislava-Ružinov. Akčné plány na roky 2017 a 2018 predstavujú nadväzné projektové zámery, ktorých začiatok realizácie je plánovaný v tomto časovom intervale. Akčné plány sa budú pripravovať v pravidelnom ročnom intervale, ako jeden zo vstupov do tvorby rozpočtu mesta. Projekty, ktoré nie sú uvedené v Akčnom pláne, majú plánovaný začiatok realizácie najsôr v roku 2019 a budú zohľadnené v nasledujúcich Akčných plánoch.

Termín realizácie konkrétnych projektových zámerov je iba indikatívny, pretože, najmä v prípade investične náročnejších projektov, ich realizácia bude závisieť od možnosti čerpania externých finančných zdrojov.

Formulár č. R1 – Akčný plán na roky 2016-2018

HOSPODÁRSKA OBLASŤ					
Opatrenie	Názov projektového zámeru	Termín realizácie			
		2016	2017	2018	2019-2023
1.1.1. Rekonštrukcia komunikácií III. triedy v správe MČ Bratislava-Ružinov	Výmena povrchu komunikácie na Koceľovej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Trenčianskej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Banšellovej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Čmelíkovej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Kľukatej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Sputnikovej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Bencúrovej ulici				
	Komplexná rekonštrukcia Ružomerskej ulice				
	Výmena povrchu komunikácie na ulici Staré záhrady				
	Výmena povrchu komunikácie na Včelárskej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Ondavskej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Koperníkovej ul.				
	Komplexná rekonštrukcia Martinskej ulice				
	Výmena povrchu komunikácie na Pavlovovej ulici				
	Výmena povrchu komunikácie na Vietnamskej ulici				

HOSPODÁRSKA OBLASŤ - pokračovanie					
Opatrenie	Názov projektového zámeru	Termín realizácie			
		2016	2017	2018	2019-2023
1.1.2. Rekonštrukcia povrchov chodníkov v správe MČ Bratislava – Ružinov	Rekonštrukcia chodníka na Rybáiovej ulici				
	Rekonštrukcia chodníka na Banšelovej ulici				
	Rekonštrukcia chodníka na Stachanovskej ulici				
	Výmena povrchu chodníka v úseku Ulica I. Horvátha - II etapa, od Exnárovej po Ružinovskú				
	Výmena povrchu chodníka v úseku Bachova ul. - II. etapa časť od Exnárovej ulice po ZŠ Bachová				
	Rekonštrukcia chodníka na Ondavskej ulici				
	Rekonštrukcia chodníka na Teslovej ulici				
	Rekonštrukcia chodníka na Krásnej ulici (úsek medzi Jabložnou a Varínskou)				
	Rekonštrukcia chodníka na Drieňovej ulici (úsek od Max. Hella po V. Clementisa)				
	Výmena povrchu chodníka v úseku Koperníkova ul.				
1.1.3. Budovanie cyklistických trás miestneho významu	Vybudovanie cyklotrás na existujúcich chodníkoch v úseku: Sedmokásková - Pivonková - Gagarínová				
	Vybudovanie cyklotrás na existujúcich chodníkoch v úseku: Nevädzová - Sedmokrásková - chodník cez park A. Hlinku				
	Vybudovanie cyklotrás v úseku: I. Horvátha - Bystrého - Mierová				
	Vybudovanie cyklotrás v úseku: Gagarínova - Pivonková ulica - Bajkalská ulica				
1.1.4. Rozvoj parkovacej politiky	Vybudovanie parkoviska na Jégého ulici				
	Zvýšenie počtu parkovacích miest zmenou organizácie dopravy				
1.2.1. Vypracovanie územných plánov zón (ÚPN - Z)	ÚPN-Z Štrkovecké jazero				
	ÚPN-Z Bajkalská, Drieňová				
	ÚPN-Z Bajkalská roh				
	ÚPN-Z Cvernovka				
	ÚPN-Z Líščie nivy – Palkovičova				
	ÚPN-Z Miletičova				
	UPN-Z Ostredky				
	UPN-Z Pošeň - sever				
1.4.1. Vytvorenie integr. obsluž. miesta	Vybudovanie integrovaného obslužného miesta				
1.4.2. Elektronizácia služieb MÚ	Zavedenie eGovernmentu a rozšírenie poskytovania verejných e-služieb				
	Vytvorenie GISu pre MČ Bratislava-Ružinov				

Na roky 2016 až 2018 je plánovaná realizácia projektov zaoberajúcich sa skvalitňovaním technického stavu komunikácií pre motorovú a nemotorovú dopravu. Rekonštrukcia infraštruktúry bude postupná, s ohľadom na mieru poškodenia komunikácie. Ďalšími blokmi projektových zámerov je budovanie miestnych cyklotrás s napojením na

cyklotrasy celomestského významu a riešenie parkovacej politiky. Projektové zámery rozvoja dopravnej infraštruktúry by mali byť zohľadnené v územných plánoch zón, ktoré MČ pripravuje. Poslednou skupinou projektových zámerov je rozvoj služieb miestneho úradu a ich postupná elektronizácia.

Opatrenie	SOCIÁLNA OBLASŤ				
	Názov projektového zámeru	Termín realizácie			
		2016	2017	2018	2019-2023
2.1.1. Rozvoj materských škôl a jaslí	Rekonštrukcia terás Detských jaslí				
	Rozšírenie kapacít MŠ použitím modulov				
	Zvýšenie kapacity MŠ Velehradská				
	Zvýšenie kapacity MŠ Šťastná				
	Zvýšenie kapacity MŠ Prešovská				
	Zvýšenie kapacity MŠ Bancíkovej				
2.1.2. Rozvoj základných škôl	ZŠ Ružová dolina rekonštrukcia strechy				
	ZŠ Mierová rekonštrukcia striech				
	Postupná rekonštrukcia elektrických rozvodov v objektoch MŠ a ZŠ				
	ZŠ Nevädzová rekonštrukcia strechy				
	ZŠ Medzilaborecká, zateplenie fasád				
2.2.1. Rekonštrukcia športovísk	Revitalizácia športového areálu ZŠ Medzilaborecká				
	Revitalizácia športového areálu ZŠ Vrútocká				
	Revitalizácia športového areálu ZŠ Kulíšková				
	Revitalizácia športového areálu ZŠ Ružová dolina				
2.2.2. Organizovanie športových podujatí	Curlingový turnaj				
	Vianočný hokejový turnaj				
	Ružinovský športová liga žiakov ZŠ a gymnázií				
	Tenisový turnaj amatérov				
	Charitatívna jazda				
	Maratón beh pub				
	Futbalový krúžok RŠK				
	Púšťanie šarkanov				
2.3.1. Rekonštrukcia kultúrnych zariadení	Rekonštrukcia DK Ružinov				
	Rekonštrukcia spoločenského domu Nivy				
	Rekonštrukcia spoločenského domu Trávniky				
	Rekonštrukcia spoločenského domu Prievoz				
2.3.2. Rekonštrukcia knižníc	Rekonštrukcia pobočky Knižnice v MČ Bratislava-Ružinov na Tomášikovej ul.				
	Rekonštrukcia ústrednej knižnice na Miletičovej ul.				
2.3.3. Organizovanie kultúrnych podujatí	Organizovanie tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí				
	Organizovanie nových podujatí zameraných pre deti				
	Organizovanie nových podujatí zameraných pre seniorov				
2.3.4. Realizácia kultúrnej cezhraničnej spolupráce s partnerskými mestami	Partnerská spolupráca s mestom Znojmo				
	Partnerská spolupráca s mestami Umag a Tapolca				
	Rozvoj cezhraničnej spolupráce medzi školami				

SOCIÁLNA OBLASŤ - pokračovanie					
Opatrenie	Názov projektového zámeru	Termín realizácie			
		2016	2017	2018	2019-2023
2.4.1. Rozvoj pobytových zariadení sociálnych služieb	Rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Sklenárovej ulici				
	Stavebné úpravy Domova dôchodcov na Pažítkovej ulici				
	Zateplenie Domova dôchodcov na Pažítkovej ulici				
	Rekonštrukcia Ružinovského domova seniorov na Pivoňkovej ulici				
	Zateplenie denného centra na Banšelovej ulici				
	Certifikácia zariadenie Domova dôchodcov na Pažítkovej ulici ako pracoviska bazálnej stimulácie				
	Zateplenie denného centra na Haburskej ulici				
2.4.2. Podpora a rozvoj terénnej sociálnej práce	Nákup techniky pre výkon terénnej práce				

Sociálna oblasť zastrešuje najväčší počet projektových zámerov, ktoré MČ Bratislava-Ružinov plánuje realizovať a zároveň predstavuje najvyššie nároky na finančné zdroje. Plánovaná je postupná rekonštrukcia budov materských a základných škôl a ich športových areálov. MČ Bratislava-Ružinov bude aj v rokoch 2016-2018 organizovať

tradičné kultúrno-spoločenské a športové podujatia pre obyvateľov vo všetkých vekových kategóriách. Na roky 2016-2018 sú plánované aj projektové zámery s cieľom rekonštrukcie zariadení sociálnych služieb. Rekonštrukcie budov budú časovo aj finančne náročné a budú prebiehať postupne počas celého obdobia platnosti dokumentu.

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ					
Opatrenie	Názov projektového zámeru	Termín realizácie			
		2016	2017	2018	2019-2023
3.1.1. Revitalizácia námestí, parkov a verejnej zelene	Revitalizácia zelene vo vnútrobloku na Párickovej ulici				
	Revitalizácia vnútrobloku na Dohnányho ulici				
	Revitalizácia vnútrobloku Ružová dolina 2				
	Revitalizácia parku na ulici Wattova				
	Revitalizácia parku na ulici Krasinského				
	Revitalizácia zelene vo vnútrobloku na Svätoplukovej ulici				
	Revitalizácia parku na ulici Luhačovická				
	Revitalizácia cestnej zelene pri cestách 2. a 3. triedy a stromoradií pri peších zónach				
3.1.2. Revitalizácie detských ihrísk	Rekonštrukcia detského ihriska na Raketovej ulici				
	Rekonštrukcia detského ihriska Park Ružová dolina				
	Rekonštrukcia detského ihriska na Sedmokráskovej ulici				

Opatrenie	Názov projektového zámeru	ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
		Termín realizácie			
		2016	2017	2018	2019-2023
3.2.1. Propagácia ochrany životného prostredia	Distribúcia propagačných materiálov o separovaní odpadu				
	Školská konferencia žiakov ZŠ				
3.2.2. Sanácia nelegálnych skládok odpadu	Monitoring a pravidelné odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu				

V environmentálnej oblasti sú na roky 2016 – 2018 plánované projektové zámery s cieľom revitalizácie vnútroblokov, parkov, verejnej zelene a detských ihrísk. Vzhľadom na množstvo zelených plôch v MČ bude k ich revitalizácii pristúpené postupne, s možnosťou zapojenia miestnych obyvateľov a aktérov do zvyšovania kvality verejného priestranstva. V roku 2017 je plánovaná podporná kampaň, propagujúca separovanie a následné zhodnotenie odpadov. Kampaň bude vedená formou propagačných materiálov a organizáciou školských osvetových podujatí pre žiakov. Zároveň MČ Bratislava-Ružinov bude pokračovať v pravidelnom monitoringu verejných priestranstiev a v odstraňovaní nelegálnych skládok odpadu.

4.2 Východiská a popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR

Realizácia PHSR predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a na úrovni projektov. Realizácia sa začína po vypracovaní a schválení PHSR miestnym zastupiteľstvom a zabezpečuje ju, počas platnosti dokumentu v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja, samospráva. „Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja : ... b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne

vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej pracovanie vyžaduje osobitný predpis“ (§12 Zákona NR SR č 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja).

Mestská časť Bratislava-Ružinov má v oblasti prípravy a realizácie rozvojových projektov dostatočné skúsenosti na základe riešených aktivít v programovom období 2007 – 2013. PHSR MČ Bratislava-Ružinov na roky 2016 – 2023 bol tvorený participatívnym prístupom aj za účelom podnietenia partnerov mestskej časti k realizovaniu spoločných projektov. Účelom strategického partnerstva miestnych aktérov a MČ Bratislava-Ružinov je podpora realizácie priorít PHSR, ktoré nesú potenciál synergického efektu rozvoja územia, podpora vykonania technických a organizačných opatrení, ktoré budú smerovať k efektívnemu využitiu kapacít a zdrojov jednotlivých partnerov, spoločná komunikácia o krokoch, procesoch a vzťahoch, ktoré by mohli významne ovplyvniť splnenie spoločných rozvojových zámerov. Spolupráca strategických partnerov a mestskej časti bude riešená na báze dobrovoľnosti.

4.2.1 Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie

V rámci organizačného zabezpečenia, realizácia PHSR spadá do činnosti miestnej

samosprávy a je vykonávaná prostredníctvom orgánov mestskej časti. **Miestne zastupiteľstvo** je zastupiteľský zbor MČ Bratislava-Ružinov, zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi MČ na štyri roky. Miestne zastupiteľstvo MČ Bratislava-Ružinov má 25 poslancov. Vo vzťahu k realizácii PHSR miestne zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu a schvaľuje kompletný dokument PHSR. Miestne zastupiteľstvo ďalej schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z európskych štrukturálnych fondov a iných dotačných schém. V rámci hodnotenia realizácie PHSR, miestne zastupiteľstvo schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o zmenách a aktualizácii dokumentu. Miestne zastupiteľstvo vo svojich uzneseniach rozdeľuje jednotlivé priority programu (špecifické ciele) a akčného plánu medzi existujúce **komisie** podľa ich tematického zamerania, ktoré sa budú zaoberať monitorovaním ich realizácie. V MČ Bratislava-Ružinov je vytvorených 7 tematických komisií, konkrétne: Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, Komisia mandátová, legislatívno právna a kontroly, Komisia finančná, podnikateľských činností a informatizácie, Komisia územného plánovania, životného prostredia a dopravy, Komisia školstva, kultúry a športu, Komisia sociálnych služieb a Komisia pre posudzovanie projektov na rozvoj vzdelávania, športu, kultúry, sociálnej oblasti a životného prostredia - grantová komisia.

Najvyšším výkonným orgánom MČ Bratislava-Ružinov a zároveň jeho štatutárny zástupca je **starosta mestskej časti**. Starosta na základe svojej funkcie rozhoduje vo všetkých veciach správy mestskej časti, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené miestnemu zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácii PHSR, starosta riadi samotný

proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie miestneho zastupiteľstva o akceptovaní strategickej časti dokumentu a uznesenie o schválení kompletného dokumentu. Starosta ďalej vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám, ako napríklad k riadiacim a sprostredkovateľským orgánom operačných programov, dodávateľom a iné.

MČ Bratislava-Ružinov má zriadenú **miestnu radu**, ktorá je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom miestneho zastupiteľstva a plní aj funkciu poradného orgánu starostu. Miestna rada sa schádza podľa potreby, pričom jej zasadnutie zvoláva a vedie starosta. V zložení miestnej rady sa prihliada na zastúpenie politických strán zastúpených v miestnom zastupiteľstve.

Kontrolu nakladania s majetkom mestskej časti a s majetkom vo vlastníctve štátu, príp. vo vlastníctve iných právnických alebo fyzických osôb, ktorý bol MČ zverený, účtovníctva, hospodárenia s finančnými zdrojmi mesta, čerpania rozpočtu, jeho zmien a záverečného účtu, správnosti a opodstatnenosti čerpania finančných prostriedkov MČ i účelovo poskytnutých fondov a dotácií vykonáva **miestny kontrolór**.

Inštitucionálne a administratívne zabezpečenie agendy miestneho zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených miestnym zastupiteľstvom, je v kompetencii **miestneho úradu**, ktorého činnosť organizuje a riadi prednosta. Miestny úrad v plnom rozsahu zabezpečuje administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia a monitorovania, okrem prípadov, kedy žiadateľmi a prijímateľmi nenávratných finančných príspevkov budú iné subjekty (partneri MČ).

Monitoring finančných programov EÚ a iných grantových programov, administratívu

projektov a v spolupráci s odbornými pracovníkmi spracovanie podkladov k jednotlivým projektovým výzvam v MČ Bratislava-Ružinov zabezpečuje **Útvár pre styk s verejnosťou**. Súčinnosť orgánov MČ Bratislava-Ružinov, organizačnými útvarmi mestského úradu a mestských organizácií, je zabezpečená koordinovane a funkčne v rámci platného organizačného poriadku. Tak je

zabezpečený plynulý tok informácií a riadenie činností potrebných pre realizáciu PHSR, ako aj činností v rámci projektového cyklu jednotlivých zámerov, vrátane spolupráce s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, vybavenie príslušných povolení, proces verejného obstarávania a pod.).

Tabuľka 6 Zabezpečenie činností realizácie PHSR na úrovni programu

Činnosť	Starosta	Miestne zastupiteľstvo	Miestny úrad	Hlavný kontrolór
Financovanie	riadi	schvaľuje	vykonáva	
Implementácia	riadi	schvaľuje	vykonáva	
Hodnotenie	riadi	schvaľuje	vykonáva	
Monitoring	riadi	schvaľuje	vykonáva	
Kontrola	riadi	schvaľuje		vykonáva

Tabuľka 7 Zabezpečenie činností realizácie PHSR na úrovni projektu

Činnosť	Starosta	Miestne zastupiteľstvo	Miestny úrad – oddelenia	Partneri MČ/ verejnosť
Identifikácia		schvaľuje	spolupracuje	spolupracuje
Príprava			vykonáva	spolupracuje
Financovanie		schvaľuje	vykonáva	spolupracuje
Kontraktácia	vykonáva			
Implementácia			vykonáva	spolupracuje
Monitorovanie		schvaľuje	vykonáva	spolupracuje
Korekcie		schvaľuje	vykonáva	navrhne

Tabuľka 8 Zoznam a popis agendy oddelení Miestneho úradu MČ Bratislava-Ružinov

Oddelenie	Agenda
Odbor regionálneho rozvoja a životného prostredia	Odbor rozdelený na referát územného plánu a regionálneho rozvoja a referát životného prostredia a verejnoprospešných služieb zabezpečuje najmä obstarávanie, schvaľovanie a aktualizáciu územnoplánovacej dokumentácie zón a podkladov súvisiacich s rozvojom mestskej časti, vykonáva štátny odborný dozor nad miestnymi komunikáciami III. a IV. triedy a účelovými komunikáciami, vypracováva koncepciu tvorby a ochrany životného prostredia MČ podľa jednotlivých zložiek v nadväznosti na koncepcie rozvoja mesta, susedných mestských častí i príslušných štátnych a rezortných orgánov podľa Štatútu hl. mesta SR Bratislavy, pripravuje podklady na verejné súťaže pre investičné akcie v zeleni a pre žiadosti z grantov a eurofondov pri revitalizácii parkov a sídliskovej zelene, vedie evidenciu psov, vydáva rybárske lístky a iné.

Odbor sociálnych vecí	Odbor rozdelený na referát sociálnych služieb a referát nájomných bytov zabezpečuje najmä poskytovanie finančných príspevkov a jednorazových finančných príspevkov ako aj jednorazových dávok v hmotnej núdzi občanom MČ, zabezpečuje výkon terénnej práce v rodine, poskytuje pomoc občanom bez domova pri zabezpečovaní prístrešia, zabezpečuje letné tábory pre deti zo sociálne slabších a viacdenných rodín, utvára podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity občanov, organizuje spoločné stravovanie pre dôchodcov, ďalej zabezpečuje agendu nájomných bytov a nebytových priestorov, ktoré sú vo vlastníctve hlavného mesta SR Bratislavy zverené do správy MČ a agendu nájomných bytov a nebytových priestorov, ktoré sú vo vlastníctve MČ a iné.
Odbor právny a správy majetku	Odbor rozdelený na referát právnych služieb, referát správy nehnuteľného majetku a referát verejného obstarávania zabezpečuje najmä vedenie registra všetkých zmlúv uzatvorených MČ, tvorbu koncepčných, metodických a analytických materiálov na úrovni MČ, ďalej vedie evidenciu všetkého nehnuteľného majetku MČ a organizácií ňou riadených, zabezpečuje všetky úkony a postupy súvisiace s jednotlivými formami a etapami verejného obstarávania v podmienkach mestskej časti a iné.
Odbor vnútorných vecí	Odbor rozdelený na referát hospodárskej správy, referát organizačný a správy registratúry a referát informatiky. Zabezpečuje najmä správu dlhodobého hmotného, nehmotného a taktiež drobného majetku, pripravuje, sleduje a mesačne vyhodnocuje rozpočet mestskej časti podľa rozpočtovej skladby pre odbor, zabezpečuje verejné obstarávanie tovarov a služieb pre prevádzku budovy miestneho úradu, motorových vozidiel, IT a pod. , zabezpečuje vrátnu a strážnu službu v budove MÚ, prostredníctvom podateľne elektronicky spracúva došlú a odoslanú poštu, zabezpečuje odbornú správu písomností, organizačne, materiálne a technicky zabezpečuje komplexne agendu zasadnutia miestneho zastupiteľstva a miestnej rady, vedie evidenciu VZN, zabezpečuje vykonávanie zákona NR SR č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, zabezpečuje správu a údržbu počítačovej siete, počítačových systémov, základný servis počítačov, periférnych zariadení a p. Komplexne zabezpečuje za MČ prípravu a výkon volieb do zastupiteľských orgánov SR, orgánov miestnej samosprávy, voľby prezidenta, voľby do Európskeho parlamentu, referenda a sčítanie obyvateľov, bytov a domov.
Odbor školstva, kultúry a športu	Odbor rozdelený na referát metodiky škôl a školských zariadení a referát prevádzky, údržby škôl a školských zariadení a školského stravovania zabezpečuje najmä metodické riadenie a koordináciu činnosti škôl, školských zariadení, vedie evidenciu detí, vykonáva kontrolu hospodárneho a efektívneho vynakladania finančných prostriedkov na opravy a údržbu objektov, vyhodnocuje požiadavky na obmenu technologických zariadení školských budov a navrhuje ich realizáciu, spracováva podklady pre plánovanie finančných prostriedkov v oblasti prevádzkového a investičného charakteru, vykonáva kontroly v školských jedálňach, vypracováva podklady a hodnotenia školského stravovania a iné.
Odbor ekonomický	Odbor rozdelený na referát miestnych daní a podnikateľských činností, referát ekonomiky škôl a školských zariadení, referát účtovníctva a konsolidácie a referát rozpočtu, finančného riadenia a analýz zabezpečuje najmä správu miestnych daní, registráciu a overovanie daňových priznaní, zostavuje rozpočet mestskej časti na úseku školstva a rozpis finančných prostriedkov pre školy a školské zariadenia, pripravuje návrh rozpočtu škôl a školských zariadení a jeho rozpis, metodicky riadi a usmerňuje školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ v oblasti rozpočtu, zostavuje rozpočet mestskej časti, rozpis finančných prostriedkov pre priamo riadené organizácie a finančný plán a vykonáva kontrolu ich plnenia, metodicky usmerňuje a koordinuje hospodárenie rozpočtovej organizácie - Domov dôchodcov a príspevkových organizácií zriadených mestskou časťou a iné.

4.3 Systém monitorovania a hodnotenia PHSR

Proces monitorovania realizácie PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého obdobia platnosti PHSR. Monitorovanie realizácie prebieha na úrovni jednotlivých projektov, pričom na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za každý príslušný rok. Za prípravu monitorovacej správy projektov je zodpovedné Oddelenie projektového riadenia MČ Bratislava-Ružinov. Monitorovacia správa za príslušný rok je predkladaná miestnemu zastupiteľstvu, ktoré ju schvaľuje. V prípade realizácie projektov financovaných zo zdrojov európskych a štrukturálnych fondov sa miestnemu zastupiteľstvu predkladá aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja.

Okrem monitorovania realizácie aktivít PHSR v kompetencii miestneho úradu, samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky socioekonomických partnerov mesta, ako aj širokej verejnosti a to do termínu začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok.

Výsledky monitorovania budú podkladom pre hodnotenie realizácie PHSR, pričom hodnotenie je stálym procesom sledovania zmien v prioritných oblastiach prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov.

Hodnotenie PHSR poukazuje na dosiahnutú pozitívnu zmenu vo vzťahu k akčnému plánu a finančnému plánu. V nadväznosti na proces monitorovania sa aj hodnotenie vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania platnosti dokumentu PHSR. Proces hodnotenia sa vykonáva na dvoch úrovniach.

Strategické hodnotenie sa vykonáva na základe vzniknutej spoločenskej potreby a nutnosti aktualizácie strategického rámca PHSR. To znamená, v prípade, že sa počas obdobia platnosti dokumentu vyskytne udalosť na ktorú bude nutné reagovať, resp. sa objavia možnosti externého financovania projektov, ktoré v dobe tvorby dokumentu neboli známe, je možné otvoriť strategický rámec a doplniť ho o špecifický cieľ alebo opatrenie, ktoré následne môže byť napĺňané projektovými zámermi.

Operatívne hodnotenie sa vykonáva v ročnom intervale s cieľom sledovania zmien v jednotlivých prioritných oblastiach. Výstupom procesu hodnotenia je hodnotiacia správa za príslušný rok, ktorá je predkladaná miestnemu zastupiteľstvu na schválenie. Obsahom monitorovacej správy bude zoznam projektových zámerov, ktorých realizácia bola plánovaná na daný rozpočtový rok, ďalej zoznam realizovaných aktivít a ich finančné náklady a ďalšie indikátory monitoringu. Súčasťou príloh PHSR je formulár č. Ú6- Ex-post hodnotenie, ktorý by mal byť postupne napĺňaný po ukončení realizácie konkrétnych aktivít, čím sa uľahčí priebežný monitoring ako aj výsledné hodnotenie realizácie aktivít PHSR po skončení platnosti dokumentu.

Hodnotiace a monitorovacie správy PHSR sú podkladom pre rozhodnutie orgánov samosprávy o riadení realizácie programu, prípadne pristúpenie ku korekciám stratégie alebo projektových zámerov, s účelom dosiahnutia cieľov jednotlivých prioritných oblastí. V prípade potreby korekcií mimo rámec pravidelného hodnotenia PHSR budú na základe podnetu a materiálu predloženého miestnemu zastupiteľstvu navrhovať komisie miestneho zastupiteľstva opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí. Plán hodnotenia a monitorovania PHSR je spracovaný vo formulári č. R5.

Formulár č. R5 – Plán hodnotenia a monitorovania

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2017	podľa vzniknutej spoločenskej potreby a nutnosti aktualizácie strategického rámca – potrebné schválenie miestnym zastupiteľstvom
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	v roku 2016 (tak aby predchádzalo príprave rozpočtu na nasledujúci rok)	hodnotenie špecifického cieľa/opatrenia, ktoré bolo identifikované ako rizikové v monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok, hodnotenie plnenia Akčného plánu / ročná periodicita
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a pri následnom návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	podľa potreby	na základe rozhodnutia primátora, kontrolného orgánu mesta, podnetu poslancov, NKÚ, správy auditu a pod.

4.4 Stručný popis komunikačnej stratégie

Zabezpečenie realizácie PHSR by malo byť dosahované koordinovaným prístupom a v spolupráci so socio-ekonomickými partnermi MČ Bratislava-Ružinov. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou jednotlivých pripravovaných a realizovaných projektov v rámci informovanosti a publicity (v prípade projektov financovaných zo zdrojov EŠIF) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín.

Komunikačná stratégia MČ Bratislava-Ružinov, týkajúca sa PHSR, sa bude uskutočňovať vo vzťahu k obyvateľom mestskej časti, pričom cieľom je, aby boli obyvatelia mestskej časti včas v dostatočnom rozsahu a primeranou formou, informovaní o súvislostiach, ktoré pre nich vyplývajú z realizácie PHSR. Hlavný nástroj komunikácie mesta predstavuje internetová stránka MČ,

periodikum Ružinovské echo a televízny kanál TV Ružinov. Dokument PHSR bol pred schválením v miestnom zastupiteľstve verejne prezentovaný a otvorený pripomienkovaniu.

Po schválení dokumentu bude základným obsahom komunikácie MČ Bratislava-Ružinov voči obyvateľom bude monitorovacia a hodnotiacia správa realizácie PHSR, ktoré budú predkladané miestnemu zastupiteľstvu v ročnom intervale. Do procesu hodnotenia PHSR bude verejnosť zapojená raz ročne formou zberu pripomienok a doplňujúcich návrhov projektových zámerov. O realizácii tejto fázy hodnotenia budú obyvatelia včas informovaní. Odporúčaný časový interval pre vyhodnotenie realizácie PHSR je začiatkom jesene (september, október) vzhľadom na prípravu rozpočtu mestskej časti na ďalší rok.

5. Finančná časť

5.1. Indikatívny finančný rámec

Základnou podmienkou realizácie finančného riadenia v samospráve je existencia programových dokumentov, akým je aj PHSR MČ Bratislava-Ružinov. Proces programovania zahŕňa vo svojej podstate vymedzenie finančného rámca potrebného pre realizáciu opatrení definovaných v strategickej štruktúre PHSR 2016 – 2023. Tento účel spĺňa formulár F5 Indikatívny rozpočet, ktorý na základe údajov o plánovaných projektových zámeroch,

poskytuje prehľad o výške finančných nákladov potrebných na realizáciu PHSR v jednotlivých oblastiach a v jednotlivých rokoch obdobia platnosti dokumentu. Indikatívny rozpočet by mal mať priamy vzťah k rozpočtu MČ Bratislava-Ružinov. Dokument PHSR, konkrétne jeho realizačná a finančná časť, by mali byť jedným zo vstupných materiálov do procesu tvorby rozpočtu mestskej časti, pretože určujú potreby samosprávy a obyvateľov mestskej časti a určujú plánovaný termín realizácie, ktorý je možné naplniť iba za predpokladu vyčlenenia zdrojov.

Formulár F5 Indikatívny rozpočet – sumarizácia

Prioritná oblasť	2016	2017	2018	2019	2020	2021 – 2023	SPOLU
I. Hospodárska	684 096,-	636 796,-	489 764,-	445 551,-	432 530,-	932 000,-	3 620 739,-
II. Sociálna	1 086 746,-	1 880 246,-	1 301 246,-	1 340 246,-	775 745,-	1 197 238,-	7 581 470,-
III. Environmentálna	38 000,-	93 900,-	71 000,-	88 000,-	120 000,-	115 000,-	525 900,-

Rozdelenie finančných nákladov v jednotlivých oblastiach a rokoch vychádza z databázy zozbieraných projektových zámerov, odhadu termínov a nákladov na ich realizáciu.

Realizácia definovaných projektových zámerov bude do značnej miery závisieť od možnosti a výziev na čerpanie externej finančnej pomoci (zdroje EÚ, štátne dotácie, dotácie BSK a pod.). Z tohto dôvodu sa skutočná hodnota preinvestovaných finančných prostriedkov, termíny realizácie projektov v jednotlivých rokoch a prioritných oblastiach, môžu odlišovať od indikatívneho rozpočtu. Indikatívny rozpočet predstavuje najmä referenčný rámec pre vyhodnotenie skutočnej realizácie PHSR v rámci každoročného monitorovania.

Po agregovaní predpokladaných nákladov jednotlivých projektových zámerov môžeme zhodnotiť pomerne výrazný rozdiel medzi predpokladanými nákladmi na realizáciu projektov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

V hospodárskej oblasti je plánovaná realizácia projektových zámerov v celkovej hodnote 3 620 739,- €. Suma predpokladaných nákladov na realizáciu projektov v sociálnej oblasti predstavuje čiastku 7 581 470,- €, čo odzrkadľuje finančne náročné investície najmä do školskej infraštruktúry a infraštruktúry sociálnych služieb a kultúrnej infraštruktúry. Najmenšou oblasťou, čo sa týka nároku na finančné krytie, predstavuje environmentálna oblasť s celkovými finančnými nákladmi 525 900,- €. Predpokladané náklady neboli

priradené všetkým projektovým zámerom, čo skresľuje hodnoty v indikatívnom rozpočte.

5.2. Financovanie kapitálových investícií za pomoci EŠIF

Okrem výšky celkovej finančnej alokácie pre realizáciu aktivít, naplňajúcich cieľ PHSR MČ Bratislava-Ružinov, je podstatný aj zdroj týchto financií. V programovom období 2007 – 2013 bolo na území Slovenskej republiky spolufinancovaných viac ako 80 % všetkých verejných investícií zo zdrojov EÚ. V tomto období bol pre Bratislavský samosprávny kraj a sídla v ňom ležiace vytvorený operačný

program Bratislavský kraj. V rámci operačného programu boli podporované 4 opatrenia: 1.1. Regenerácia sídiel, 1.2. Regionálna a mestská doprava, 2.1. Inovácie a technologické transfery a 2.2. Informatizácia spoločnosti.

V programovom období 2014 – 2020 Kohéznej politiky EÚ nie je vytvorený špeciálny operačný program pre Bratislavský samosprávny kraj, ale v rámci ostatných operačných programov sú vybrané špecifické ciele, v ktorých budú oprávneným žiadateľom o nenávratný finančný príspevok aj sídla v Bratislavskom samosprávnom kraji.

Názov OP	Integrovaný operačný program (IROP)
Prioritná os	PO 1 Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch
Špecifický cieľ	1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • rekonštrukcia a budovanie nových cyklistických komunikácií; • doplnková infraštruktúra (chránené parkoviská pre bicykle, cyklostojany, nabíjacie stanice pre elektrobicykle, systémy automatickej požičovne bicyklov, hygienické zariadenia); • budovanie prvkov upokojujúcej dopravy (pešie zóny, vylúčenie dopravy z ulíc okrem mestskej hromadnej dopravy a cyklistov a pod.); • zvyšovanie bezpečnosti – odstraňovanie úzkych miest v pešej doprave, odstraňovanie bariér pri prestupovaní; • propagácia cyklistickej dopravy
Prioritná os	PO 2 Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám
Špecifický cieľ	2.1.1 Prechod poskytovania sociálnych služieb z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • rekonštrukcia vhodných stavebných objektov pre vytvorenie podmienok na poskytovanie a zabezpečenie komunitnej starostlivosti; • rekonštrukcia existujúcich zariadení, ktoré už poskytujú sociálne služby na komunitnej báze; • výstavba nových stavebných objektov zariadení sociálnych služieb; • výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov v záujme zosúladenia rodinného a pracovného života; • materiálno-technické vybavenie zariadení; • zvýšenie energetickej hospodárnosti budov

Špecifický cieľ	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> výstavba nových objektov MŠ vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania; rozširovanie kapacít MŠ; stavebno-technické úpravy existujúcich objektov (napr. nevyužitý priestor ZŠ); stavebno-technické úpravy areálu MŠ vrátane detských ihrísk, športových zariadení pre deti, záhrad; materiálno-technické vybavenie materských škôl; zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov MŠ
Špecifický cieľ	2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> jazykové učebne na výučbu slovenského jazyka a cudzích jazykov; školské knižnice; prírodovedné, polytechnické, IKT učebne; stavebno-technické úpravy pre potreby obstarania učební
Prioritná os	PO 3 Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch
Špecifický cieľ	3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> umožnenie prístupu k hmotným a nehmotným aktívam MSP v kultúrnom a kreatívnom sektore pre účely tvorby pracovných miest (decentralizovaná podpora); výdavky na rekonštrukcie, úpravu a obnovu budov v súvislosti s nákupom nových technológií, zariadení; podpora marketingových aktivít (účasť na workshopoch, veľtrhoch, výstavách, propagácia miestnych výrobkov, spracovávanie marketingových stratégií pre miestne produkty, a pod.); prenájmy priestorov a technológií pre účely výroby (malosériovej), inovácií a distribúcie; podpora kreatívnej tvorby a produkcie pre účely jej ďalšej distribúcie s cieľom rastu MSP a tvorby pracovných miest

Názov OP	Operačný program Ľudské zdroje (OP ĽZ)
Prioritná os	PO 1 Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> učebné pomôcky, texty a metodické materiály pre kvalitné inkluzívne vzdelávanie; vzdelávacie programy zamerané na podporu inkluzívneho vzdelávania, napr. realizácia celodenného výchovného systému; aktivity rozvíjajúce spoluprácu s rodičmi a komunitou; inovatívne a alternatívne formy vzdelávania a vyučovacích metód; kariérne a výchovné poradenstvo; spolupráca v oblasti výmeny skúseností vo výchovno-vzdelávacom procese

	<p>(napr. best practice, zdieľanie informácií a sieťovanie medzi školami, relevantnými inštitúciami a pod.);</p> <ul style="list-style-type: none"> vzdelávacie programy zamerané na zvýšenie prírodovedných, matematických, environmentálnych, jazykových, IKT zručností, vrátane finančnej gramotnosti
Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> poradenstvo a propagácia odborného vzdelávania a prípravy žiakov ZŠ (aj v spolupráci s rodičmi) s prihliadnutím na potreby trhu práce a požiadavky zamestnávateľov; zvýšenie kompetencií potrebných pre prispôsobenie vzdelávania požiadavkám trhu práce (napr. jazykové, IKT zručnosti a finančná gramotnosť vrátane podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia); stáže a praktické prípravy pedagógov v nadväznosti na prepojenie teoretickej a praktickej výučby a potreby trhu práce
Prioritná os	PO 3 Zamestnanosť
Špecifický cieľ	3.2.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> zosúladzovanie rodinného a pracovného života poskytovaním príspevku na starostlivosť o dieťa do veku 3 rokov; podpora zariadení a služieb pre deti za účelom zosúladzovania rodinného a pracovného života (jasle, škôlky, opatrovateľky a pod.) a podpora podnikania v oblasti služieb starostlivosti o deti s dôrazom na inovatívne prístupy
Prioritná os	PO 4 Sociálne začlenenie
Špecifický cieľ	4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti na trhu práce
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením; profesionalizácia sociálnej práce a iných odborných činností v prirodzenom prostredí, otvorenom prostredí, náhradnom prostredí a na komunitnej úrovni; podpora výkonu práce v otvorenom prostredí (streetwork) pre vybrané cieľové skupiny, napr. ľudia bez prístrešia, osoby drogovu závislé, atď.; posilnenie kapacít subjektov pôsobiach v oblasti sociálneho začlenenia za účelom poskytovania cielených, individuálnych opatrení; programy finančnej gramotnosti, riadenia dlhu a sporenia ako nástroja pre uľahčenie vstupu na otvorený trh práce

Špecifický cieľ	4.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb (prechod klientov z existujúcich zariadení sociálnych služieb do komunitných služieb prostredníctvom realizácie podporných aktivít napr. práca s klientom a jeho rodinou, práca a vzdelávanie zamestnancov zariadení pri prechode z inštitucionálnej starostlivosti na komunitné služby); • deinštitucionalizácia zariadení náhradnej starostlivosti (aktivity na zníženie negatívnych vplyvov inštitúcie na vývin dieťaťa v náhradnej starostlivosti napr. špecifické programy na sanáciu rodín, na predchádzanie a riešenie konfliktných situácií v rodine a pod.); • rozvoj vybraných sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately za účelom predchádzania umiestňovania klientov do zariadení (napr. služby včasnej intervencie, podpora samostatného bývania, podporované bývanie, podpora sociálnej práce s rodinami v ich prirodzenom prostredí, podpora opatrovateľskej služby a iné); • rozvoj a vzdelávanie zamestnancov, ktorí poskytujú služby alebo zabezpečujú starostlivosť o klientov a kľúčových aktérov v procese

Názov OP	Operačný program Výskum a inovácie (OP Val)
Prioritná os	PO 4 Rozvoj konkurencieschopných MSP v Bratislavskom kraji
Špecifický cieľ	4.1.1 Nárast podielu ziskových MSP v Bratislavskom kraji
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • nové a začínajúce MSP – finančné nástroje (úverový program pre podporu nových a začínajúcich MSP, fond rizikového kapitálu pre začínajúce podniky vo fázach seed a start up), resp. granty zamerané na podporu priemyslu a služieb, najmä poznatkovo intenzívnych služieb (KIS) a nových, progresívnych odvetví • činnosti a rozvoj podnikateľského centra v Bratislavskom kraji (Národného podnikateľského centra (NPC) v Bratislave) s cieľom etablovania podpornej inštitúcie pre MSP, ako aj záujemcov o podnikanie • podpora kreatívneho priemyslu v rámci BSK

Názov OP	Operačný program Efektívna verejná správa (OP EVS)
Prioritná os	PO 1 Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS
Špecifický cieľ	1.1 Skvalitnené systémy a optimalizované procesy VS
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zjednodušenie administratívnych procedúr, odstraňovanie byrokracie; • skvalitnenie služieb VS; • zvýšenie dostupnosti VS; • budovanie a posilňovanie inštitucionálnych kapacít; • zavedenie systémov riadenia kvality; • vzdelávanie zamestnancov; • elektronizácia verejných služieb; • zefektívnenie a zjednotenie výberu daní; • opatrenia smerujúce k vytvoreniu predpokladov pre elektronizáciu VS

Špecifický cieľ	1.2 Modernizované RĽZ a zvýšené kompetencie zamestnancov
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> výberové konania – získavanie zamestnancov, motivácie a ich kariérny rast vo VS; zvyšovanie transparentnosti; špecifické vzdelávacie opatrenia; posilňovanie kapacít a kompetentnosti pracovníkov VS

Názov OP	Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
Prioritná os	<i>PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry</i>
Špecifický cieľ	1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> technologické a technické opatrenia na redukcii emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia realizované na zdrojoch znečisťovania ovzdušia; informovanie o ochrane ovzdušia a integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania
Špecifický cieľ	1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou); zlepšenie informovanosti o problematike environmentálnych záťaží
Prioritná os	<i>PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami</i>
Špecifický cieľ	2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok; preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov; vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine ; aktualizácia máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika a aktualizácia plánov manažmentu povodňových rizík; rozvoj metodík pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy; informačné programy o nepriaznivých dôsledkoch zmeny klímy a možnostiach proaktívnej adaptácie
Prioritná os	<i>PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy</i>
Špecifický cieľ	3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> monitorovanie a vyhodnocovanie rizík viazaných na zmenu klímy a jej dôsledkov; budovanie systémov vyhodnocovania rizík a včasného varovania

Špecifický cieľ	3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • optimalizácia systémov, služieb a posilnenie intervenčných kapacít pre manažment mimoriadnych udalostí na lokálnej a regionálnej úrovni; • vybudovanie technickej a inštitucionálnej podpory špecializovaných záchranných modulov

Názov OP	Interreg VA Slovenská republika – Rakúsko
Prioritná os	PO 1 Príspevok k budovaniu znalostného cezhraničného regiónu
Špecifický cieľ	1.1 Posilnenie spolupráce kľúčových aktérov v regionálnych inovačných systémových zariadeniach, a to pomocou prenosu poznatkov, budovania kapacít a zakladania spoločných rámcov, spoločných výskumných a inovačných aktivít a spoločných výskumných zariadení
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj a rozšírenie klastrových iniciatív; • spoločný rozvoj služieb súvisiacich s inováciou; • podpora spolupráce v oblasti výskumu a inovačných činností v oblasti biotechnológie, obnoviteľných zdrojov energie, inteligentnej mobility; • podpora inovatívnych environmentálnych technológií a spoločných noriem zdrojov účinnosti a smerných hodnôt k zlepšeniu ochrany životného prostredia a efektívneho využívania zdrojov; rozvoj spoločných inteligentných regiónov (napr. eko-sídliisko Viedeň); • investície do výskumných zariadení
Prioritná os	PO 2 Podpora prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity
Špecifický cieľ	2.1 Posilniť spoločné prístupy k zhodnoteniu prírodného a kultúrneho dedičstva udržateľným spôsobom s cieľom ďalej rozvíjať oblasti ako destinácie cestovného ruchu
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • konzervovanie, rekonštrukcie, rozvoj a využitie kultúrneho a prírodného hmotného / nehmotného dedičstva napr. prostredníctvom ekologického turizmu; • spoločná propagácia cykloturistiky a zlepšenie cyklotrás v cezhraničnom priestore s prihliadnutím na životné prostredie
Prioritná os	PO 3 Podpora trvalo udržateľných riešení v doprave
Špecifický cieľ	3.1 Zlepšenie regionálnej dostupnosti pomocou ekologických riešení dopravy. Zlepšiť spoločné plánovanie, koordináciu a praktické riešenia pre environmentálnu, nízkouhlíkovú a bezpečnejšiu sieť dopravy a služieb v programovej oblasti
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • odstránenie konkrétnych prekážok v cezhraničnom priestore dopravnej infraštruktúry (najmä plánovanie prístupov, ale i pilotné investície); • vypracovanie spoločných stratégií, koncepcií a akčných plánov pre lepšiu organizáciu verejnej dopravy (napr. dopravnými asociáciami), riadenie mobility verejnej dopravy, podpora cyklistickej alebo pešej premávky, e-mobility, cestnej bezpečnosti vrátane pilotných investícií; • podpora ekologicky šetrnej dopravy v oblasti cestovného ruchu

Prioritná os	PO 4 Prispiieť k inteligentnému a inkluzívnemu cezhraničnému regiónu
Špecifický cieľ	4.1 Posilnenie inštitucionálnej kooperácie na cezhraničnom programovom území pomocou mobilizácie a budovania kapacít v oblastiach plánovania a realizácie Good Governance na všetkých úrovniach verejnej správy
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> projekty menšieho rozsahu na mobilizáciu širšej verejnosti na budovanie cezhraničných partnerstiev; rozvoj súdržného a integrovaného rámca v oblasti územného plánovania, najmä v regióne Dunaj-March-Thaya, v Bratislave cezhraničnej aglomerácie a v súvislosti s Twin City (Viedeň a Bratislava); zlepšenie kvality a efektivity strategického plánovania (napr. vhodnejšie zloženie partnerstva, lepšiu mobilizáciu finančných zdrojov, zlepšenie participatívneho procesu, vývoj spoločných plánovacích nástrojov a databáz, podporu vyhodnotenia intervencií)
Špecifický cieľ	4.2 Posilniť spoluprácu medzi vzdelávacími inštitúciami. Posilniť spoluprácu medzi inštitúciami poskytujúcimi predškolské a základné vzdelanie (škôlky a základné školy) za účelom spoločného vývoja a implementácie vzdelávacích programov
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> projekty spolupráce podporujúce aktívne zapojenie učiteľov, poskytovateľov vzdelávania, vedenie školy, rodičov a širšej komunity zapojenej do vzdelávacieho procesu v materských a základných školách; spolupráca na vývoji, inovácii a realizácii spoločných vzdelávacích programov (osnov) a zavedenie nových foriem výučby s dôrazom na individuálny prístup k žiakom materských a základných škôl, doplnený vzdelávaním učiteľov

Názov OP	Interreg VA Slovenská republika – Maďarsko
Prioritná os	PO 1 Príroda a kultúra
Špecifický cieľ	1.1 Zvýšenie atraktivity pohraničnej oblasti
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> spolupráca a rozvoj kultúrneho dedičstva (stratégia rozvoja kultúrneho dedičstva, štúdie, rekonštrukcie, stavba príslušných infraštruktúr ako parkoviská, značenia, návštevnícke centrá, prístupové cesty, malé mosty a pod.); zachovanie a podpora prírodného dedičstva v prihraničnej oblasti (napr. ako je revitalizácia nív, mokradí, integrované cezhraničné strategické plány pre obnovenie a zachovania zelenej infraštruktúry, aktivity osvetu v oblasti životného prostredia); projektovanie a výstavba lokálnych prístupových ciest v spojení s miestami kultúrneho a prírodného dedičstva, príprava a výstavba cezhraničnej cestnej infraštruktúry; spoločný vývoj ekologicky šetrných produktov cestovného ruchu (budovanie bezpečných malých plavidiel, cezhraničných vodných ciest a súvisiacej infraštruktúry, nástupných a výstupných zariadení, parkovacích plôch, plavidiel pre nakládku a vykládku a pod.); fond malých projektov na podporu investícií malého rozsahu a súvisiacej infraštruktúry, vrátane štúdie uskutočniteľnosti, urbanistickej štúdie, chodníkov, dopravných zariadení, informačných centier a pod.

Prioritná os	PO 4 Posilnenie cezhraničnej spolupráce orgánov verejnej správy a osôb žijúcich v pohraničnej oblasti
Špecifický cieľ	4.1. Zvyšovanie úrovne cezhraničnej spolupráce medzi inštitúciami
Oprávnené aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšenie cezhraničných služieb: spoločné plánovanie a rozvoj cezhraničných služieb; vývoj právnych nástrojov a riešení informačných a komunikačných technológií na zlepšenie cezhraničného poskytovania služieb; • spoločná prezentácia a propagácia pohraničia: spracovanie štúdií a plánov uľahčujúcich lepšiu dostupnosť regiónu; činnosti súvisiace so spoločnou propagáciou pohraničia

5.3. Alternatívne financovanie kapitálových investícií

Kapitálové investície sú jedným z hlavných dôvodov existencie samospráv. Zahŕňajú investície vynaložené na budovanie ciest, chodníkov, školy, kultúrne zariadenia a takmer všetky ďalšie základné prvky moderného života. Pokiaľ chcú mať obyvatelia mestskej časti zabezpečené tieto typy služieb a zariadení, musí byť za ne zaplatené.

Financovanie kapitálových investícií PHSR si vyžaduje aj hľadanie iných zdrojov ako sú európske štrukturálne a investičné fondy. Slovenská republika je typický príklad rozvíjajúcej sa krajiny, ktorá prechádza decentralizáciou na úrovni samospráv, pričom však dominantný podiel príjmov samospráv prichádza od štátu. Kapitálové investície sa teda realizujú za pomoci príspevkov, resp. úverov od centrálnej vlády na základe jej priorít a nie priorít samosprávy. Decentralizácia trvá istý čas, napriek tomu je žiaduce, aby sa samosprávy posunuli ďalej smerom k samostatnému riadeniu, určovaniu a realizácii vlastných priorít. Samosprávy musia zabezpečiť vlastné zdroje príjmov alebo tok príjmov, ktorý je dostatočný a trvalý na plánovanie a vykonávanie výstavby či nákupu kapitálových investícií. Bežnými možnosťami kapitálového financovania sú napríklad: príjmy z vlastných zdrojov, rezervy, dlh, príspevky, predaj aktív, nájom, verejno-súkromné

partnerstvá a dary, pričom často sa používajú kombinácie jednotlivých možností. Samosprávy si môžu požičiavať peniaze na krátke obdobie, keď nemajú dostatok hotovosti na splnenie výdavkov bežného rozpočtu na poskytovanie služieb samosprávy. Druhá možnosť je pôžička na dlhšie obdobie, väčšinou za účelom financovania kapitálových investícií, akými sú kúpa pozemkov, inžinierske práce, premiestnenie sietí, výstavba alebo vybavenie s dlhou životnosťou.

Dlhodobé financovanie, resp. dlhodobý dlhopis má splatnosť vyššiu než 1 rok po dni vydania a predstavuje jeden z najlepších spôsobov financovania kapitálových investícií z nasledovných dôvodov:

- 1) Urýchľuje výstavbu zariadení – prostriedky sú okamžite k dispozícii, kapitálové investície sa môžu ukončiť rýchlejšie, ako keby záviseli od prebytkov bežného účtu.
- 2) Vytvára možnosť na sebestačný podnik – zrealizovaný projekt financovaný z dlhodobého dlhu môže prenájmom svojich služieb generovať dostatočné príjmy na úhradu výdavkov, prevádzku a údržbu, dlhovú službu a potenciálne aj na ďalšie kapitálové výdavky.
- 3) Náklady na kapitálové investície nesú súčasní aj budúci používatelia splácaním dlhu alebo úveru počas životnosti zariadenia alebo vybavenia, pričom žiadna generácia nebude nespravodlivo zaťažovaná.

5.3.1. Zhodnotenie súčasnej situácie

Cieľom tejto kapitoly je zanalyzovať stav majetku a záväzkov mestskej časti Bratislavy – Ružinov a zároveň zhodnotiť doterajšie finančné hospodárenie mestskej časti. Pre identifikáciu možných zdrojov financovania je potrebné najprv posúdiť finančnú dôveryhodnosť a finančnú stabilitu mesta. Výsledky analýzy preukážu, či je mestská časť

v dobrej finančnej kondícii a či bude schopná realizovať svoje pripravené zámery. Základným zdrojom informácií boli záverečné účty mestskej časti Ružinov za roky 2011, 2012, 2013 a 2014.

Nasledujúca tabuľka znázorňuje základnú bilanciu mestskej časti za jednotlivé roky 2011 – 2014.

Tabuľka 9 Základná bilancia MČ Bratislava-Ružinov za jednotlivé roky 2011-2014

	Skutočnosť v roku 2011	Skutočnosť v roku 2012	Skutočnosť v roku 2013	Skutočnosť v roku 2014
Bežné príjmy	20 717 612	23 900 156	25 547 150	26 979 267
Bežné výdavky	20 067 972	21 276 907	23 276 543	25 285 439
Bilancia bežného rozpočtu	649 640	2 623 249	2 270 607	1 693 829
Kapitálové príjmy	674 980	335 120	424 250	412 306
Kapitálové výdavky	3 439 272	1 341 711	1 816 456	2 526 092
Bilancia kapitálového rozpočtu	-2 764 292	-1 006 591	-1 392 207	-2 113 786
Bežné príjmy + kapitálové príjmy	21 392 592	24 235 275	25 971 400	27 391 573
Bežné výdavky + kapitálové výdavky	23 507 244	22 618 618	25 093 000	27 811 531
Príjmové finančné operácie	2 846 914	386 276	964 805	1 972 198
Výdavkové finančné operácie	215 894	215 580	215 580	215 580
Príjmy celkom	24 239 506	24 621 551	26 936 206	29 363 772
Výdavky celkom	23 723 138	22 834 198	25 308 580	28 027 111
Výsledok fin. hospodárenia	516 368	1 787 354	1 627 626	1 336 661
Ukazovateľ bilancie	-9,88%	6,67%	3,38%	-1,53%

V sledovanom období MČ Bratislava-Ružinov **uzavrela rozpočtové roky vždy s prebytkom**. Bežný rozpočet dosahuje vo všetkých rokoch prebytok a naopak kapitálový rozpočet vykazuje vo všetkých rokoch schodok.

V tabuľke je vypočítaný ukazovateľ bilancie za jednotlivé roky. Tento ukazovateľ vypovedá o tom, ako dokáže mesto pokrývať svoje bežné výdavky a kapitálové výdavky zo svojich bežných a kapitálových príjmov. Ukazovateľ bol vypočítaný nasledovne:

$$\frac{\text{bežné príjmy} + \text{kapitálové príjmy} - \text{bežné výdavky} - \text{kapitálové výdavky}}{\text{bežné príjmy} + \text{kapitálové príjmy}}$$

Ukazovateľ bilancie v rokoch 2012 a 2013 dosiahol kladné hodnoty. Znamená to, že mestská časť z pohľadu bežného a kapitálového účtu ako celku v týchto rokoch hospodárila prebytkovo. V rokoch 2011 a 2014 bol ukazovateľ bilancie záporný, kedy mestská časť hospodárila stratovo. Podľa štúdií INEKO o hospodárení miest, obcí a VÚC priemerný ukazovateľ bilancie v roku 2011 bol 0,4%, v roku 2012 2,26%, v roku 2013 2,96% a v roku 2014 0,14%.³ Z toho vyplýva, že **mestská časť Bratislava-Ružinov v rokoch 2012 a 2013 dosiahlo lepšiu bilanciu ako bol priemer všetkých obcí na Slovensku.**

Ďalšími ukazovateľmi, ktoré vypovedajú o finančnom zdraví obcí sú dlhová služba a celkový dlh. Dlhová služba vypovedá o tom, aké vysoké výdavky má obec v súvislosti s obsluhou dlhu a celkový dlh je pomer záväzkov obce k bežným príjmom za predchádzajúci rok. Limity pre hodnoty oboch ukazovateľov sú stanovené zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Tento zákon definuje 2 podmienky, ktoré obec musí súčasne splniť, aby mala možnosť prijať návratné zdroje financovania:

1. celková suma dlhu obce neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka
2. suma ročných splátok návratných zdrojov financovania (splátky úrokov a istiny, t.j. dlhová služba) neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Do celkovej sumy dlhu obce sa pritom, podľa definície v zákone, nezapočítavajú napr. úvery od ŠFRB či záväzky prijaté na zabezpečenie predfinancovania eurofondov. Do výdavkov na splácanie istiny a úrokových splátok sa zas nezapočítava ich jednorazové predčasné splatenie.

Ukazovatele boli vypočítané nasledovne:

³ www.ineko.sk

$$\text{celkový dlh} = \frac{\text{bankové úvery a výpomoci} + \text{dlhodobé záväzky} - \text{úvery od ŠFRB}}{\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok}}$$

$$\text{dlhová služba} = \frac{\text{výdavky na splácanie istiny} + \text{úrokové splátky}}{\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok}}$$

Tabuľka 10 Vypočítané ukazovatele za roky 2012 - 2014

	Skutočnosť v roku 2011	Skutočnosť v roku 2012	Skutočnosť v roku 2013	Skutočnosť v roku 2014
Bežné príjmy	20 717 612	23 900 156	25 547 150	26 979 267
Dlhodobé záväzky		1 207	0	2 138
Úvery od ŠFRB		0	0	0
Bankové úvery a výpomoci		2 362 900	2 147 320	1 931 740
Výdavky na splácanie istiny		215 580	215 580	215 580
Úrokové splátky		64 484	43 944	40 669
Celkový dlh		11,4%	9,0%	7,6%
Dlhová služba		1,35%	1,09%	1,00%
Počet obyvateľov		69 664	70 098	70 660
Dlh na obyvateľa		34	31	27

V tabuľke možno vidieť, že celkový dlh mestskej časti medziročne klesá a pohybuje sa v rozpätí 7,6% - 11,4%. Dlhová služba sa pohybuje len okolo 1%. Hodnoty celkového dlhu a aj dlhovej služby sa za sledované

obdobie nachádzajú pod priemerom obcí na Slovensku.⁴

Z uvedených prepočtov možno skonštatovať, že **finančné zdravie mestskej časti Bratislava-Ružinov je veľmi dobré. Mestská časť je schopná vytvárať svoju**

⁴ www.hospodarenieobci.sk

činnosťou dostatočný prebytok príjmov nad výdavkami. Zároveň mestská časť Ružinov splnila podmienky zákona o rozpočtových pravidlách, ktorý definuje pravidlá obozretnosti úverového financovania miest v oblasti návratných zdrojov financovania a **má veľký priestor na využívanie nových návratných zdrojov financovania pre svoj rozvoj.**

5.4. Typy dlhodobého financovania

Úvery komerčných bánk a sporiteľní sú bežným zdrojom financovania kapitálových investícií, pričom tieto inštitúcie slúžia ako rýchlo dostupný zdroj financií. Splatnosť takýchto úverov sa pohybuje zvyčajne v lehote 2 až 5 rokov, pričom túto dobu určuje banka na základe účelu a bankovej politiky. Spravidla by úvery na financovanie kapitálových zariadení či vybavenia nemali prekročiť dobu životnosti financovaného aktíva. Banky určujú aj úrokovú sadzbu na základe trhových sadzieb, dĺžky, zábezpeky a úverovej schopnosti žiadateľa, pričom tieto sadzby môžu byť fixné alebo pohyblivé. Pri výbere medzi týmito dvomi typmi úrokovej sadzby je potrebné posúdiť budúce smerovanie úrokových sadzieb. Fixná sa považuje za výhodnú vtedy, keď úrokové sadzby rastú, pretože ju fixuje na konkrétnu hodnotu a chráni ju pred rastúcimi nákladmi na dlh, pohyblivá je výhodnejšia v prostredí klesajúcej úrokovej sadzby.

Banka stanovuje štruktúru úveru a určuje, ako rýchlo sa splatí istina. Vo všeobecnosti sa požadujú mesačné alebo štvrťročné splátky istiny a úroku v rovnakých splátkach po dobu trvania úveru. Bankové úvery sú väčšinou zaistené majetkom samosprávy alebo príslubom budúcich príjmov. Existujú 4 typy štandardných záruk:

- záruka celého majetku samosprávy, napr. nehnuteľnosť;
- príslub pomerných daní alebo dotácie zo štátneho rozpočtu, pričom v tomto prípade samospráva zriadi amortizačný fond iba na účel získavania príjmov a splácania istiny a úroku z úveru;
- záruka budúcich príjmov samosprávy, pričom táto metóda umožňuje banke alebo veriteľovi dať si pripísať miestne dane či iné príjmy na účet v čase ich výberu;
- hotovostný vklad alebo cenné papiere.

Štátne úvery a úvery z medzinárodných rozvojových programov sú ďalším z príkladov dlhodobého financovania, pričom zdroje financovania sú viazané na podporu špecifických programov, akými sú ochrana životného prostredia alebo rozvoj bývania. V dôsledku toho sú tieto zdroje obmedzené na tie samosprávy, ktoré majú danú špecifickú potrebu a dokážu splniť požiadavky úveru. Neexistuje záruka, že žiadosť o úver bude schválená, pričom proces poskytnutia úveru je často veľmi konkurenčný. Podmienky štátnych úverov a úverov z medzinárodných rozvojových programov zvyknú byť menej prísne ako v komerčných bankách, ich cieľom je dlhodobý rozvoj samosprávy a nie zisk. Mnohokrát tieto úvery a ich podmienky určujú politické aspekty a nie financovanie podľa pravidiel.

Štátne a medzinárodné programy ponúkajú úvery na dlhšie obdobie ako komerčné banky. Úrokové sadzby sú zvyčajne založené na schopnosti štátu požičať si peniaze, čo znamená že sadzby sú nižšie ako v komerčných bankách. Fixné úrokové sadzby sú bežné a určujú sa na základe vzťahu k štátnym úrokovým sadzbám.

Tabuľka 11 Výhody a nevýhody úverov komerčných bánk a štátnych úverov

Úvery od komerčných bánk	Štátne úvery a úvery medzinárodných organizácií
Výhody	Výhody
<ul style="list-style-type: none"> - poskytujú ihneď dostupný zdroj financovania - žiadosť o úver je relatívne jednoduchý proces - úverovú analýzu vykonáva banka - nepožaduje sa samostatné úverové hodnotenie od ratingovej agentúry - podmienky úveru sa dajú dojednať 	<ul style="list-style-type: none"> - poskytujú priaznivé a potenciálne flexibilnejšie podmienky financovania (úrokové sadzby, podmienky a štruktúry splácania, záruky a iné ustanovenia o úvere) na pomoc samospráve
Nevýhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> - úroky zvyknú byť vyššie než pri iných typoch dlhu - požiadavky na záruku môžu byť príliš vysoké - podmienky úveru sú všeobecne štruktúrované v prospech veriteľa 	<ul style="list-style-type: none"> - financovanie je obmedzené na špecifický účel definovaný štátom alebo inou inštitúciou - administratívna záťaž písania žiadosti o úver, neisté kladné vyhodnotenie - požiadavky na podávanie správ o projekte - úvery od medzinárodných organizácií môžu obsahovať riziko spojené s výmenou meny

Obligácie samosprávy (komunálne obligácie) je spôsob financovania kapitálových investícií s trvaním 2 až 5 rokov. V rozvíjajúcich krajinách sú banky primárnym nákupcom obligácií samospráv a nepredávajú ich ďalej, keďže nie je vytvorený sekundárny trh pre takýto segment. Príležitostne banky nakupujú obligácie spolu so súkromným investorom.

Úrokové sadzby obligácií odrážajú aktuálnu situáciu na finančnom trhu, lehotu a štruktúru vydávanej obligácie a úverovú schopnosť samosprávy. Z týchto dôvodov zvyknú byť úrokové sadzby pre obligácie samospráv nižšie než pre úvery súkromných bánk. Samosprávy si môžu takisto vybrať, či budú vydávať obligácie s fixnou alebo pohyblivou sadzbou. Zamestnanci samosprávy a finančný manažér samosprávy by mali v spolupráci s finančným poradcom či bankou pri tvorbe štruktúry obligácie zvážiť spôsobilosť samosprávy prevziať nový dlh, súčasné zákony a dlhové politiky, životnosť financovaných zariadení a dopyt po obligáciách samosprávy. Obligácie sa môžu vydávať ako generálne obligácie, ktoré si vyžadujú daňové ručenie alebo ako dôchodkové obligácie, ktoré si vyžadujú ručenie určeného príjmu na splatenie obligácií.

Vydávanie obligácií podlieha procesu schválenia centrálnou bankou, resp. ministerstvom financií. Tieto orgány skúmajú a potvrdzujú finančné informácie, ktoré samosprávy poskytujú.

Verejno-súkromné partnerstvo alebo tiež PPP projekty (public private partnership) je spôsob financovania a realizácie projektov v spolupráci samosprávy a subjektu či subjektov súkromného sektora, za cieľom efektívneho zabezpečenia kvalitnej verejnej infraštruktúry alebo služieb. V praxi realizácia PPP projektu znamená, že určitú verejnú investíciu či službu nebuduje a neprevádzkuje samospráva, ale súkromný sektor. Súkromný partner zabezpečuje výstavbu, resp. realizáciu kapitálovej investície a následnú prevádzku diela a ako protihodnotu poskytuje služby spojené s dielom za platby od používateľov či samosprávy. Verejný sektor tak vystupuje v PPP projektoch ako manažér a kontrolór súkromných dodávateľov. Verejný a súkromný partneri si rozdelia riziká podľa toho, kto z nich vie, ktoré riziko lepšie znášať (stavebné riziko, riziko dopytu a pod.) Spolupráca verejného a súkromného sektora formou PPP projektu sa realizuje dlhodobým vzťahom, pričom slovenská legislatíva obmedzuje dĺžku tzv. koncesie na maximálne 30 rokov. Výrazný

rozdiel metódy PPP voči klasickej zákazke je, že súkromný partner je následne zodpovedný za dlhodobú prevádzku a údržbu, čo vytvára motiváciu na kvalitnú realizáciu projektu už v počiatočnej fáze. PPP projekty je na území Slovenskej republiky možné realizovať od 1. 1. 2010 prostredníctvom tzv. koncesnej zmluvy. Zákon o verejnom obstarávaní špeciálne upravuje koncesiu na stavebné práce a koncesiu na služby. Pri veľkých projektoch sa využíva vytvorenie tzv. spoločnosti pre zvláštne účely, kde sa v konzorciu stretne viacero firiem zapojených do projektu. PPP projekty sú štandardným spôsobom zabezpečenia verejnej infraštruktúry a služieb pre občanov, avšak na Slovensku nie je veľa príkladov takto realizovanej spolupráce. Európska komisia podporuje realizáciu verejno-súkromných projektov a za týmto účelom spracovala viacero dokumentov popisujúcich skúsenosti a princípy fungovania spolupráce. PPP projekty podporujú aj inštitúcie ako Európska investičná banka (EIB),

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBRD), OECD a Svetová banka.

Príklady oblastí vhodných pre uplatnenie PPP projektov:

- Administratíva – výstavba, rekonštrukcia a prevádzka budov verejnej správy;
- Developerské projekty – mestská výstavba, revitalizácia brownfieldov;
- Doprava – cestná, železničná, mestské značenie, parkovací systém, verejná doprava;
- IKT technológie;
- Školstvo – školy, jedálne, internáty;
- Športové a kultúrne zariadenia – cyklotrasy, detské ihriská, kultúrne zariadenia, múzeá;
- Technické služby – verejné osvetlenie, údržba komunikácií, odvoz a likvidácia odpadu, údržba zelene;
- Sociálne projekty – domovy pre seniorov, detské domovy;
- Zdravotníctvo – zdravotnícke zariadenia.

Tabuľka 12 Výhody a nevýhody PPP projektov oproti tradičným verejným zákazkám

PPP projekty	Tradičná verejná zákazka
Výhody	Výhody
<ul style="list-style-type: none"> - rozloženie investičných nákladov v čase, nie je potrebné disponovať rozpočtovými prostriedkami na pokrytie investičných nákladov v úvode projektu - výrazné výkonnostné pohnútky motivujúce dodržať dohodnutú kvalitu služieb - hlavné riziká spojené s výstavbou a prevádzkou projektu sú prevedené na súkromného partnera - orientácia na hodnotu za peniaze v priebehu celého životného cyklu projektu - vyššia predvídateľnosť nákladov a časovej realizácie 	<ul style="list-style-type: none"> - nižšia administratívna náročnosť prípravy projektu - nižšia časová náročnosť prípravy a realizácie projektu
Nevýhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> - nižšia miera flexibility v priebehu projektu a riadenia dlhodobého kontraktu - vyššie náklady spojené s prípravou projektu a procesom výberu súkromného partnera - projekt je drahší o náklady financovania súkromného partnera - dĺžka prípravy a výberu partnera 	<ul style="list-style-type: none"> - často prichádza k predĺženiu doby výstavby a prekročeniu nákladov na výstavbu a prevádzku - nutnosť organizácie výberového konania na dodávateľa v prípade nutnosti obnovy/rekonštrukcie v priebehu doby životnosti investície - riziká spojené s prevádzkou sú na strane verejného sektora - potreba disponovať rozpočtovými prostriedkami na pokrytie investičných nákladov v úvode projektu

Záver

Schválenie PHSR v súlade s legislatívou je posledným krokom prípravy dokumentu a zároveň prvým krokom jeho realizácie v nasledujúcom období.

Formulár Z1 – Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja MČ Bratislava-Ružinov na roky 2014 – 2020</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analytická časť – zhodnotenie aktuálneho stavu v MČ Bratislava-Ružinov 2. Strategická časť – definícia strategickej vízie a strategického rámca 3. Programová časť – zoznam konkrétnych projektových zámerov a ukazovateľov 4. Realizačná časť – akčný plán, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHSR 5. Finančná časť – finančný rámec pre realizáciu PHSR, intervenčná matica
Spracovanie	<p>Spracovanie dokumentu v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR vo februári 2015</p> <p>Spracovanie dokumentu rešpektovalo princíp partnerstva a bolo vykonané participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov miestneho úradu, externých odborníkov a širokej verejnosti.</p> <p>Dodávateľ bol zodpovedný za metodické vedenie, facilitáciu a zostavenie finálneho dokumentu, na základe vstupov pracovných skupín zriadených mestskou časťou za účelom spracovania dokumentu.</p> <p>Doba spracovania dokumentu: január 2016 – marec 2016</p>
Prerokovanie	Prerokovanie finálneho dokumentu v miestnom zastupiteľstve dňa: 24.05.2016
Schválenie	Na základe návrhu na uznesenie miestneho zastupiteľstva dňa: 24.05.2016